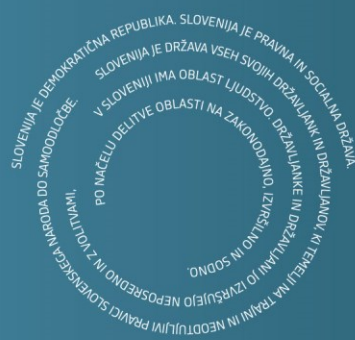

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 46. IZREDNA SEJA

(4. september 2017)

MANDAT

VII

IZREDNA
SEJA

46

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 46. izredna seja (4. september 2017)

ISSN 2385-9490

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2018

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 46. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z VZPOSTAVITVIJO POGOJEV ZA ZAGOTAVLJANJE ENAKOSTI POLOŽAJA V REFERENDUMSKI KAMPANJI, PRI FINANCIRANJU REFERENDUMSKE KAMPANJE IN URAVNOTEŽENOST MOŽNOSTI PREDSTAVITVE STALIŠČ, EPA 2159-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	6
ANDREJ ČUŠ	6
1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z VZPOSTAVITVIJO POGOJEV ZA ZAGOTAVLJANJE ENAKOSTI POLOŽAJA V REFERENDUMSKI KAMPANJI, PRI FINANCIRANJU REFERENDUMSKE KAMPANJE IN URAVNOTEŽENOST MOŽNOSTI PREDSTAVITVE STALIŠČ, EPA 2159-VII	6
MAG. BRANKO GRIMS	7
MAG. DUŠAN VERBIČ	8
DR. NEJC BREZOVAR	9
JOŽE TANKO	9
MAG. BOJANA MURŠIČ	9
IVA DIMIČ	10
DR. MATEJ T. VATOVEC	11
DR. BOJAN DOBOVŠEK	13
IGOR ZORČIČ	13
ANJA BAH ŽIBERT	15
BENEDIKT KOPMAJER	16
MAG. BRANKO GRIMS	16
JANJA SLUGA	17
MAG. BRANKO GRIMS	18
JANJA SLUGA	19
MAG. BRANKO GRIMS	20
JANJA SLUGA	20
ŽAN MAHNIČ	20
MAG. BRANKO GRIMS	20
MAG. MATEJ TONIN	20
ANITA KOLEŠA	22
MAG. BRANKO GRIMS	23
FRANC BREZNIK	23
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	25
DR. JASNA MURGEL	26
JANKO VEBER	28
IVAN PRELOG	29
DR. FRANC TRČEK	29
MAG. BRANISLAV RAJIČ	31
BOJAN PODKRAJŠEK	32
IGOR ZORČIČ	33
DANILO ANTON RANC	35
DR. FRANC TRČEK	36
MARKO FERLUGA	36
TOMAŽ LISEC	37
ZVONKO LAH	38
DANIJEL KRIVEC	40
DANIJEL KRIVEC	41
DR. VINKO GORENAK	43
JOŽE TANKO	44
ANJA BAH ŽIBERT	45
JURE LEBEN	45
DR. NEJC BREZOVAR	46
MAG. BRANKO GRIMS	47
IGOR ZORČIČ	50
MARJAN DOLINŠEK	50

VOJKA ŠERGAN	51
IVAN ŠKODNIK	51
ANJA BAH ŽIBERT	52
JOŽE TANKO	52
JANJA SLUGA	53
JANJA SLUGA	53
DR. FRANC TRČEK	54
MAG. BRANKO GRIMS	55

Državni zbor VII. mandat

46. izredna seja
4. september 2017

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 4. septembra 2017 ob 13.04.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci,
gospe in gospodje!

Začenjam 46. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena ter prvega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Ljudmila Novak, gospa Andreja Potočnik, dr. Vinko Gorenak od 15.15 ure do 17.15 ure, gospod Marijan Pojbič, gospod Ljubo Žnidar, mag. Andrej Šircelj, dr. László Göncz, gospod Matjaž Han do 17. ure, gospod Peter Vilfan, gospod Tomaž Gantar, gospod Jožef Horvat, gospod Zvonko Lah, gospod Saša Tabaković do 15. ure, gospod Kamal Izidor Shaker, Luka Mesec, gospod Roberto Battelli, gospod Janez Janša od 13. do 15. ure in Miha Kordiš.

Na sejo sem vabil predstavnike Vlade.
Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 46. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v četrtek, 31. avgusta 2017, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev. Za je glasovalo 66, eden pa je bil proti.

(Za je glasovalo 66.) (Proti eden.)

Ugotavljam, da je dnevni red 46. izredne seje Državnega zbora določen.

Postopkovno, gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Hvala lepa, gospod predsednik. Kogice in kolegi!

Lepo vas je videti po dolgem času. Upam, da ste se med počitnicami fino spočili, saj

izgleda, da bo jesen zelo vroča in pestra. Ko sem se pripravljal, na to, kar nas danes čaka v Državnem zboru, časovnica in razpravljavci, postopkovno predlagam, da bi z vidika vsebine in kvalitete razprave ter demokratičnih standardov in načela enakopravnosti vseh v tej kampanji za 10 minut odredili možnost, da predstavi stališče Vili Kovačič, prvopodpisani pod referendumsko pobudo. Lahko rečemo, da predstavlja glasove 48 tisoč državljanek in državljanov in zato prosim, da o tem glasujemo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Na to zadevo sem že odgovoril. Poslovniških možnosti za to ni. In tukaj žal, se ne da ničesar narediti. Veste, da smo imeli velikokrat tovrstno vprašanja pri tistih, ki so lahko navzoči na seji, gre pa za to, da je dopustnost razprave na odboru drugače urejena kot dopustnost razprave na plenarni seji. In na odboru ste o tem glasovali, zavzeli stališče v skladu s parlamentarno prakso in to je tisto, kar je v skladu z obstoječim poslovníkom možno narediti.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z VZPOSTAVITVIJO POGOJEV ZA ZAGOTAVLJANJE ENAKOSTI POLOŽAJA V REFERENDUMSKI KAMPANJI, PRI FINANCIRANJU REFERENDUMSKE KAMPANJE IN URAVNOTEŽENOST MOŽNOSTI PREDSTAVITVE STALIŠČ.**

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložila skupina 28 poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom priporočila je skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga priporočila dajem besedo predstavniku predlagatelja, mag. Branku Grimsu.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani! Vsem zbranim prav lep pozdrav!

Temelj demokracije je, da so vsakomur, vsakemu volivcu, vsaki volivki vedno dostopne vse relevantne informacije za kakršnokoli za državo pomembno odločitev. Biti morajo lahko dostopne in biti morajo osvetljene, enakopravno z različnih vrednostnih zornih kotov. Še posebej pomembno je seveda to takrat, ko pride do volitev in do referendumov. Takrat morajo imeti vse strani enake možnosti, da predstavijo svoja stališča. Vladna odločitev, da si nameni 97 tisoč evrov za svojo lastno kampanjo, medtem ko predlagatelji te možnosti ne dobijo, ima sicer osnovo v zakonu, ki smo mu v SDS takrat, ko je bil sprejet, v času vlade Boruta Pahorja, nasprotovali. Opozarjali smo, da predstavlja že sam po sebi očitno kršitev ne samo nekaterih ustavnih norm, ampak tudi mednarodnih predpisov in pravil. Zlasti tistih, ki se dotikajo pač možnosti za enakopravno sodelovanje državljanek in državljanov pri neposrednem, torej referendumskem odločanju. Takrat je bila ta žal zakonodaja sprejeta. Sedanja odločitev Vlade pa odpira kar nekaj vprašanj. Zakaj se pravzaprav Vlada tako boji tega odločanja, da si mora nameniti dodatna sredstva, ki predlagateljem referendumov na enak način niso dostopna? Zakaj si torej Vlada hoče zagotoviti možnost, da predstavlja stališča na račun državljanek in državljanov, medtem ko tisti, ki na koncu odločajo, torej prav ti državljanke in državljanji, to plačujejo? Saj veste, če parafraziramo eno staro pravno modrost, ki je bila izrečena večkrat v tem državnem zboru, ni vsaka velika svinjarija tudi kriminal, ampak, gospe in gospodje, z dr. Cerarjem na čelu velika svinjarija pa je zagotovo.

Podobna odločitev je bila pred časom v rokah irskega ustavnega sodišča. Enotno je odločilo, da take pravice vlada nima, da nobena institucija države ne more biti v privilegiranem položaju proti predlagateljem, kajti odločitev je, citiram: »Samo od ljudstva in za ljudstvo.« Se pravi, oblast je v rokah ljudstva. To pa je, gospe in gospodje, točno tudi določilo slovenske ustave, ki ga vi vsaj v njegovem temeljnem demokratičnem pomenu, s takim ravnanjem zagotovo kršite na vladni ravni.

Priporočila, ki jih dajemo Državnemu zboru, so sestavljena iz dveh: Eno je seznanitev s samo problematiko, drugo pa predlog, konkretni predlog, da damo priporočilo Vladi Republike Slovenije, da nemudoma pripravi in določi besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji, da bo pri financiranju zagotovljena dosledna enakopravnost v referendumski kampanji kar pomeni, da bodo v primeru financiranja iz javnih sredstev, ta enako dostopna vsem stranem.

Postavlja pa se tudi tisto temeljno preprosto vprašanje: Zakaj si Vlada jemlje pravico, da ravna v očitnem neskladju s 14., 15. in 44. členom Ustave Republike Slovenije,

seveda v povezavi z ustavno pravico do neposrednega odločanja in pa do upravljanja javnih zadev? Kajti tako ravnanje Vlade direktno nasprotuje kodeksu dobrih praks, nasprotuje 25. členu mednarodne Konvencije o državljanskih in političnih pravicah, 39. členu Ustave Republike Slovenije in ne nazadnje, gospe in gospodje, 10. členu evropske Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Pravico do svobode mišljenja postavlja na nek način na glavo, dela jo votlo, dela jo brezpredmetno, dela jo navidezno, in to je temeljni problem, s katerim se danes soočamo. Če v neki državi vsaki državljanke in vsakemu državljanu, ko gre za neposredno odločanje, ni zlahka in enakopravno dostopna vsa informacija, tako za kot tudi proti, potem je taka demokracija farsa in tako odločanje je, če sem zelo blag, milo rečeno problematično. Tisto, kar pa pri tem ostaja kot vsebinsko, pa vendarle za današnjo odločitev še kako relevantno vprašanje, pa je, zakaj je pravzaprav vse to sploh potrebno. Konec koncev že sam zakon, ki je predmet referendumov, je nepotreben. Takšne odločitve bi lahko z ustrezno uporabo pravnega aparata sprejela vladajoča koalicija drugače, brez da sprejme za to poseben zakon. Zaradi tega, gospe in gospodje, ker je vsebina tega zakona zelo čudna. In zato je treba dodeliti dodatna sredstva za propagando, da se ne bi opazilo, o čem se v resnici odloča. Vsak državljan, vsaka državljanke bo iz svojega žepa dal – koliko? Tisoč evrov za to, da se bo gradilo nek tir. Za tako pretirano ceno, da so nekatere evropske države zgradile recimo raziskovalne centre, sinhrotrone, ki so v celoti obdani s posebej super prevodnimi magneti in ustrezno hlajeni, za podobno ali celo nižjo ceno. Tukaj pa se gradi en navaden železniški tir. Če bi se za tak denar gradilo vse železnice oziroma železniške povezave v Sloveniji, bodisi na novo bodisi obnovilo, potem bi bil to najdražji projekt v zgodovini Evropske unije. Kar preračunajte. Situacija, ko pride do takšnega neracionalnega trošenja denarja, je seveda jasna, v Sloveniji se ne bo gradilo pospeševalnikov subatomskih delcev, gradilo pa se bo pospeševalnik političnega pranja denarja za vladajočo koalicijo in njene člane. In da se to ne bi opazilo, naj davkoplačevalci, ki jim vladajoča koalicija že tako hoče vzeti iz žepa milijardo in pol evrov, plačajo še propagando za to, da jih bo država obveščala enostransko, kar pomeni, da bo demokracijo spremenila v farso. Takšno ravnanje je nesprejemljivo, je z demokratičnega vidika zavrženo, z vidika odgovornosti pa je najbrž vsem jasno, koliko je ura. To je najstarejši trik, ki smo ga vedno poznali pri levičarjih, ko kaže na nekoga drugega s prstom in vpije, primite tatu, da ne bi davkoplačevalci opazili, kako globoko so levičarji že segli v njihovo denarnico in kako velik šop denarja vlečejo iz nje. Zato, gospe in gospodje, mi temu nasprotujemo.

Zato predlagamo, da se sprejme priporočilo Vladi, da se nemudoma sprejme ustrezna zakonodaja, da se spremeni zakon. Vemo, da ga ni lahko spreminjati, ker zahteva ustrezno večino, ki jo seveda vladajoča koalicija ima, in da se zagotovi enakopravno možnost, da predstavijo svoja stališča vsem udeležencem na tem referendumu in na vseh, ki mu bodo sledili. Da se spoštuje ustavno načelo, da smo pred zakonom vsi enaki in da imamo enake pravice, ko gre za neposredno odločanje o zadevah, ki ga mimogrede ustava postavlja na prvo mesto, ko gre za neposredno sodelovanje pri upravljanju javnih zadev.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog priporočila je na 55. nujni seji 31. avgusta 2017 obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor točk predloga priporočila ni sprejel, je bila obravnava predloga priporočila na seji delovnega telesa končana.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku mag. Dušanu Verbiču.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, predstavniki Vlade, poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 55. nujni seji dne 31. 8. 2017 kot matično delovno telo obravnaval predlog priporočila Vladi Republike Slovenije v zvezi z vzpostavitvijo pogojev za zagotavljanje enakosti položaja v referendumski kampanji pri financiranju referendumske kampanje in uravnoteženost možnosti predstavitve stališč, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom dne 28. 8. 2017.

Predstavniki predlagatelja ja v dodatni obrazložitvi povedal, da je Državni zbor 4. 7. 2017 brez glasov poslancev Slovenske demokratske stranke sprejel Odlok o razpisu zakonodajnega referenduma o Zakonu o izgradnji, upravljanju gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper, kljub več predlogom, da bi se referendum izvedel skupaj z volitvami predsednika republike. V zvezi z izvedbo referendumske kampanje je izpostavil, da je bilo leta 2011 sprejeto zakonsko določilo, da lahko vlada financira referendumsko kampanjo. Vlada je 20. 7. 2017 sprejela sklep, da sodeluje v referendumski kampanji v podpori uveljavitvi zakona železniške proge Divača–Koper in si za ta referendum dodelila 27 tisoč evrov proračunskih sredstev. Po mnenju predlagatelja to postavlja zagovornike in nasprotnike zakona v neenakopraven položaj oziroma je to v nasprotju z določili ustave, ki zagotavljajo enakost. Po mnenju predlagatelja pa predstavlja to tudi nezakonito porabo sredstev. Zakon o volilni in referendumski kampanji izrecno prepoveduje podjetjem v

Državni lasti vlaganje denarja v kampanjo. Kljub temu so se kot organizatorke kampanje poleg vlade prijavile tudi družbe v državni lasti. Predstavnica Vlade je pojasnila, da zakon v 3. členu omogoča, da je organizator referendumske kampanje lahko tudi vlada oziroma pristojna služba, ki jo vlada določi. Zakon določa tudi, da lahko vlada v ta namen porabi proračunska sredstva, vendar velja za vlado omejitev na 4-krat nižjo višino sredstev od tiste, ki je v 23. členu zakona kot omejitev predpisana za organizatorja referendumske kampanje. Vlada se je od leta 2011, ko je zakon izrecno dopustil možnost, da v referendumski kampanji sodeluje kot organizator, v kampanjo že večkrat aktivno vključila. Zakon je bil namreč noveliran leta 2013 in takrat v času posvetovanj ni bilo izraženih nobenih pripomb k členom, ki jih problematizira predlog priporočila. Zadnja novela leta 2013 je izpolnila priporočila tako Računskega sodišča kot GRECO. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v predstavitvi mnenja dejala, da 2. točka priporočila v celoti sledi opredelitvi priporočila, ki jo vsebuje Poslovnik Državnega zbora. Glede 1. točke pa je opozorila, da bi jo bilo mogoče tudi opustiti. Pobudnik referenduma je izrazil upanje, da bo Ustavno sodišče čim prej odločilo o njegovi pritožbi zoper sklep Vlade, s katerim si je za organiziranje te referendumske kampanje dodelila 97 tisoč evrov proračunskih sredstev. Prepričan je, da sklep nasprotnike zakona postavlja v neenak položaj, zato predlaga dodelitev enake vsote nasprotnikom zakona. V razpravi je predstavnik predlagatelja izrazil prepričanje, da je zakon v delu, ki vladi omogoča organiziranje referendumske kampanje in namensko porabo proračunskih sredstev, neustaven. Poudaril je, da je SDS že ob sprejemanju 3. člena zakona leta 2011 nasprotovala takšni rešitvi in predlagala amandma, da se ta določba črta, vendar amandma ni bil sprejet. Predstavniki poslanske skupine je poudaril, da je demokracija stanje, umetnost demokracije je pa tudi samoomejevanje. Poslanci koalicije so izrazili prepričanje, da so pri izbiri sredstev najbolj privilegirane politične stranke, ker se lahko financirajo na več načinov, vlada pa se lahko financira samo iz proračuna. Izpostavili so dejstvo, da predlagatelj od sprejetju zakona ni predlagal spremembe 3. člena niti ustavne presoje tega člena, zato dokler ta člen zakona velja, ga je treba spoštovati. Glede očitkov o sodelovanju v podjetjih v državni lasti pa, kot je znano.

Po razpravi je odbor glasoval o obeh točkah in predlog priporočila zavrnil in ga ni sprejel.

Na podlagi Poslovnika Državnega zbora je predsednik odbora ugotovil, da je bila obravnava predloga priporočila Vladi Republike Slovenije na matičnem odboru končana. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za predstavitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za javno upravo dr. Nejc Brezovarju.

DR. NEJC BREZOVAR: Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Nekaj je sicer že bilo slišane, pa le dovolite, da na kratko predstavim tudi mnenje Vlade.

Na podlagi veljavnega zakona o volilni in referendumski kampanji, ZVRK, lahko vlada v referendumski kampanji sodeluje kot organizator referendumske kampanje in za ta namen porabi tudi določena proračunska sredstva. Zakon omejuje višino sredstev, ki jih vlada nameni za kampanjo na štirikrat manjšo vrednost, kot je sicer najvišja dovoljena višina sredstev kampanje za ostale organizatorje referendumske kampanje. Prav tako vlada za referendumsko kampanjo ne more pridobivati drugih sredstev, po drugi strani lahko ostali organizatorji zbirajo sredstva za referendumsko kampanjo od fizičnih oseb in tudi od pravnih oseb zasebnega prava, katerih namen ustanovitve ni pridobivanje dobička. Izrecno določilo je, da je vlada lahko organizator referendumske kampanje, in to določilo je bilo sprejeto na podlagi novele ZVRK-A, in sicer že leta 2011. Vlada se je na podlagi veljavnega ZVRK že večkrat aktivno vključila v referendumsko kampanjo, na primer pri zakonodajnem referendumu o Zakonu o malem delu, Zakonu o arhivih, Zakonu o delu na črno in o Zakonu o pokojninski reformi. Vlada ni v boljšem položaju kot ostali organizatorji referendumske kampanje, saj je na podlagi zakona vsem udeležencem omogočeno, da lahko na različne načine volivce seznani s svojimi argumenti za ali proti zakonu, o katerem se bo odločalo na referendumu.

Vlada vodi politiko države, je odgovorna za stanje na vseh področjih, kar vključuje tudi odgovornost za strateške razvojne projekte države. Tako je vlada že po naravi stvari ne samo zainteresirana, temveč tudi odgovorna za sprejetje in uveljavitev zakonov oziroma rešitev, ki jih predlaga. Treba je razlikovati med organizatorjem kampanje, ta ima med drugim pravico udeleževati se soočenj v medijih, in seveda tistimi, ki kampanjo financirajo. V skladu z ZVRK so lahko organizatorji referendumske kampanje vse zainteresirane pravne ali fizične osebe. Na podlagi novele ZVRK-B iz leta 2013 pa se referendumska kampanja lahko financira le s strani fizičnih oseb in izjemoma tudi s strani pravnih oseb zasebnega prava, katerih namen ustanovitve ni pridobivanje dobička. Sicer pa je pri referendumski kampanji prepovedano pridobivanje finančnih prispevkov s strani vseh ostalih pravnih oseb. Z novelo ZVRK-B iz leta 2013 so bila izpolnjena tako priporočila Računskega sodišča Republike Slovenije in

GRECO, torej skupine držav proti korupciji pri Svetu Evrope. Novela je zasledovala cilj večje transparentnosti financiranja volilne in referendumske kampanje, spletne objave poročil o financiranju pri AJPes in zagotovitve učinkovitega nadzora nad spoštovanjem določb zakona. GRECO v končnem poročilu med drugim ugotavlja, da je Republika Slovenija z omenjeno novelo pokazala pomemben napredek. Pri pripravi novele pa v postopku posvetovanja z javnostjo tudi ni bilo prejetega nobenega predloga za spremembo členov ZVRK, ki jih navajajo predlagatelji priporočil danes.

Referendumska kampanja kot taka pomeni izvajanje ustavne pravice sodelovanja pri upravljanju javnih zadev. Mnenje Vlade pa je, da je veljavna ureditev referendumske kampanje v ZVRK v skladu z Ustavo Republike Slovenije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, za besedo, gospod predsednik.

Pred nekaj dnevi smo dobili mnenje Vlade k predmetni točki in v tem mnenju Vlade je napisano, kdo naj bi pri tej točki v imenu Vlade sodeloval. Napisana sta dva ministra in nekaj državnih uradnikov. Gospoda, ki je predstavil stališče Vlade, na tem seznamu ni. Sprašujem, ali je bil ta akt, ta zahteva obrazložena naknadno, ni namreč zaznati, da bi bilo zavedeno v evidenci. Prosil bi za pojasnilo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Z dopisom Vlade, ki je bil poslan 1. 9. 2017 izhaja, da ima dr. Nejc Brezovar, državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo, pravico predstavljati Vlado, ker ne bi dopustil nobenemu govoriti, če tega pooblastila ne bi imel. To je absolutno dejstvo. Tako da tukaj ni nič narobe. Tukaj imam seznam vseh. Nimajo pravice vsi govoriti, ker vemo, da imajo pravico govoriti na tej redni seji oziroma na izredni seji oziroma na kakršnikoli plenarni seji zgolj ministri in državni sekretarki.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Današnje seje Državnega zbora ne moremo razumeti drugače kot del referendumske kampanje, ki se je uradno začela 30 dni pred dnem glasovanja. Neuradno pa vsi vemo, da referendumska kampanja poteka vsaj od dneva sprejema Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper, torej od 8. maja 2017, ko so pobudniki referenduma dejansko začeli z aktivnostmi zbiranja podpisov volivcev

za razpis referendumu o tem zakonu. V tem času je bilo v javnosti na to temo drugega tira izrečenih mnogo besed, soočena so bila različna mnenja ter opravljeno precejšnje število poročanj medijev o tej problematiki, kar je absolutno pravilno. Najbrž pa ob teh dejstvih ni mogoče trditi, da bi bili volivci neobveščeni ali premalo obveščeni. Tudi današnja seja poteka z neposrednim televizijskim prenosom, pa tudi mediji spremljajo tukajšnje dogajanje ter o njem poročajo. Do dneva referendumskega odločanja pa bo intenzivnost referendumske aktivnosti le še rastla. Pa vendar je potrebno ugotoviti, da so pobudniki referendumu in tudi pobudniki današnje seje Državnega zbora že od samega začetka referendumske aktivnosti nenehno z nečim nezadovoljni. O sprejemanju odloka za razpis referendumu je bilo v očeh pobudnikov neustavno to, da glasovanje na referendumu o drugemu tiru in volitve predsednika republike niso razpisane na isti dan. Spomnimo se, kako težke besede so padale na plenarni seji pred dvema mesecema – da je poteptan 3. člen Ustave, da je ljudstvo izigrano. Temu seveda ni tako, nenazadnje je Ustavno sodišče na zahtevo pobudnika referendumu presojalo ustavnost omenjenega odloka, pri čemer neustavnosti ni ugotovilo. Danes je nedvomno jasno, da tako datum referendumskega glasovanja kot tudi časovni potek referendumske kampanje nista v nasprotju z našo Ustavo. Naj spomnim, da je v maju leta 2013 kar 86 poslank in poslancev potrdilo spremembo Ustave, s katero smo uvedli tako imenovan model zavrnitvenega referendumu, po katerem je zakon na referendumu zavržen, če proti njemu glasuje večina volivcev, ki so veljavno glasovali, a pod pogojem, da proti zakonu glasuje najmanj petina vseh volivcev. Kvorum petine volivcev so leta 2013 predlagali v SDS in v letu 2015 se je pri udeležbi na referendumu o noveli Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih potrdilo, da je mogoče ta kvorum doseči in ga tudi preseči. Zato po našem prepričanju sedanja ustavna ureditev referendumu prav zaradi zahtevanega kvoruma udeležbe terja, da se referendumu izvajajo samostojno in da morebitne druge oblike sočasnega glasovanja, denimo volitve za predsednika republike ne bi smele vplivati na samo udeležbo oziroma referendumskega kvoruma. Ko so se ti očitki o neustavnosti določitve datuma referendumskega odločanja o Zakonu o drugem tiru izkazali za neutemeljene, so pobudniki referendumu na Ustavno sodišče vložili še presojo ustavnosti sklepa, s katerim si je Vlada iz državnega proračuna za potrebe referendumske kampanje namenila 97 tisoč evrov. Ustavno sodišče o tej ustavni pobudi še ni odločalo in na odločitev še vedno čakamo, imamo pa zato danes na dnevnem redu to tematiko v obliki priporočila, ki so jih sprožili pobudniki izredne seje. Na podlagi Zakona o volilni in referendumske kampanji lahko Vlada sodeluje v referendumske kampanji, kot organizator referendumske kampanje in za ta

namen porabi tudi proračunska sredstva. Zakon omejuje tudi višino sredstev, ki jih Vlada nameni za kampanjo. Na štirikratno manjšo vrednost, kot je sicer najvišja dovoljena višina sredstev kampanje za ostale organizatorje referendumske kampanje, torej za politične stranke ali pobudnike referendumu.

Prav tako Vlada za referendumske kampanje ne more pridobivati drugih sredstev. Ostali organizatorji lahko namreč zbirajo sredstva za referendumske kampanje od fizičnih oseb in tudi od pravnih oseb zasebnega prava, katerih namen ustanovitve ni pridobivanje dobička.

Ne smemo pa prezreti dejstva, da Vlada vodi politiko države, nastopa v imenu države ter je odgovorna za stanje na mnogih področjih v državi. Vlada Republike Slovenije je v večini primerov predlagateljica zakona, in je s tem že po naravi stvari ne-le zainteresirana, temveč tudi odgovorna za sprejem in uveljavitev predlaganega zakona ali določene rešitve. Zato ji aktivnega sodelovanja v referendumske kampanji ne bi smeli odreči.

Res je sicer, da predlagatelj današnje seje ne oporekajo legalnosti v smislu, da višina odmerjenih sredstev vlade za referendumske kampanje ni skladna z zakonom, temveč oporekajo, da so na ta način pobudniki referendumu v sami kampanji v slabšem položaju. Želijo, da se tudi pobudnikom referendumu iz državnega proračuna nameni enaka vsota sredstev za potrebe referendumske kampanje. Na podlagi takšne ureditve, bi država poleg izvedbe referendumu, plačala tudi stroške kampanje. Socialni demokrati ocenjujemo veljavno ureditev financiranja referendumske kampanje za relativno dobro, a kljub temu ne oporekamo razprave in iskanja o boljših zakonskih rešitvah, ki urejajo vprašanja financiranja referendumske kampanje. Vendar pa, če želimo resno in temeljito razpravo o teh vprašanjih, potem pravil referendumske ali volilne kampanje ne spreminjamo zdaj, ko smo v referendumske oziroma volilni kampanji, ampak bi to bodisi morali storiti že prej, bodisi počakati izrek referendumu oziroma volitev. In ravno to dejstvo, da v času intenzivne referendumske kampanje na plenarnih sejah Državnega zbora odpiramo tovrstna vprašanja, nas utrjuje v prepričanju, da je današnja seja v prvi vrsti uporabljeno politično orodje pobudnikov seje za svoje potrebe v referendumske kampanji glede zakona o drugem tiru. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanje gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovani predstavniki Vlade, kolege in kolegi!

Naša trenutna vlada rada poudarja, da je demokratična, da zagotavlja spoštovanje ustavnega načela enakosti pred zakonom, kot

enega gradnikov napredne demokracije, v svojem koalicijskem sporazumu izpostavlja tudi odprt dialog s civilno družbo. Pa poglejmo, kaj pravijo, citiram: »Kakovostna civilna družba je pomemben tretji steber družbe, brez katerega ni stabilnega trajnostnega razvoja. Slednje želi podpreti tudi država z vključevanjem predstavnikov civilne družbe, kot pobudnikov za razvoj in optimizacijo poslovnega javnega sektorja, z vzpostavitvijo transparentnega in dolgoročno stabilnega sistema financiranja civilne družbe in z vključevanjem rezultatov civilne družbe, v splošne kazalce uspešnosti družbe. Verjamemo, da mora država podpreti spremembo zakonodaje, kjer to potrebno, za formalno vključevanje civilne družbe v delovanje države po principu vzajemnosti ter zagotoviti vzpostavitev neodvisnega sistema financiranja civilne družbe.« Konec citata. Kako lepo se berejo te zaveze. Realnost pa je, žal, drugačna. Več kot 48 tisoč podpisov civilne družbe, ki je zahtevala razpis zakonodajnega referenduma za gospodarjenje z drugim tirom železniške proge Divača–Koper, za Vlado ni zadosten razlog, da prisluhne nasprotnim argumentom, da sliši glas strokovne in laične javnosti, ki razmišlja trezno in preudarno, brez osebnih računov. Če bi ravnala v skladu s svojimi zavezami, ki jih je dala pred volitvami, potem bi, če ne drugega, vsaj zakonodajni referendum razpisala istočasno s prvim krogom predsedniških volitev. Ravnanje vlade Mira Cerarja kaže na povsem ignorantski odnos do državljanov, ki so to vlado izvolili.

V Novi Sloveniji smo predlog priporočila, da Vlada pripravi Predlog novele Zakona o volilni referendumski kampanji, ki bi izenačil položaj vseh organizatorjev referendumske kampanje, podprli. Tudi Vlada bi ga morala, če bi se držala svoje predvolilne zaveze o odprtem dialogu s civilno družbo in bi s spremembo zakona omogočila enakopravni položaj v tej kampanji. Res je, da je v tem trenutku Vlada ravnala zakonito, ko si je iz državnega proračuna kot organizator kampanje zagotovila 97 tisoč evrov. S tem si je zagotovila veliko prednost pred organizatorji, ki v kampanjo vstopajo na nasprotnem bregu. Prav žaljiva je trditev koalicije, da je Vlada v deprivilegiranem položaju, ker pobudniki referenduma lahko zbirajo finančna sredstva od kogarkoli. Medtem pa Vlada kar tako mimogrede za isti namen iz davkoplačevalskega denarja vzame skoraj 100 tisoč evrov. Seveda je to preveč lahka poteza, da bi se ji Vlada odrekla in spremenila zakon, ki od leta 2011 naprej omogoča to diskriminacijo. Če je Vlada ravnala zakonito, pa to zagotovo niso podjetja v državni lasti, ki so kot organizatorji referendumske kampanje odprla posebne transakcijske račune, čeprav zagotavljajo, da za kampanjo ne bodo namenili niti centa, saj jim zakon to izrecno prepoveduje, se vsak državljan logično vpraša – Zakaj pa potem sploh nastopajo v tej kampanji in kako, če za ta namen ne bodo trošila svojega denarja? Ga bodo zbirala? Zgolj zaradi možnosti

nastopanja v medijih in na soočenjih prav gotovo ne odpirajo računov. In kaj ima z železnico in drugim tirom DARS? Kaj bo pojasnjeval na soočenjih? Dejstvo je, da so državna podjetja za odprtje posebnega računa že porabila sredstva iz svojih žiro računov in dejstvo je, da bodo v kampanji zagovarjala stališča Vlade in s tem vsaj posredno vplivala na odločitev volivcev. Referendumska kampanja namreč pomeni vse oglaševalske vsebine in druge oblike propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivcev pri glasovanju na referendumu. Torej je zatiranje Darsa, da za kampanjo ne bodo namenili niti centa niti se ne bodo opredeljevali glede zakona, ki je predmet referenduma, brezpredmetno. Uradna referendumska kampanja se je že začela. Vlada je to ovekovečila z ogledom izvalčnega tira med Divačo in Koprom. Kaj takega si pobudnik referenduma, gospod Kovačič, ne more privoščiti, saj mu zakon za ta namen ne dovoljuje porabe javnega denarja, pa čeprav je to v interesu več kot 48 tisoč državljanov.

Ker veljavni Zakon o volilni in referendumski kampanji onemogoča pošteno bitko in Vladi omogoča privilegiran položaj glede financiranja referendumske kampanje, smo v Novi Sloveniji na seji matičnega odbora predlog priporočila podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Preden dam besedo naprej, naj povem, da v petek glavna pisarna ni preposlala pregleda udeležencev s strani Vlade vsem vodjem poslanskih skupin, kar je zdaj popravljeno. Zato je bilo prej postavljeno postopkovno vprašanje gospod Jožeta Tanka povsem legitimno. Se opravičujem za to neljubo zadevo, ki se je zgodila. Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanj dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, predsednik. Lep pozdrav vsem!

V Levici smo proti temu, da podjetja, zlasti privatna podjetja, sodelujejo v referendumskih kampanjah. Velika podjetja namreč razpolagajo z ogromnimi sredstvi za propagando. Zadnje kar potrebujemo je to, da se vključujejo še v referendumske kampanje. Isti problem imamo tudi na primer s transatlantskimi sporazumi kot sta CETA in TTIP. Spuščanje lobistov in podjetij v zakonodajne postopke in kampanje je na tak način smrt za demokracijo. V Levici smo tudi proti temu, da Vlada za kampanjo troši proračunsko rezervo, čeprav ima na razpolago ves državni aparat. Vi po eni strani govorite, socialno ogroženim prebivalcem, da je potrebno uravnotežiti javne finance, sami pa se obnašate kot da je denarja preveč. In ne govorim samo o teh 97 tisoč evrih, ki so namenjeni za kampanjo, govorim tudi o 3 milijonih, ki jih bo koalicija porabila, ker ni hotela razpisati referenduma istočasno s predsedniškimi volitvami. Vsi vemo, da september ni bil izbran zato, da bi se volivci lažje

odločali, ampak koalicija ga je izbrala iz strahu, tako rekoč, ker preprosto upa, da ne bo dosežena zadostna udeležba oziroma kvorum. In mislim, da ima Vlada kar se tiče tega celo prav. Lahko bi namreč špekulirali, da bo proti glasovalo več državljanov kot bi jih glasovalo za. Večina ljudi niti ne bi glasovala proti, ker bi natančno vedeli zakaj je vladni zakon slab. Verjamem, da bodo proti glasovali zato, ker Vlada in minister Gašperšič projekta nikoli nista vodila odkrito in transparentno. Pravzaprav je od vsega začetka minister Gašperšič manipuliral, zavajal, recimo na začetku mandata je celo izjavil, da drugi tir ni potreben ker je Avstrija v navezi z Italijo že obšla Slovenijo, kar je seveda ne samo prvovrstna neumnost, ampak tudi nesramno izkrivljaje resnice. Luka Koper je namreč že šest let največje pristanišče za Avstrijo. In ker je alpsko progo, to ki jo naj bi Avstrija že izkoristila za to, da je zaobšla Slovenijo, Avstrija pred kratkim šele začela graditi. Tako da pri tem ni žalostno samo to, da je to sploh bilo izjavljeno, ampak, da je to izjavil dr. Gašperšič, ki je dr. znanosti, dolgoletni državni uradnik in nenazadnje kasneje tudi minister za infrastrukturo. Nesprejemljivo je tudi to, da se ta izjava junija letos ponavlja v oglasnem članku za katerega je Vlada porabila 17 tisoč evrov vladnih sredstev. V tistem oglasu je še več očitnih laži, recimo to, da bo drugi tir dvotirna proga. Lepo vas prosim. Samo trije najdaljši predori bodo dvotirni, vse ostalo, 5 tunelov, viadukti, bodo vsi enojni. In če torej sklepamo po tem junijskem oglasu, potem kar kaže Vlada, bo ta kampanja seveda umazana in zato je še toliko bolj nesprejemljivo, da bo za to Vlada porabila skoraj 100 tisoč evrov javnega denarja. In namesto, da Vlada organizira propagandno kampanjo skupaj z direktorji državnih podjetij, naj državljanom preprosto pove resnico. Resnica pa je predvsem to, da je udeležba Madžarske za Slovenijo enostavno škodljiva. Škodljiva tako politično kot seveda tudi finančno. Nobena resna država namreč, to v Levici ves čas poudarjamo, ne prepušča lastništva strateške infrastrukture drugim državam. Cerarjeva vlada pa je zakon po katerem bo drugi tir za 45 let v solastništvu tuje države zelo enostavno sprejela. Primer elektrarne v Krškem potrjuje, da je skupno opravljanje strateških objektov izredno težavno, še celo, če državi nastopata kot enakopravna partnerja, ampak posel z Madžarsko pri drugem tiru ni enakopraven posel. Madžarska po zakonu pridobi bistveno več kot dobi Slovenija. Na prvi pogled se zdi, da je to na nek način uravnotežena investicija, ampak to je le nekakšen privid. Res je, da naj bi Slovenija in Madžarska prispevali enak vstopni kapital, to je 200 milijonov evrov. Res je tudi, da naj bi se dobiček delil na pol, ampak Vlada vedno pozabi poudariti in to bomo mi počeli vztrajno, da bo kredite projektnega podjetja 2TDK v celoti odplačevala Republika Slovenija. Javni dolg se

bo povečal nam, Madžarski pa ne, zato je ta posel neenakomeren.

In tretjič. Madžarska ne bo dobila samo polovico dobička, ampak tudi vezane posle na železnicah in v koprskem pristanišču in to je tisto kar še vedno ostaja v zraku. Vlada do tega trenutka še nikoli ni ovrgla teh domnev, ni ovrgla zahtev, ki jih je Madžarska večkrat poudarila, to pomeni, da nekaj še vedno mora biti v zraku. In bom tudi konkreten in citiral obrazložitev iz samega zakona. Finančna vzdržnost projektne družbe bo zagotovljena, če bo proračun po njegovi izgradnji leta 2025 namenil letni znesek za dosegljivost v višini med 30 in 40 milijonov evrov, odvisno od dobe trajanja koncesijskega razmerja. Konkretno naj bi torej Slovenija iz proračuna zagotovila najmanj 31 milijonov evrov te subvencije, ki se imenuje plačilo za dosegljivost in to na leto. Koliko bo zagotovila Madžarska? Nič. Če to ni šolski primer nepoštenih menjave, potem ne vem kaj to sploh je. To je približno tako, kot če bi se vi s svojim sosedom dogovorili, da bo vsak dal 20 tisoč evrov za cesto, ki teče po vaši parceli in da bosta najela še 30 tisoč evrov kredita. Potem bi pa ta sosed preprosto zahteval, da boste vi za odplačilo vsako leto dali 3 tisoč 100 evrov, on pa nič. Pomnožite te številke z 10 tisoč, dodajte vezane posle, ki jih zahteva Madžarska, pa boste razumeli kaj pomeni javno-javno partnerstvo in zakaj nasprotujemo temu zakonu. Za nas je edina alternativa, da preprosto uporabimo evropska sredstva, kredit Evropske investicijske banke, madžarskih 200 milijonov evrov pa zagotovimo sami postopoma do leta 2020. In takšno rešitev je predstavil tudi sam Metod Dragonja, mislim da, maja za časopis Delo. V Levici bi dodali samo to, da lahko denar dobimo iz povečanih prihodkov proračuna, brez novega zadolževanja, ker je samo lani imel proračun 135 milijonov evrov več prihodkov od tistih, ki so bili načrtovani.

Za konec se naj opredelim še do vsebine priporočil. Mi na odboru jih nismo podprli, ker so v resnici brezpredmetna. Na to kampanjo nimajo namreč nikakršnega vpliva. Če bi hotel SDS preprečiti sodelovanje Slovenskih železnic v kampanji, bi to lahko dosegel preko svojih simpatizerjev v nadzornih svetih in poslovodstvu železnic. Če bi tukaj res šlo za zakonodajo bi lahko SDS, pa tudi NSi, spremembe predlagali sami direktno, ne pa da priporočata, da jih predlaga Vlada. Mimogrede, predlagatelji pravilno navajajo, da to ni prvi primer trošenja javnega denarja za referendumsko kampanjo koalicije. Leta 2011 je to naredila Pahorjeva vlada. So pa pozabili dodati, da je Pahorjevo vladno nasledila Janševa vlada, ki bi lahko to, kar sedaj priporočajo Cerarjevi, naredila že pred 5 leti. To seveda ni niti prvi ali pa seveda niti ne zadnji primer amnezije pri SDS. Danes so glavni kritiki drugega tira, pred enim letom pa, recimo, niso podprli naše interpelacije ministra Gašperšiča, čeprav je bila trasa takrat enaka kot je danes,

ocenjeni stroški pa celo višji kot danes. Interpelacija pa se je v glavnem nanašala prav na zgodbo z drugim tirom.

V SDS seveda tudi goreče kritizirajo samo predlagano traso, čeprav je to v bistvu Janševa trasa. Ne samo, da jo je sprejela prva Janševa vlada, druga Janševa vlada pa je ni spremenila, čeprav se jim sedaj zdi tako slaba.

Skratka, ko poslušáš in tudi bereš te manipulacije, s katero v to kampanjo vstopata na eni strani Vlada, na drugi strani pa tudi desna opozicija, je seveda jasno, zakaj državljani izgubljajo zaupanje do države in predvsem demokratičnih mehanizmov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NeP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Drugi tir nujno potrebujemo. Še več, moral bi biti že zgrajen. Potrebujemo pa tudi celotno železniško infrastrukturo, ne samo drugi tir.

Zakaj današnja razprava? Zakaj referendum? Referendum bo o tem, ali se drugi tir gradi na podlagi zakona, ki ga predlaga Vlada ali pa tako, kot druge sodobne evropske države, z jasno finančno konstrukcijo in sodobnimi sredstvi. O tem bomo odločali na referendumu. Kaj očitamo predlogu Vlade? Zakon je nepotreben. Nepotreben je tudi 2TDK. Zakaj? Ali bomo sedaj za vsak most, za vsako krožišče ustanovili državno podjetje? In, pa seveda, dopuščamo vpliv tujih držav. Kakšni so interesi v ozadju? To so tiste negativne spremembe, ki jih želi Vlada.

Vlada ima v tej referendumski kampanji veliko prednost. Ima številne institucije, ki lahko izrabijo svoj položaj in svojo prisotnost v družbi, da se postavijo na stran Vlade. Vlada ima večji dostop do medijev, tako da lahko privilegirano izpostavi svoja stališča. Sedaj vidimo, da si je pridobila celo dodatna sredstva, 97 tisoč evrov in pa seveda podjetja v državni lasti, ki so odprla transakcijske račune. Na drugi strani pa je civilna družba brez vseh teh prednosti. Kje je tukaj enakost položaja? Nekateri to primerjajo s Teš 6. Seveda, primerjava je vidna na vseh nivojih. Ni jasne finančne konstrukcije, kot je bilo pri Teš 6, in pa to, na kar sem že opozoril, ne potrebujemo zakona. Zakaj se je sprejel zakon? Zato gospodje in gospe poslanci, da se je odgovornost prenesla na poslance. Vidimo, da se pri Teš 6 odgovarja odgovornost tistih, ki so bili v vladi. V tem primeru, pa je zakon prenesel odgovornost na tiste poslance, ki so glasovali za zakon. Zato pravim, da zakona ne rabimo, rabimo jasno finančno konstrukcijo in začeti z delom. Kot je bilo že omenjeno, sredstva v proračunu so, možno je pridobiti sredstva iz Evrope, ne pa se podrediti tujim vplivom.

Zakaj je ta razprava pomembna? Prvič, zato da opozorimo, da se bo na referendumu

odločalo o tem, ali se gradi z zakonom ali z jasno finančno konstrukcijo in sodobnimi sredstvi kot ostale evropske države, in da se odločimo o tem, ali bomo omogočili enakost položaja vseh, ki nastopajo na referendumu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Predstavniki Vlade, kolegice, kolegi!

Poslanke in poslanci SDS, Nove Slovenije, dva nepovezana poslanca in samostojni poslanec so sklicali izredno sejo Državnega zbora Republike Slovenije, na kateri želijo obravnavati predlog priporočil Vlade Republike Slovenije v zvezi z vzpostavitvijo pogojev za zagotavljanje enakosti položaja v referendumski kampanji pri financiranju referendumске kampanje in uravnoteženost možnosti predstavitve stališč. Tako so namreč poimenovali to točko. V obrazložitvi sklica navajajo, da si je Vlada pri referendumski kampanji v podporo uveljaviti Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper zagotovila sredstva v višini 97 tisoč evrov, za kar ima sicer podlago v zakonu in ni nezakonito, tako izhaja iz obrazložitve sklica, je pa to po oceni podpisnikov zahteve sklica seje nepošteno, ker pobudniki referendumа takšne možnosti nimajo. Sklicatelji nadalje v svoji obrazložitvi navajajo, da so si Vlade na enak način sredstva dodelile tudi že v preteklosti in da je bil del tovrstnih sredstev leta 2011 izplačan tudi kot honorar Urški Čepin.

V Stranki modernega centra ocenjujemo, da je današnja seja pravzaprav del referendumске kampanje, saj sklicatelji sami s seboj prihajajo v nasprotje s tem, ko navajajo, da je ravnanje Vlade zakonito, vendar po drugi strani nepošteno, kar pojasnjujejo s položajem pobudnika Vilija Kovačiča v aktualni referendumski kampanji in celo Urške Čepin v neki pretekli referendumski kampanji. Sklicatelji torej nimajo iskrenih namenov po rešitvi zanje odprtih vprašanj glede financiranja referendumov, temveč si za današnjo sejo zgolj zagotavljajo medijsko pozornost za podajanje svojih stališč o vprašanih, ki se tičejo konkretnega referendumа. Da je temu tako izhaja že iz dejstva, da so sklicatelji kvalificirani predlagatelji zakonov in če bi želeli kakorkoli spremeniti zakon o volilni in referendumski kampanji, bi to lahko storili s predlogom novele tega zakona, pa tega niso storili. Sklicatelji se dobro zavedajo, da pravila, ki veljajo v obstoječem zakonu, veljajo vse od začetka kampanje in že prej, od zbiranja podpisov. Če imajo kakršnekoli pomisleke zoper ta zakon, je najmanj čudno, da niso sprememb zakona zahtevali na eni od prejšnjih sej Državnega zbora, pa bi morda lahko tudi veljale na tekočem oziroma aktualnem referendumu.

Zavedajoč se takšnega pravnega položaja se je seveda v referendum spustil tudi sam pobudnik, zato njegovo sklicevanje na to, da je nekako nepošteno obravnavan, nima pravzaprav nikakršne teže. Pravila veljajo že precej časa. Glede na to, da je bilo izpostavljeno, da je to sprejela neka druga vlada leta 2011, ni odveč ponoviti, da so tudi sklicatelji današnje seje imeli možnost in večino, da bi takšno zakonodajo spremenili v preteklih letih. Izrecno določilo, da je Vlada lahko organizator referendumske kampanje, je bilo torej sprejeto leta 2011. Veljavna zakonska ureditev je bila uveljavljena in tudi preteklim vladam omogočila aktivno vključenost v referendumsko kampanjo. Torej, v takšnih referendumskih kampanjah so sodelovale tudi pretekle vlade, leve in desne, s takšnimi ali drugačnimi denarnimi vložki.

Na podlagi veljavne ureditve Vlada torej sodeluje kot organizator referendumske kampanje in za ta namen tudi porabi proračunska sredstva, ki pa so omejena na štirikrat manjšo vrednost, kot je sicer najvišja dovoljena višina sredstev kampanje za ostale organizatorje referendumske kampanje. Ob tem je potrebno poudariti tudi, da Vlada za referendumsko kampanjo ne more pridobivati drugih sredstev, kar pa za ostale organizatorje ne velja. Danes je bila izpostavljena kampanja iz preteklosti, ki se je dogajala na Irskem in sprememba zakonodaje oziroma odločba Ustavnega sodišča Republike Irske. Morda treba s tem v zvezi opozoriti tudi na dejstvo, da je prav za Irsko, pa tudi za nekatere druge države značilno, da referendumske kampanje financirajo tudi milijarderji. Na podlagi takšnih referendumov so prišli do odločitev, ki jim danes tisti, ki se sklicujejo nanje, pravzaprav v svojem temelju nasprotujejo. Zato v naši poslanski skupini ocenjujemo, da je sklicevanje na ustavno ureditev na Irskem popolnoma irelevantno. Seveda pa je diskusija o vprašanju financiranja referendumov in volilnih kampanj vedno dobrodošla.

Vlada pri komuniciranju z javnostjo v okviru referendumske kampanje za drugi tir torej ne počne nič nezakonitega. Nenazadnje to tudi sami priznavate. Kot predlagatelj Vlada pojasnjuje in zagovarja vsebino zakona, skladno z veljavnim zakonom. Vlada tudi ni v boljšem položaju kot ostali organizatorji referendumske kampanje, saj je na podlagi zakona vsem udeležencem omogočeno, da lahko na različne načine volivce seznani s svojimi argumenti, za ali proti zakonu, o katerem se bo odločalo na referendumu. Da se tega nenazadnje tudi pobudnik poslužuje, pa izhaja tudi iz nekaterih preteklih dogodkov. Naj spomnim, da je eden izmed medijev opozoril na to, da pobudnik že zbiranje podpisov financira tudi s plačilom dela študentov. Torej, da pobudnik ni tako neboljen, kar se tiče financiranja in zbiranja podpisov, verjamemo pa, da tudi referendumske kampanje, pri kateri mu ob strani stojijo tudi, recimo temu, močne politične stranke.

Pri tako ključnem zakonu, kot je Zakon o drugem tiru, je tako še kako pomembno, da se Vlada in vsi, na katere bo drugi tir imel pomemben razvojni vpliv, aktivno vključijo v referendumsko kampanjo, kar jim veljavna zakonodaja omogoča in da tudi sporoči in zastopa svoje legitimno stališče, ki ga ima v zvezi s predlaganim zakonom oziroma zakonom, o katerem se bo odločalo na referendumu. Po naši oceni gre za projekt, ki je nujno pomemben za razvoj gospodarstva, za razvoj slovenske logistike, in opozorila vseh deležnikov, ki se jih dobra železniška povezava še kako tiče, so tudi po oceni Vlade in po oceni naše poslanske skupine takšna, da je skrajni čas, da se zadeva premakne z mrtve točke.

Danes smo slišali, da za izvedbo takšnega projekta ni potrebna nobena zakonodaja. V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo še vedno prepričani, da je zakonodaja še kako potrebna. Da zakonodaje nismo imeli pri preteklih velikih infrastrukturnih projektih, energetskih projektih, pa se ne moremo pred nikomer pohvaliti kako so se iztekli. Prav zaradi tega nam pravzaprav ni jasno sporočilo, koga motijo zakonska določila o tem, da je treba k izvedbi takšnega projekta vključitev tako Računskega sodišča kot Komisije za preprečevanje korupcije in podobne institucije in nenazadnje tudi drug civilni nadzor, ki bodo omogočili, da se bo ta projekt izvedel na bistveno bolj transparenten način, kot so se vsi projekti doslej. Sklicevanje na neko zakonodajo in na prakse iz tujine je v tem delu, po naši oceni, povsem neumestno. Izkušnje iz preteklosti kažejo, da če doslej nismo nikoli imeli zakona, ga zdaj še kako potrebujemo.

V poslanski skupini priporočilom Vladi, da nemudoma pripravi nov zakon, seveda nismo sledili. Kdor se ne strinja z zakonom ima v Državnem zboru pravico predlagati zakon, ne pa da z nekakšnimi, recimo temu kvazi sejami napotujejo Vlado, naj vendarle nekaj stori, ko pa so imeli možnost takrat, ko so bili v vladi, pa tega niso storili. Morda zaradi tega, ker jim je ustrezala oziroma ugajala pozicija vlade v samem zakonu.

Današnja seja ni nič drugega, kot del kampanje. Verjamemo, da bo med sejo javnosti sporočeno veliko stališč, ki nimajo nikakršne osnove v realnosti, ampak so namenjena zgolj temu, da se javnost zmede glede samega projekta, da se manipulira in operira z bodisi načinom financiranja bodisi s ceno tega projekta, zato da bi se ustvarilo neko nezaupanje do projekta, ki je še kako pomemben za to, ali bomo ostali na stranskem tiru ali pa se bomo razvili kot neka moderna država. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani zbor, državljanke in državljani!

Ja, res se je kampanja začela, prav ste ugotovili. To kažejo vaše značke oziroma priponke, ki jih danes nosite, tako da, koalicija, dobro jutro. Očitno boste današnjo sejo namenili kampanji, medtem ko jo bomo pobudniki namenili tistemu, kar je bistveno, da se pogovarjamo o tem, kaj je prav in kaj ni prav, kaj je privilegij v tej državi in kaj ni privilegij v tej državi. In še, prosim, dajte v prihodnje, pustite tiste bose, lahko bi predlagali zakon. S tem se norčujete iz Državnega zbora in državljanek ter državljanov, ker natančno veste, da v tem mandatu enega predloga opozicije niste podprli. Pravzaprav, nobenega pravega zakona, če temu tako rečem, razen tam, kjer ste videli nek interes.

Kakorkoli že, začnimo na nekem drugem igrišču. Si predstavljate nogometno tekmo, ki bi se začela z golom prednosti v korist ene od ekip? Seveda tega ne boste videli, preprosto zato ne, ker je to nepošteno. Tako kot je nepošten maneuver Cerarjeve vlade, da si v kampanji o tako imenovanem drugem tiru ustvari kar se da privilegiran položaj. Mednarodno pravo, h kateremu se je zavezala tudi Slovenija, zahteva, da je referendumsko kampanja za obe strani enakovredna oziroma da je politično igrišče ravno in ne nagnjeno v eno smer. Mednarodna konvencija o državljanskih in političnih pravicah določa, da mora država zagotoviti, da ni nesorazmerne porabe sredstev v korist ene ali druge strani. Tudi kodeks dobrih referendumskih praks Beneške komisije, ki mu nekateri pravijo kar zakonik, zahteva, da morajo oblasti v referendumski kampanji ostati nevtralne. Predlagatelji smo sklic te seje zahtevali ravno zato, ker je vlada Mira Cerarja pobudnike referenduma in vse ostale deležnike referendumске kampanje potisnila v drugorazredni položaj. Sklep vlade, da si za referendumsko kampanjo dodeli sredstva iz proračunskih rezerv, ob dejstvu, da ni želela slediti pobudi, da se referendum izvede istočasno s prvim krogom predsedniških volitev, predstavlja tudi neodgovorno trošenje davkoplačevalskega denarja. Ob vsej medijski podpori, ki jo imate, ob podpori celotnega vladnega, če lahko rečem, celo tudi že državnega aparata, je Vlada začutila potrebo še po finančnih sredstvih za to kampanjo. Tako je na svoji seji sprejela sklep, da iz tekoče proračunske rezerve zagotovi sredstva v višini 97 tisoč evrov na račun davkoplačevalcev, ki jih bo porabila za svoje oglase in prepričevanja volivcev v svoj prav. Najmanj absurdno je, spoštovani, da bodo morali tako vsi tisti, ki temu vladnemu projektu nasprotujejo, iz svojih denarnic plačati kampanjo vladi, ki nas skuša s tem projektom prepričati, kako prav ima. Še več, na ta način bosta imeli koalicijski SMC in SD ob lastnih sredstvih še posebno na nek način posredno možnost porabiti 97 tisoč evrov za

referendumsko kampanjo. Lahko pa bosta na drugi strani, če se bosta tako odločili, svoj denar, ki bi ga sicer uporabili za to kampanjo, pustili v svojih nogavicah in ga privarčevali za kakšen drug projekt, medtem ko so bodo morali vsi ostali deležniki v tej kampanji sredstva priskrbeti sami. 97 tisoč evrov je pač nepoštena prednost, in če k tej prištejemo še 3 državna podjetja, ki so se vključila v referendumsko kampanjo, danes so bila že naštetja, Slovenske železnice, Dars in celo podjetje 2TDK, ki ste ga ustanovili ravno za ta projekt, je ta prednost še bistveno večja in še toliko bolj nepoštena. Menimo, da je zakonska podlaga iz časa Pahorjeve vlade, ki smo ji v SDS že takrat nasprotovali in vložili amandma, vendar žal bili neuslišani, neupoštevani, vprašljiva z vidika sorazmernosti financiranja referendumске kampanje in neskladna in v nasprotju z Ustavo RS kot tudi v nasprotju z mednarodnimi konvencijami oziroma mednarodnim pravom. Da pa gre Vlada oziroma koalicija pri tem tako imenovanem zlatem drugem tiru na nož, je jasno že od začetka, ko ste spoznali, da vam davkoplačevalci ne mislijo kar tako odpreti svojih denarnic in se je začelo zbiranje podpisov za referendum proti tem projektu. Še toliko bolj, ker gre pri tem vašem projektu drugega tira za čisto blaznost, norost. Le kako si lahko drugače razlagamo, da nameravate za 1 centimeter te proge zapraviti 518 evrov ali drugače, za en meter te proge mora slovenski delavec delati 7 let. Zaradi strahu pred višjo volilno udeležbo v primeru, da bi referendum potekal hkrati s predsedniškimi volitvami, ste brez zadržka pahnili v zrak še nekaj milijonov evrov. Glede na to, da smo država, kjer mnogi državljani tudi sicer ne izkoristijo volilne pravice, je delovanje Vlade, ki si prizadeva za nižjo volilno udeležbo izjemno sporno tudi z vidika odnosa do demokratičnih vrednot. Medtem ko demokratično razvite države iščejo poti za širitev vpliva državljanov na način, da zagotavljajo enake možnosti za večjo udeležbo na referendumu in čim boljšo informiranost o stališčih obeh strani, se pri nas odvija obratna smer. Kršitve mednarodnega prava, ki jih je v svojem poročilu navedla OVSE z naslovom Pomanjkanje enakih možnosti, enostransko medijsko poročanje in omejitve temeljnih pravic, povzroča izkrivljeno igrišče na turškem oziroma Erdoganovem referendumu. Se vam ne zdi ta slika zelo podobna naši?

Za zadovoljevanje potreb elit očitno ni previsoka nobena cena. V takšnih primerih vlada leve opcije, kvazi zagovornica socialnih pravic, postane slepa in gluha za vse ostalo. Pozabljeni so lačni otroci v šolah, ker jim starši ne zmorejo plačati šolske prehrane. Pozabljeni so upokojenci, ki nemo strmijo v prazne denarnice. Pozabljene so delavke, delavci, ki ne zaslužijo niti za minimalca in morajo zato dobivati posebne dodatke. Slovenski jastrebi pač terjajo svoje in potrebno jih je nahraniti. In tu odpove vsak razum.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, kolegice in kolegi, spoštovani predstavniki Vlade, vsem lep pozdrav!

Stališče Poslanske skupine Desus k točki dnevnega reda na današnji izredni seji Državnega zbora je sledeče. Če prav razumemo predlagatelje, ki so podpisali zahtevo za sklic izredne seje Državnega zbora, ti menijo, da je odobritev 97 tisoč evrov Uradu za komuniciranje za izvedbo referendumske kampanje, pobudnikom referendumu pa nič, kršenje Ustave in niza mednarodnih konvencij o političnih pravicah državljanov. Priznavajo sicer, da Vladi pred sedmimi leti dopolnjeni zakon to omogoča, a hkrati dodajajo, da so temu takrat nasprotovali. Pobudniki zato Vladi priporočajo, naj nemudoma pripravi spremembe, Državnemu zboru pa, da jih sprejme po nujnem postopku. Ob prebiranju zahteve pade v oči predvsem to, da so predlagatelji šele po sedmih letih in ko je referendum pred vrati, ugotovili te domnevne kršitve ustave in konvencij. Dejstvo je namreč, da se ni prvič zgodilo, da vlada financira kampanjo pred referendumom o zakonu, ki ga je sama sprejela. A tudi če podpisnikom verjamemo, da gre za kršenje kar štirih členov Ustave, bi bila prava pot, da te svoje trditve preverijo na Ustavnem sodišču, ne pa da se o tem prepiramo v parlamentu. Predlagatelji večkrat ponovijo trditev, da teh vladnih 97 tisočakov za kampanjo v Zakonu o drugem tiru pomeni neenakopraven položaj pobudnikov referendumu. Načelno se enakopravnost udeležencev referendumu zagotavlja tako, da se polnoletni državljani na voliščih lahko brez oviranja izjasnijo o referendumskem vprašanju. O enakopravnosti, ko gre za financiranje, še manj pa o tovrstni enakopravnosti, ki naj bi jo zagotavljala državna blagajna pa je zelo težko resno razpravljati. A če bi že, potem bi denimo pobudniki morali enakopravno nositi tudi stroške referendumu, ki ga zahtevajo. Kar nekaj milijonov evrov gre iz državnega proračuna za stroške referendumu, pa nihče ne govori o enakopravnosti. Tistega, ki meni, da je referendum popolnoma odveč, nihče ne vpraša, ali so ga pripravljeni financirati iz svojega davkoplačevalskega denarja. Poleg tega je teh 97 tisočakov več kot štirikrat manj denarja, kot ga dovoljuje zakon. In nenazadnje, na referendumu nastopata dve nasprotni strani in če pobudnikom država velikodušno plača nekaj milijonov za izvedbo njihovega referendumu, potem bi najbrž to, da bi vsak od 48 tisoč podpisnikov zahteve za referendum k podpisu primaknil samo 2 evra, kar je bistveno nižje z zakonom o dovoljenjih 10 povprečnih plač, ne bila prevelika žrtev in nabrali bi toliko denarja kot ga namerava za kampanjo porabiti država. Tu

so še politične stranke, ki lahko v omejenem obsegu tudi financirajo referendumsko kampanjo. Imajo pa podpisniki pod zahtevo za izredno sejo parlamenta vsaj delno prav, ko priporočajo spremembo zakonov. Namreč v tistem delu, ki določa, da mora vsakdo, ki želi formalno sodelovati v kampanji, odpreti račun na banki. Načeloma je mogoče razumeti strah pred prikritim financiranjem referendumske kampanje, toda na ta način bi se od predstavljanja stališč odrezalo neposredno zainteresirane za izid referendumu, kar pa bi bila res pomembna neenakost.

Pri omenjenem referendumu so Dars, Slovenske železnice, 2TDK neposredno zainteresirane, da v kampanji lahko sodelujejo. Recimo, pri soočenjih na nacionalni televiziji, toda to je možno le, če odprejo račune v banki. To pa je za podpisnike sklica nujnega sklica parlamenta sporno, čeprav so v teh družbah vnaprej povedali, da za kampanjo ne mislijo porabiti niti centa. Želijo pa v njej sodelovati. Če kaj, bi torej morali to drugače urediti. Razen tega, se o temi, ki je danes pred nami, ni kaj veliko pogovarjati, razen seveda, če ni v ozadju namen predlagateljev to izredno sejo parlamenta izrabiti za brezplačno referendumsko kampanjo.

Zato v Poslanski skupini Desus danes predsedujočim na izredni seji Državnega zbora priporočamo, da takoj prekinejo govornike, ki bi namesto o domnevnem spornem vladnem financiranju kampanje govorili o čem drugem, denimo o zakonu o drugem tiru ali o drugem tiru nasploh. V nasprotnem se bo Državni zbor znova spremenil v ring tistih za in tistih proti zakonu, kar pa tudi nekaj stane, plačali pa bomo seveda vsi davkoplačevalci.

Predloga priporočila Vladi Republike Slovenije v zvezi s postavitvijo pogojev za zagotavljanje enakosti položaja v referendumski kampanji pri financiranju referendumske kampanje in uravnoteženosti možnosti predstavitve stališč v Poslanski skupini Desus ne podpiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev k predlogu priporočila.

Besedo ima predstavnik predlagatelja, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Še enkrat prav lep pozdrav!

Državljanke in državljani, Slovenke in Slovenci, vsi, ki boste plačevali tole pospeševanje političnega pranja denarja v okviru drugega tira zdaj, ko je tista večja pralnica Teš 6 že pod streho, imate pravico vedeti. Imate pravico vedeti, da če bi vlada tako, kot je bilo zdajle rečeno, ravnala racionalno in varčno, marsikateri od vladajoče koalicije ste govorili v tej smeri, potem bi zagotovo bil najprej referendum na isti dan s predsedniškimi

volitvami in bi privarčevali 4 milijone. In to je odgovornost koalicije in človeka, ki ste ga izvolili na čelo Državnega zbora. To je odgovornost za odločitve.

Ko pa gre za samo vprašanje tega referendum, je seveda tukaj odgovornost vseh, ki so v vladi vpleteni v odločanje za 97 tisoč evrov denarja davkoplačevalcev, pa hkrati iščejo še druge poti, zato da bi pač odvzeli prostor in možnost za enakopravno seznanjanje z argumenti za in proti referendumu. Nekateri ste to omenili, samo postavili ste v napačno luč. Tako je zdaj že jasno, da so vsaj tri javna podjetja odprla račune za referendumsko kampanjo. Sami trdijo, da sicer to nič ne stane, da to ni kršitev zakona, da ne nameravajo porabiti denarja, no mimogrede porabili so ga že z odprtjem, tako da je to že laž vnaprej. Pravijo pa, da zato, ker hočejo še oni posebej sodelovati v medijski kampanji. To, gospe in gospodje, pa pomeni, prevedeno v slovenščino, da želijo z zlorabo neke zakonodajne rešitve odščipniti še tisto malo prostora predlagateljem referendum, da bi opozorili na neracionalno zapravljanje denarja davkoplačevalcev, kajti samo in samo za to gre. Prej sem že povedal, da za manj denarja je že kakšna evropska država zgradila pospeševalnik subatomskih delcev za znanstvene raziskave najvišjega ranga, v veliki dolžini. To so kilometrske zadeve, hlajene s superprevodnimi magneti, vsak meter tam je visoka tehnologija, pa niso stale toliko denarja. Stale so manj. Tukaj gre pa za navadno železniško progo. In zato je seveda jasno, da tukaj ne gre za pospeševanje znanosti in raziskovanja subatomskih delcev, gre za pospeševanje političnega pranja denarja. Nekdo bo velik del tega denarja spravil v žep in z njim verjetno kupal še naslednje pa še naslednje pa še naslednje volitve. Zato v resnici gre. In to je nedopustno. Da bi se pa vse to prikrilo, si pa Vlada še lepo vzame pravico in sama sebi dodeli posebna sredstva za propagando. Zdaj čakamo samo še Urško Čepin.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Janja Sluga. Pripravita naj se mag. Matej Tonin in gospa Anita Koleča.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Na te zadnje fikcije predlagatelja sploh ne vem, če se ima smisel odzivati. Kolega Dobovšek se je prej za govornico spraševal, zakaj sploh današnja razprava. Tudi jaz se to sprašujem. Sicer bom v nadaljevanju svojo razpravo privedla do nekih zaključkov, ki sem si jih ustvarila, ko sem proučevala ta gradiva. Kolega Dobovšek pa je kot navadno zamenjal to sobo s predavalnico. Kot po navadi je odpredaval svoje in je tudi odšel. Ampak če smo ga pozorno poslušali, se njegovo izvajanje v imenu poslanske skupine ni v bistvu v ničemer dotikalo predlogov priporočil. Zato jaz še vedno nisem izvedela, kakšno je njihovo stališče do

konkretnih predlogov, ki so zapisani v predlogu tega priporočila. Rečeno je bilo, da so tovrstne razprave najstarejši trik levičarjev. Jaz ugotavljam, da je to trik Poslanske skupine SDS, in sicer trik, da naredi točno tisto, kar očita Vladi, da ne sme narediti. To je, da se spravlja v neenakopraven položaj v primerjavi z drugimi organizatorji referendumske kampanje, ker točno to je ta današnja seja in točno to je bila tudi seja odbora, nekaj kar spravlja v neenakopraven položaj vseh ostalih trideset in več organizatorjev referendumske kampanje. Kolegica iz Poslanske skupine SDS pravi: »Prav je, da se pogovarjamo o tem, prav je, ker se pogovarjamo o tem, kaj je prav in kaj ni prav.« Jaz ugotavljam, da ni zadostno očitno, da se pogovarjamo o tem, v primerih, ko bi lahko glede tega že kaj ukrenili, seveda ni dovolj, da se o tem pogovarjamo. Predlagatelj je imel nešteto možnosti kaj ukreniti glede tega, zakon namreč velja od leta 2007. V tem času ste bili tudi v vladi. Ne pogovarjamo se zdaj samo o tem mandatu. In tukaj smo slišali očitke, da ta koalicija ne sprejema nobenega predloga opozicije in ga zaradi tega niste vložili. Ali to pomeni, da do konca mandata ne boste vložili več nič, ker mi itak tega ne sprejememo? To se sprašujem. Verjetno temu ni tako. Očitane vladi neenakosti, v bistvu pa očitane nekaj, kar pač vam ne paše. Očitane, da vlada ne bi smela dati argumentov, po drugi strani pravite, da jih itak ne daje, pravite, da ne dobimo verodostojnih informacij, da državljani ne dobijo verodostojnih informacij, po drugi strani pa si želite vlado utišati. Jaz sicer razumem zakaj vi želite, da bi bila vlada tiho, zakaj je vam v interesu, da bi vsi ostali argumenti, izmišljeni, prenapihneni, prevladali. Ampak neka odgovorna vlada, ki je zakon predlagala in se je lotila izvedbe tako velikega projekta, seveda mora sodelovati v tej kampanji. Jaz kot državljanka ne kot poslanka, kot državljanka to od odgovorne vlade seveda pričakujem in vem, da to pričakujejo tudi državljanke in državljani. Torej, da vlada bo odgovarjala na vse netočnosti in zavajanja, začeni že s sejo odbora na to temo, ki je bila sklicana.

Če se pa zdaj dotaknem teh priporočil, ki ste jih tukaj notri napisali. Vi pravite, da bi se morala proračunska sredstva v enaki meri dodeliti vsem organizatorjem kampanje. Lepo vas prosim, v tem trenutku je organizatorjev preko 30, pa se jim ne dodeljuje sredstev. Med njimi ste tudi vi. In zdaj samo pogledimo, kako bi bilo možno v enaki meri nameniti sredstva vsem organizatorjem. Prva težava, ki bi se pojavila, bi bila, da bi bilo kar na enkrat 50 in 100 organizatorjev. Kako bi zdaj preverjali, kdo ima dejansko namen sodelovati v referendumski kampanji in kdo ne. Kar vsem po vrsti bi bila v enaki meri dodeljena sredstva.

Druga zadeva. Tako kot sem rekla, tudi vi ste se priglasili. Ali to pomeni, da imate apetite po dodatnem proračunskem denarju? Namreč stranke že tako dobivajo iz proračuna denar za

svoje delovanje. Priglasitev k referendumski kampanji je notranja odločitev vsake stranke. Ali to pomeni, da bi zaradi tega morale stranke dobiti še dodaten proračunski denar? Ljudje so že tako zgroženi, v kakšni meri se to financira. Zdaj pa želite še dodatno kot predvidevam na podlagi teh vaših priporočil. Se pravi, pišete eno, govorite eno, počnete pa dejansko nekaj popolnoma drugega. Kot je bilo danes že rečeno, zakon ne prepoveduje Vladi, da bi aktivno sodelovala pri referendumski kampanji. Še več, zakon pravi, da se mora priglasiti in zakon tudi pravi, da si lahko iz proračuna seveda, ker drugih sredstev nima, za to nameni določena sredstva, ki pa so 4-krat manjša kot sredstva, ki jih lahko za ta namen porabi vsak drug organizator. Zakon pa tudi pravi, da je prepovedano plačevanje zbiranja podpisov. To je nekaj česar vi niste povedali. Namreč v času zbiranja podpisov je bil na socialnih omrežjih objavljen oglas z naslovom »SDS plačuje študente za zbiranje podpisov?«. M servis Novo mesto ponuja študentsko delo pod naslovom, zbiranje podpisov za referendum. Urna postavka, ki znaša 4,53 evrov in stimulacija še za vsak podpis. Le kdo to plačuje, se je spraševal eden od medijev. Tega pa v svojem predlogu niste povedali. To pa zakon prepoveduje. Ne prepoveduje pa, da se vlada vključi v referendumsko kampanjo. Potem se tudi sprašujete, zakaj so se v referendumsko kampanjo vključila ta večja državna podjetja. Seveda so se. Pa ne zato, da bi pomagala Vladi pri argumentaciji, vključila so se zato, ker je v njihovem strateškem interesu, da se drugi tir zgradi, in da se zgradi zdaj, takoj. Ker, ne glede na to kako vi poudarjate, da niste proti drugemu tiru, pač pa ste proti zakonu - dobro jutro. Če zakon pade, kako bomo zgradili drugi tir, predvsem pa se vprašajmo, kdaj ga bomo zgradili? In ko se tako pogovarjamo o stroških, se vprašajmo, kaj finančno pomeni, če ta zakon pade. Glede na vsa pridobljena sredstva, glede na vsa vložena sredstva v dosedanjih postopkih to pomeni neposredno takojšnjo škodo približno 200 milijonov. Ko se sploh še ne začnemo pogovarjati o tem kaj to pomeni, pravite ni prava trasa, se pravi, pridobivanje gradbenega dovoljenja, umeščanje v prostor, pridobivanje okoljevarstvenega dovoljenja. Kaj to pomeni? To pomeni, da bo dejansko Slovenija ostala majhna pika na papirju, tako majhna, da jo vsi tovornjaki, vsa podjetja z lahkoto obvozijo. Oni nas ne rabijo. Mi rabimo njih. Z lahkoto se peljejo mimo, kot da nas ni. Nihče od njih ne rabi ene male Slovenije. In to je tista škoda, ki jo bo država zaradi vaših strankarskih manevrov, zaradi vaših strankarskih interesov utrpela. Utrpelo jo bo gospodarstvo in vsi državljani. In kaj to dokazuje? Dokazuje to, da so vas v vseh razpravah, v vseh vaših oglašanjih polna usta demokracije in polna usta tega kaj je dobro za državljane in državljane, počnete pa ravno nasprotno. Počnete pa tisto, kar mislite, da je dobro za vas. Nasprotno pa v SMC menimo, da

je potrebno včasih stopiti tudi kakšen korak, ki mogoče ni najbolj priljubljen, je pa dolgoročno dober za to državo in za državljane in državljane. Popolnoma v nasprotju z vami. Sodelovanje Vlade v referendumski kampanji ima podlago v Zakonu o volitvah in referendumski kampanji, to sploh ni sporno. Tudi natančno določa kakšne so omejitve pri porabi sredstev. Kot sem že rekla, vlada jih pri tem lahko uporabi 4-krat manj, kot vsi ostali organizatorji. Načelo uravnoteženosti in enakopravnosti, pa je tudi zagotovljeno, in sicer v določilih o tem kako se mora izvajati kampanja v medijih, kakšna so pravila o plakatiranju, z določili o tem kako mora javna RTV omogočiti enakopravno in brezplačno nastopanje v programih RTV vsem organizatorjem kampanje. Ta primer o drugem tiru ni prvi, v katerem je vlada sodelovala kot organizator referendumske kampanje, tudi že prej je bila večkrat vključena v to in so dosedanje vlade zdaj za te namene porabile, če sem prav izračunala, približno 300 tisoč evrov. Ne vem če ste se kdaj prej oglasili, da je kaj s tem narobe. Dosedanje vlade so se vključevale v referendumsko kampanjo, kot organizator pri Zakonu o malem delu, pri Zakonu o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih, pri Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, pri Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, in tako naprej.

Če se pogovarjamo o aktualnem zakonu in o tem, kako izrecno določa, da je lahko vlada tudi organizator referendumske kampanje. Zakon je sicer bil noveliran v času Pahorjeve vlade v letu 2011, ampak po mojem mnenju in po mnenju SMC to takrat niti ni bilo potrebno. Že v letu 2007, ko se je zakon sprejemal, seveda ni bil namen zakonodajalca izključiti vlado iz referendumske kampanje, kar se je potem seveda tudi pokazalo, črno na belem, v reviziji, ki jo je opravilo Računsko sodišče leta 2008, ko je vzelo pod drobnogled predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2007 v letu Janševe vlade. Računsko sodišče pa je takrat ugotovilo da je Janševa vlada protizakonito namenila 70 tisoč evrov. Ni se priglasila kot organizator, namenila je pa 70 tisoč evrov ne za celotne aktivnosti v okviru kampanje, ampak za izdajo ene same zloženke. To pa je ugotovilo sodišče in tega niste napisali v svojem predlogu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vse, kar je v medijih, je zagotovo res, to vi najbolj veste. Tudi letošnje poletje je kar cvetelo od resnicoljubja slovenskih medijev. Pa ne bi sedajle več o tem.

Poglejte, napuh je eden od glavnih grehov, so rekli in na vehementno vprašanje, zakaj bi pa ta razprava sploh zanimala ljudi, naj

vam naštejemo tri razloge. Prvi je ta, da gre za denar davkoplačevalcev. Drugi je ta, da bi po odločitvi vaše vlade in vas osebno vsak Slovenec, vsaka Slovenka, vsak slovenski državljan iz svojega žepa moral dati za ta 27 kilometrski drugi tir tisoč evrov, kar je škandal že samo po sebi. Še posebej pa ta škandal postane očiten vsaki državljanke, vsakemu državljanu, Slovincu, Slovenki, če povemo, da bo en centimeter te vaše proge stal 518 evrov. Gospa, to pa zanima ljudi, a ne? Vas pa očitno ne, ker tam klepetate. In zaradi tega je to problem.

Ko že postavljate silna vprašanja o volilnih kampanjah, obstaja neka vlada, vodi jo dr. Cerar iz SMC, za katero je bilo objavljeno – bilo je tudi v medijih; sami ste rekli, da so v medijih resnice –, da je bila v predvolilni kampanji obilno financirana s strani hrvaškega tajkuna, kar je po veljavni zakonodaji popolnoma protizakonito. Tako da imamo, če bi to dvojce sešteli, ne samo nelegitimno vlado, saj je bil šef opozicije poslan v zapor ob grobi kršitvi človekovih pravic, kar je odločilo kasneje Ustavno sodišče, pa še vzeli ste mu mandat kasneje, mimogrede, ampak za povrh vsega še z nelegalno financirano volilno kampanjo. To je pa taka vlada, ki potem porabi 518 evrov za en centimeter, en centimeter, gospe in gospodje, železniškega tira. Na internetu imate na ta račun šal kolikor hočete. Slovenci imamo vsaj to dobro lastnost, ko so stvari že take, da bi se v normalni državi ljudje zjokali, se iz tega začnejo delati norca in ljudje objavljajo oglase: »Draga vlada dr. Cerarja, jaz bi zgradil osebno 10 metrov, pa prosim, da mi nakažete denar takoj na moj račun, saj v kakšnem mesecu bom pa jaz tisto že naredil, ali pa vsaj en meter.« Že en meter, gospa, je koliko? 55 tisoč pa še malo čez evrov. En meter železniške proge?! Pa kdo je tu nor?!

Kadar odpirate na tak način razpravo, dajte se malo vprašati, kje je vaša odgovornost do ljudi, do vseh tistih, ki to plačujejo? Kje je vaša odgovornost, da do slovenskih podjetnikov, ki pač ta denar pridobivajo, vi jim ga pa jemljete na vse možne načine, in tudi v tem trenutku, kot slišim, spet se sklicujem na medije, da pripravlja vlada še vsaj štiri zakone, s katerimi bo povečala oziroma dodatno obremenila slovenske podjetnike, od espejev naprej pa še vse ostalo. To je pa trenutek resnice, kje se pač vzame, ko se financira na tak način stvari. In da se potem to zamegli, se pač odloči in se hoče nameniti denar samo enemu. Mi smo rekli, da naj se da tako tistim, ki so predstavniki argumentov za, kot tistim, ki so predstavniki argumentov proti, in naj bo to enakovredno. Da naj se to torej omogoči na način, ki bo edini v resnici dosledno izpolnjeval ustavno normo, ki pravi, da mora biti enakopravno prikazano vse za in vse proti. Odgovornost za to je vaša.

Naš predlog pa je, da se spremeni zakon tako, da bo to tudi iz zakona jasno sledilo. In zato smo takrat tisti noveli tudi nasprotovali, ko je bilo to uzakonjeno. In seveda glede tega nismo prav v ničemer spremenili mnenja. Vedno

lahko rečete in lahko rečemo, napake so možne take in drugačne, toda v tem primeru ne gre za napako. Ko gre za javna podjetja, je bilo izrecno rečeno: »Mi hočemo sodelovati zato, da bomo dodatno,« poudarjamo dodatno, »ljudem predstavili argumente.« To so seveda argumenti Vlade. Kar pomeni, da če zasedeš nek prostor, ki je za to dan na razpolago, recimo, na RTV Slovenija ali kjerkoli že, to pomeni, da bo nekomu drugemu ostalo toliko manj. To ne pomeni, da si enakovredno predstavil, ampak da gre tu za nekaj drugega. In zato to ni prav. Tisto, da pa to še za povrh pomeni porabo sredstev, in to spet sredstev davkoplačevalcev, ker so to podjetja v javni lasti, je pa seveda še nezakonito zraven. In na vse to opozarjamo in zato predlagamo sklepa, kot sta pred vami. Poleg seznanitve s tem problemom, da naj se spremeni tudi zakon in naj se jasno opredeli, da morajo biti argumenti za kot argumenti proti vedno na enakopraven način tudi predlagani in tudi financiran, če seveda gre za financiranje iz javnih sredstev.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Kolega Grims, kot po navadi ugotavljam, da me sploh niste pozorno poslušali. Jaz si nisem postavljala vprašanj glede tega, kaj je Računsko sodišče ugotovilo. Pač pa lahko ugotovim, da je Računsko sodišče ugotovilo, da pri SMC ni bilo takšnega financiranja, ki ga vi zdaj tukaj omenjate. Jaz sem brala oglas iz medijev o Računskem sodišču, ki je ugotovilo, da ste leta 2007 v vaši vladi nezakonito financirali zloženko. Hkrati pa je Računsko sodišče tudi ugotovilo, da v SMC tega financiranja, ki ste ga vi zdaj navajali, ni bilo. To je pa dejstvo. Ne glede na to kaj je pisalo v medijih. In ko se pogovarjamo v ceni centimetra, jaz se veliko raje pogovarjam o kilometrih, naj povem, da je 27 milijonov evrov cena za kilometer te proge. Ta progja je bistveno krajša kot obstoječa in ima v celi dolžini približno 80 % predorov. Od tega so najdaljši trije predori s servisnimi cevmi. Prej, je bila podana informacija, da se pogovarjamo o dveh tirih. Seveda se, ker s temi tremi najdaljšimi predori s temi servisnimi cevmi, ki smo jih zdaj razširili, bo v bistvu postavljeno tako rekoč 60 % dodatnega tira. Zato so to verodostojne informacije, ki jih lahko vsak trenutek potrdimo in se ne pogovarjamo o nekih centimetrih in nekih številkah, ki imajo namen zgolj in samo to, da ljudi zavajajo.

Narobe ste me razumeli tudi v tem, ko sem govorila kako bi se po vašem moralo enakovredno financirati tudi vse ostale organizatorje kampanje. Jaz si zdaj to vaše navajanje predstavljam kot, da bomo zdaj imeli razpis. Na en razpis se boste prijaviли vsi tisti, ki ste za, na drugi razpis pa se boste prijaviли vsi tisti, ki ste proti, pa bomo potem malo ta denar

razdelili. Na kakšen način si vi to zdaj predstavljate? Tukaj se popolnoma nisva razumela. In tudi o tem, o tem odžiranju ali odtegovanju časa ostalih, ja lepo vas prosim. Kaj pa boste vi počeli? Saj vi ste tudi organizator. Vi boste tudi gospodu Kovačiču za katerim se skrivate, odžirali čas na teh soočenjih.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Zelo zanimivo je poslušati tovrstno argumentacijo, zlasti ker povzema nekatere že znane vladne dosežke pri zagovarjanju drugega tira. Rekli ste 27 milijonov je cena za 1 kilometer. Veste, če to preračunamo, glede na predvideno dolžino drugega tira, je to tamle okoli 730 milijonov Evrov. To se pravi polovica ali pa še manj kot polovica tistega zneska, ki je sedaj dejansko napovedan kot poraba. Kam boste dali pa drugo polovico? Saj samo za to gre. Kje je druga polovica, gospa? Lahko zdajle jasno, preprosto poveste ljudem, da bomo vedeli, kam gre denar. Polovica.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Predsednik, jaz lepo prosim, da opozorite kolega Grimsa, da mu po Poslovniku Državnega zbora zdaj več nimam pravice odgovarjati in ga prosim opozorite, da v svojih izvajanjih več ne sprašuje po nekaterih podatkih, ki naj bi mu jih jaz zagotovila.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Okej, bom dal postopkovno vaše, ampak prvič na to vaše postopkovno ne morem odgovoriti zaradi tega, ker ste že vse povedali. Postopkovno gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, predsednik!

Moj postopkovni predlog je, da gospe Sluga date Poslovnik Državnega zbora, ker ga očitno ne pozna. Kolega Grims je govoril kot predlagatelj in če govori kot predlagatelj, mu lahko da repliko. Vi ste pa rekli, da ste dali postopkovno, ker nimate replike oziroma je ne morete imeti. Poglejte si Poslovnik Državnega zbora ali pa jo vsaj vi podučite, gospod predsednik.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne gre za tovrstne zadeve. Poleg tega je ta postopkovni predlog povsem irelevanten. /oglašanje iz dvorane/ Prosim? Ne gre za nepoznavanje poslovnika. Gre za to, da nekdo sprašuje nekaj, na kar, če pravilno uporabiš formo, ki se ji reče replika, ne moreš odgovoriti. Ker lahko samo zanikaš tisto, v čemer nisi bil razumljen. Ne se norčevati iz vseh nas in gledalcev. Lepo prosim!

Postopkovno mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Z vsem dolžnim spoštovanjem, gospod predsednik, ampak kdor za 750 milijonov ne zna povedati, kam so izginili glede na njegove lastne besede, tisti se res dela norca. To je bilo najprej storjeno s strani Vlade, zdajle s strani predstavnice SMC. Kadarkoli bi lahko na katerikoli moje vprašanje tudi odgovorila, ker je seveda vedno imela možnost replike. Če jo pa želi dodatno, se bom pa ponovno javil k besedi, pa naj takrat odgovori. Vsakogar v Sloveniji, tudi nas v tej dvorani tako zelo zanima, kam bo šla polovica denarja drugega tira. Sami ste povedali, Vlada najprej, sedaj tudi vi, da bo cena 27 milijonov za kilometer, glede na dolžino je to 729, če smo precizni, milijonov evrov. To se pravi, glede na predviden denar, glede na napovedi vaših ministrov, bo več kot polovica denarja izparela nekam drugam. Zdaj nas pa vse zanima, kam bo šel denar davkoplačevalcev. Več kot polovica, po vaših lastnih besedah.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, to pa nima nobene veze s kakršnimkoli postopkovnim, razpravljate. Imate absolutno dovolj časa, v demokraciji pač tisti čas uporabljamo za vsebinsko razpravo. Želim, da zdaj nadaljujemo z vsebinsko razpravo, ker res nima nobenega smisla.

Besedo ima mag. Matej Tonin, pripravi naj se gospa Anita Koleča in gospod Franc Breznik.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dragi poslanke in poslanci, dober dan!

Očitno je poslanka Sluga zanimivo zavrtela tole današnjo razpravo in jo tudi na nek način razplamtela. Pa morda preden začnem razlagati, zakaj se mi zdi pomembno, da imajo v demokraciji vse enake možnosti, bi bilo prav, da to debato, ki jo je načela poslanka Sluga, nadaljujemo. Glede cene. Vem, da sem pred meseci v tem Državnem zboru predsednika Vlade vprašal zelo enostavno vprašanje, koliko bo stal drugi tir. In odgovor predsednika Vlade je bil, da mi on tega ne more povedati, ker je to poslovna skrivnost in da je to stvar stroke ne pa parlamenta, politike in nas poslancev, da pa naj bi šlo po nekaterih ocenah in revidiranih investicijskih programih za tam okrog milijardo evrov za ta drugi tir. To je tisoč milijonov evrov. In če teh tisoč milijonov evrov delite z 27 kilometri pridete do – veste, do koliko? Do 37 milijonov evrov na kilometer. Jaz predvidevam, da je poslanka Sluga najverjetneje želela reči 37 milijonov na kilometer, pa se je zmotila in rekla 27. Ker če preračunaš to, kar je poslanec Grims rekel, 27 milijonov evrov na kilometer, potem prideš do tiste cene, ki jo na nek način stroka ocenjuje, da je za ta tir realna. To so zdaj dejstva, o katerih se lahko pogovarjamo. Ampak v tej razpravi je treba dodati še eno informacijo. Če se spomnite, je na začetku te zgodbe v zvezi s tem referendumom podpise za referendum zbiral tudi župan Popovič in Mestna občina

Koper. Se spomnite? Zato, da sta Popovič in njegova občina prenehala zbirati podpise za ta referendum, mu je vlada obljubila, da bodo stvari pripravili tako, da se bo pri obstoječi trasi, ki jo zdaj planirajo, dodal še en tir, se pravi, da se zadosti tem njegovim zahtevam. Če te stvari skupaj potegnemo, potem veste, da bo šla ta cena mnogo mnogo preko milijarde evrov. Če vzamem zadeve, ki so se v javnosti s strani vladnih predstavnikov pojavljale glede cene, se je govorilo o tam okrog milijardo 400, kar je tisoč 400 milijonov evrov. Če to delite s 27 kilometri, dobite 52 milijonov evrov na kilometer. To so zdaj realni, konkretni podatki. Torej, mi govorimo o veliko veliko veliko milijonih za en kilometer. Jaz bom uporabljal ta podatek, ker se mi zdi mnogo bolj realen, da bo investicija vsaj milijardo 400, kar pomeni, da bomo dali za kilometer 52 milijonov evrov. Zdaj pa naj vsak državljan prešteje tisoč korakov in si reče: »To je vredno 52 milijonov evrov.« Tako se te stvari pač delajo.

Zdaj pa, zakaj mislim, da so ta priporočila, ki jih je predlagatelj dal, prava ali pa potrebna? Osnova vsake demokratične družbe je, da bi moral imeti v demokraciji vsak državljan enake možnosti. Tudi če pogledate uspešne države od severa Evrope do onstran Atlantika ali pa proti vzhodu, vedno ugotovite eno in isto stvar – da so uspešne tiste države, kjer imajo državljani enake štartne možnosti. Pri tem referendumu državljani ne bodo imeli enakih štartnih možnosti. Zdi se mi pomembno, da ljudje vedo, zakaj bo šlo 52 milijonov evrov na kilometer. Ampak glede na to, kako so zadeve zastavljene, bo svojo zgodbo lahko učinkovito pojasnila zgolj ena stran, ne pa tudi druga stran. Žal živimo v svetu, kjer denar tudi pomeni dostop do medijev, možnost širjenja informacij in podobne stvari. Žal je tako, mi ni vseč, ampak tako je. Z vidika neke enakopravnosti in enakih štartnih možnosti bi bilo pošteno, da če si je vlada sama sebi pripisala nekaj manj kot 100 tisoč evrov za to kampanjo, da bi tudi drugi strani dala isti znesek. To bi se mi zdelo pošteno in to pozicijo in stališče zagovarja tudi Nova Slovenija. Manipulacije so, ko nekateri pravijo: »Ja, vi hočete, da se da vsem organizatorjem enako kot vladi.« To je res nesmiselno, ker pomeni – kaj? Če imaš 30 organizatorjev, bi morali razdeliti tridesetkrat po 100 tisoč evrov med organizatorje volilne kampanje? Nihče se ne zavzema za to. Ampak morala pa bi se vzpostaviti neka tehnična v smislu, če si vlada predpiše neka sredstva, da bo zagovarjala neko stališče za, potem bi morala z vidika enakopravnosti državljanov to zagotoviti tudi drugi strani. Ker vlada ne zastopa samo tistih, ki so jo izvolili ali pa tistih, ki se strinjajo z njo, ampak vlada, če je legitimno izvoljena, seveda zastopa celotno državo in pa vse državljane. In če v nekem trenutku sama sebi predpiše 100 tisoč evrov za kampanjo, bi bilo prav, da bi tudi drugi strani dala podoben znesek, kajti le to bi na nek način sploh vzpostavilo pogoje, da bi

imeli vsi enake startne možnosti. Kaj bi kdo naredil s tem denarjem, je odvisno. Seveda so tudi zmožnosti prepričevanja ene ali druge strani različne. Morda bo vlada v prepričevanju volivcev bolj učinkovita. Morda bo druga stran bolj učinkovita. Se ne ve. Ampak zdi pa se mi v neki demokratični družbi normalno, da pa imamo vsi enake startne možnosti. In v tem primeru se to ni zgodilo. Zato je to priporočilo vsekakor na mestu.

K temu je treba dodati še eno stvar, da vlada ima tako ali tako že prednost pred državljansko pobudo. Nenazadnje ima vlada profesionalce, ima uradnike, ki so zaposleni, ki dobivajo plačo, da delajo tisto, kar jim naroči vlada. Na drugi strani civilna družba te možnosti nima. Že s tega vidika seveda je v tem delu globoko globoko v prednosti. Seveda pa se mi zdi, da s tem, ko zavračate z levo roko vsa ta priporočila, češ, da so nesmiselna in nepotrebna, da na nek način želite utišati tiste, ki pravijo, da ta vladna varianta vsekakor ni najbolj racionalna in tudi ne najboljša.

Glede strokovne javnosti je zanimivo to, da se pri tem referendumu tej vladni rešitvi niti ni uprla v prvi fazi politika, ampak je šla proti vladi stroka. Meni je predsednik vlade v mojem vprašanju odgovarjal, da to ni stvar parlamenta, ampak da je to stvar stroke. Stroka, profesorji, mislim, da jih je preko 20 podpisanih pod to pobudo, je dejala, da je ta vladna varianta odločno predraga in da obstaja mnogo cenejša varianta. In seveda, če o stvareh logično razmišljaš in jih vrtiliš po nekem zgodovinskem kolesju nazaj, prideš do relativno zanimivih ugotovitev, da je bila ta trasa, ki od Kopra proti Divači zelo vijuga, trasirana v času slavnih slovenskih gradbenih baronov, nekateri so že v zaporu, nekateri še čakajo, da bodo dobrega zdravja v ta zapor odšli. Na nek način se mi zdi logično, da so ti baroni prispevali k temu, da je ta trasa čim bolj vijugala, da imamo na 27 kilometrih kar 20 kilometrov tunelov ali viaduktov. Logično. Za gradbene barone so tuneli in viadukti pomenili denar. Od takrat, ko je bilo trasirano, pa do danes se je marsikaj spremenilo, vmes je prišla tudi kriza. Ta skupina profesorjev je predlagala zgolj to, da bi na mesto teh dvajset kilometrov viaduktov in tunelov na tej trasi zgradili 4 kilometrski tunel. To je ta ključna razlika in tudi tu prihaja do bistvenih razlik v ceni teh dveh projektov. Ampak seveda, da te stvari lahko slišimo, da jih lahko vemo, morajo imeti vsi enake startne možnosti. Tako, kot je zdaj vlada zastavila, se to ne bo zgodilo in je z vidika nekih demokratičnih standardov v državi slabo, da je vladna večina zavrnila ta priporočila, ki ničesar ne prejudicirajo, ker marsikdo bo razumel, da smo zdaj ali pa da so predlagatelji s temi priporočili želeli trditi, da je ena varianta boljša od druge. Ne, pač naj se ljudje sami prepričajo in naj ljudje sami ocenijo, kdo ima bolj prav in kaj je tisto, kar drži. S priporočili se je želelo zgolj predlagati, da bi imeli obe dve strani enake finančne možnosti in vladna koalicija je rekla,

ne, mi smo zato, da se 96 tisoč evrov dodeli zgolj taboru, ki ta zakon podpira. Tisti, ki ste proti temu zakonu, znajдите se sami.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anita Koleča, pripravi naj se gospod Franc Breznik. Izvolite, gospa Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Hvala lepa, gospod predsedujoči. Kogelice in kolegi!

Ja, bilo je pričakovati, da bodo pobudniki referendumu in tudi stranka SDS za rušenje najpomembnejšega slovenskega infrastrukturnega objekta uporabili vse možnosti in tudi izbrali raznolike poti zato, da se to rušenje nadaljuje. Odločitev Vlade o sodelovanju v referendumski kampanji je pač odličen razlog za nov manevar. No, že seja Odbora za notranje zadeve je v celoti potrdila naše in tudi vladne trditve, da predlagatelji streljajo s praznimi naboji, ampak to za njih seveda nikoli ni bil razlog, da bi se svojim strelskim vajam odpovedali, če malo uporabljam vojaški termin, ki je SDS itak blizu in ga dobro razumejo.

O tem, da je Vlada sprejela popolnoma zakonito odločitev, ni seveda nobene dileme. V interesu državljanek in državljanov Slovenije je, da se Vlada kot predlagatelj tako zelo pomembnega zakona, kot je zakon o drugem tiru, te referendumске kampanje loti resno, profesionalno, odgovorno. V to odgovornost se šteje tudi nekaj tistih sredstev, ki so bila letos podana v višini 97 tisoč evrov. To so omejena sredstva, zelo omejena in kaj prida začetne štartne pozicije zagotovo zaradi tega ne bo. Sama Vlada je nase prevzela izjemno veliko odgovornost za kakršenkoli izid referendumu. Če jo danes postavljamo v kot, ja, ko bo izid referendumu znan, jo bomo postavljali na pranger, takšen ali drugačen, ali pa na piedestal, ne vem. Skratka, ko bo enkrat referendumski rezultat znan, bo to seveda izključno vladna odgovornost.

Potem smo slišali tudi nekaj o neki privilegiranosti vlade v tej kampanji, češ, da se že itak spremlja ministre in predsednika Vlade na vsakem koraku. Seveda s takšno privilegiranostjo sam zakon o drugem tiru nima prav nič in morda bi bilo pa dobro malo v tem času, mogoče do referendumu še prešteti minutažo tistih, ki so predlagali referendum, pa koga drugega, ki je odgovarjal na te, vsaj zame popolnoma neutemeljene predloge. Kolikšna pa je bila ta minutaža, recimo, v tem času?

Potem poslušamo, da je nezaslišano, da se v referendumsko kampanjo vključujejo podjetja, državna podjetja, kot so Slovenske železnice, Dars in podobno. Ja, menda ja, saj vendarle morajo ta podjetja jasno in glasno povedati, kaj si mislijo o tem zakonu. In prav tako jim ni vseeno, da ostane nepojasnjeno, in da je površno obrazloženo, kar je skozi strokovno debato in strokovna razmišljanja prišlo

do sedaj v samo vsebino zakona o drugem tiru. Zato je seveda ta njihova vključitev popolnoma razumljiva in seveda mi je jasna ta zadrega SDS, da se tudi ta podjetja vključijo. Ker so to strokovna vprašanja, razumem, da se oni bojijo strokovnih odgovorov, ker pač tisto, kar zdaj poslušamo, je za moj okus zelo zelo nestrokovno, en velik populizem. Prostdušno izvajate, da ste za drugi tir, ampak ne za zakon. Mislim, da je to ena velika neumnost in tudi manipulacija z ljudmi. Edini razlog za referendum je jasen in ga sporoča Vili Kovačič. Namreč, da želite preprečiti, da se, tako kot on pravi, predsednik Vlade slika ob začetku gradnje drugega tira, to se pravi, da tej vladi ne bi uspelo z začetkom izgradnje tako velikega in strateško tako zelo pomembnega infrastrukturnega objekta za Slovenijo. Ampak jaz sem prepričana, če mi tega zakona ne bi sprejeli, bi poslušali očitke, zakaj pa nismo sprejeli zakona. Kajti zakon je transparentna pot do neke izvedbe investicije. S tem se jaz seveda zelo strinjam, še posebej zato, če pomislimo, kako netransparentna je bila investicija, o kateri seveda vsi govorimo, za katero vsi vemo, to je bil Teš 6. Projekt je vodila državna gospodarska družba in iz odločanja smo popolnoma izločili državo, parlament, vse oblike nadzora. Mi pa imamo danes v zakonu marsikaj od tega izrecno napisano in seveda bistveno bolj transparentno. Torej, zame je zakon transparentna obvezujoča pot do racionalne in strokovno nadzorovane investicije. Tega, da so zgolj politični interesi tisti, ki vodijo podpisnike referendumskega predloga, so seveda prav ti v podjetjih v državni lasti morda še najbolj zavedajo. Poudarjam, popolnoma zakonito je, ker bodo ljudem povedali, da potrebujemo ta drugi tir in tudi v obsegu, kakršen je načrtovan. Ti strokovni razlogi bodo seveda i njihove plati najbolj jasno, glasno in razumljivo pojasnjeni. Nikakor pa seveda ne bodo financirali referendumске kampanje. Konec koncev bodo tudi povedali, zakaj je finančna konstrukcija takšna, kakršna je, jaz se v podrobnosti te finančne konstrukcije na tem mestu na to temo ne bom oglašala, ker to pravzaprav sploh ni zadeva te seje.

Če zdaj pustim ob strani dejstvo, da je pač očitno seja namenjena za agitacijo proti sprejemu zakona, je po eni strani kar ironično, da se SDS na nek način tako prozorno loteva tega svojega projekta proti državi. Gre za tisto, kar je že prej omenila kolegica Janja. Namreč, v referendumski kampanji o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic je vlada Janeza Janše leta 2007 brez sklepa o sodelovanju vlade o organizaciji referendumске kampanje financirala zloženko za 70 tisoč evrov. O tem gospod Grims ni govoril nič. Nisem slišala, da bi pojasnil, zakaj so takrat čisto mimo zakona in čisto proti sedanjemu razlaganju o enakih začetnih štartnih osnovah ravnali pa prav v SDS. To nam daje pač nek jasen signal, da je njim čisto vseeno, kaj piše v zakonu. Tukaj bi jaz

rekla, da bi se lahko malo zamislili tudi predstavniki Nove Slovenije. Tudi oni so bili takrat v vladi. Tudi tista štartna pozicija je bila takrat nekaj sto metrov bližje cilju, če razlagamo tako, kot razlagajo danes. Ampak bila je nezakonita. To, kar pa počne vlada danes, je pa zakonito, ker je bila leta 2011 sprejeta novela, ki je popolnoma jasno in glasno povedala, na kakšen način se to financiranje izvaja. Jaz bi rekla, da je to popolnoma jasno, ker niso v tem času nikoli zahtevali spremembe zakona. Veste kaj? Za njih pač zakon ne velja in če ne velja, je čisto vseeno, kakšen je.

Na koncu bom malo drugače zaključila, mogoče s tem, da pač jaz mislim, da nimamo, res nimamo časa za politične igrice, kakršne se gre SDS. V mesecu juliju so v hrvaškem Novem listu v članku povzeli poročilo hrvaške vlade o njihovih vlaganjih v infrastrukturo na področju širšega reškega področja. Naštevajo odseke cest in železniških prog, ki jih bodo zgradili ali pa posodobili, seveda skupaj z Evropo, z zajetnimi sredstvi, ki jih nameravajo prejeti z Evropske unije. Načrtujejo za okoli 1,5 milijarde investicij. In članek se zaključuje takole, v prostem prevodu: Vsi navedeni projekti se nahajajo na reški prometni poti, ki povezuje luko z železnico do meje z Madžarsko. In s to realizacijo se bo železniški sistem usposobil za enakopravno in konkurenčno sodelovanje na evropskem transportnem tržišču, s čimer se povečuje tudi konkurenčnost največje hrvaške luke.

Ali mislite, da bodo tudi naši sosede o teh investicijah razpisali referendum? Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj, mag. Branko Grims.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Do zdaj se je, mislim da, že tretjič pojavil s strani SMC očitek, da gre tukaj le za referendumsko kampanjo. No, pa sprejemem vašo teorijo, da gre res za to, ampak potem bi vi morali zdajle nam reči hvala. Bi morali priti sem pa me objeti in reči: »Hvala, ker ste nam naredili to veliko uslugo.« Kajti, kdo pa ima večino v tem državnem zboru in kdo ima pravico do večine časa? Ja, vladajoča koalicija s SMC na čelu, ker ima največ poslancev. In poleg tega ima Vlada še dodaten čas. Tako da če to preračunamo, ima pravico do tri četrtine časa vladajoča koalicija plus Vlada skupaj, torej argumenti za zakon, največ 25 %, slabo četrtino pa opozicija z argumentacijo proti. To se pravi, bi morali biti presrečni, da ste dobili to priložnost, da predstavite svoje argumente, če seveda vaša logika drži. Koliko drži, pa sami najbolje veste, in seveda, koliko argumentov imate.

Drugo kar je, je pa to priložnost, da bi se posebej zahvalil gospe Sluga. Namreč zato, da je zelo jasno govorila o številkah, da je po

podatkih vladajoče koalicije cena za kilometer 27 milijonov. Kar pomeni ob kilometrih, ki so, da je to 729 milijonov, glede na napovedi, ki smo jih slišali, koliko bo dejanski končni znesek, kar pomeni, da bo polovico denarja ali pa malo več kot polovico denarja tako ali drugače v žepe pobasala vladajoča koalicija. Če sem jo pa narobe razumel, sicer pa bo seveda z veseljem gospa Sluga izkoristila pravico do popravka, do replike in bo povedala, kam bo tista polovica denarja v resnici izparela oziroma izginila. Gre za denar davkoplačevalcev, zato je to za javnost zelo pomemben podatek. Glede na to, da je ta hip ni v dvorani, če ne bo pravočasno prišla nazaj, bom z veseljem ponovno postavil to zahvalo tako, da bo še enkrat imela priložnost, da končno pojasni, kam bo izginila polovica denarja, tri četrt milijarde evrov denarja davkoplačevalcev, ki ga želi zdajle vladajoča koalicija očitno s tem projektom nekam pobasati.

Kar se pa tiče tega, da bi bilo to kakšno rušenje projekta, glejte, če bi pri vsaki stvari za 100 % preplačali v tej državi vse, kar se gradi in dela, potem bi seveda ta država klavarno propadla. In s tako vlado zanesljivo tudi bo. Ampak tej vladi se tako ali drugače bliža konec. To se pravi, ključno je, da se stvari opravi racionalno, da se denar troši tako, kot je treba, in da se ravna predvsem odgovorno, ker gre za denar davkoplačevalcev.

In čisto za konec. Ker gre za denar davkoplačevalcev, vedno znova omenjate tisto zloženko iz časa vlade Janeza Janše. Spet mešate jabolka in hruške, in to sami dobre veste. Na to ste bili že opozorjeni. Tisto ni bil, kakor ste vi rezervirali denar, denar za propagando vlade, ampak je šlo za zloženko, v kateri so bili predstavljeni argumenti za in so bili predstavljeni argumenti proti. Vlada je s tem hotela pomagati, da bi pač predstavila obe strani volivkam in volivcem. V sklepu Vlade, ki pa je odločila o 97 tisoč evrih pod vodstvom dr. Cerarja, je pa popolnoma jasno, da gre za denar, namenjen za vladno propagando za zagovarjanje, to se pravi zgolj za predstavitev argumentov za zakon. In to, gospe in gospodje, ni pošteno. To je v nasprotju z ustavo, v očitnem nasprotju z ustavo in je v očitnem nasprotju z demokratičnimi načeli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik, pripravi naj se mag. Julijana Bizjak Mlakar.

Izvolite, gospod Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani minister, spoštovani kolegice in kolegi!

Poskušal bom vrniti razpravo v polje argumenta proti argumentu. Danes se predvsem pogovarjamo o pravu, pogovarjamo se o demokraciji, pogovarjamo se o delovanju, načelih pravne države. Vse to, kar sem ta vikend lahko rekel, vsa ta načela nekako imam v tem

fasciklu. Govorimo o pravni plati, o ustavni plati, o dopustnosti, o delovanju neposredne demokracije, ki jo predstavlja referendum, poleg zbora krajanov ali poleg vlaganja peticij.

Prvo vprašanje enakosti orožij pomeni nek balans, neko balansiranje v demokraciji. V vladi ali pa v parlamentu, seveda, govorimo o opoziciji in koaliciji, v sodnih postopkih govorimo na eni strani o zagovorniku ali o tožilstvu in obeh straneh na večih stopnjah.

Tisto, kar je danes pomembno poudariti še enkrat, je, da Slovenska demokratska stranka nima pomislekov o tem, da je drugi tir potreben. Seveda, pa nas ne boste prepričali, da je potrebno točno v tem trenutku dati za en centimeter železniške proge, ponavljam, železnice ne super hitre železnice po vzoru Japoncev, Nemcev, Francozov ali pa železniške proge z relativno majhno hitrostjo, kjer stane centimeter te proge več kot 500 evrov. Jaz sem se malo pred to sejo pogovarjal z enim od vodilnih inženirjev SCT, koliko je stala proga, resda se težko primerja, med Mursko Soboto in Hodošem, kjer je dovoljena hitrost 160 kilometrov na uro. Cena 33 evrov po centimetru. Torej, približno 18-, 17-krat manj kot stane drugi tir. Pa če vzamemo, da je tukaj nekaj več dolgih tunelov z relativno večjo avtomatizacijo z več varnostnimi napravami in tako naprej, še vedno ne more neka zadeva stati 17-krat več.

Druga zadeva, tako imenovan projekt, kjer govorite o novem podjetju, ki bo upravljalo ta del železnice. Spoštovani kolegi in kolegi, imamo družbo Slovenske železnice, da ne naštevam vseh služb v organigramu družbe Slovenske železnice, Slovenske železnice infrastruktura, Služba za načrtovanje, Tehnologijo in inženiring, Služba za vodenje prometa, Služba za gradbeno dejavnost, Služba za elektronske naprave, za kompletno avtomatizacijo, Sekretariat službe za prodajo in trženje in tako naprej. Proti vsem tem službam, ki upravljajo v Sloveniji s približno tisoč 298 kilometri prog, od tega približno 900 kilometrov enotirnih, nekaj več kot 300 kilometrov dvotirnih, mislim, da Slovenske železnice upravljajo z več kot 3 tisoč mostovi in približno 94 železniškimi tuneli v tem trenutku. Na drugi strani imamo družbo 2TDK, kjer sedi nekdo, ki inženiringa ni videl približno v nobeni luči, in kjer bo skupaj z nekaj svojimi kolegi upravljal 27 kilometrov prog. Vedno sem zagovarjal privatno lastnino. Ko govorimo o zadevah, ki pa jih je država dolžna narediti ali pa javna ali državna podjetja, je infrastruktura tista, ki jo pa mora država zagotoviti, prav država, in to v času, ko imamo negativno obrestno mero na svetovnih trgih, ko je denar relativno poceni in ko lahko to naredimo relativno za malo denarja. V službi, kot so Slovenske železnice, ki upravljajo z približno tisoč 300 kilometri vseh teh prog, kot pove nekaj tehničnih ali pa statističnih podatkov. Na drugi strani bomo v Sloveniji imeli totalno zmešnjavo, torej neko posebno družbo s posebnim statusom, ki bo upravljala 27

kilometrov proge. Torej govorim tudi hipotetično, imamo neko Janševo vlado, ki dela nek projekt, seveda govorim o primeru, avtoceste med Lenartom in Ptujem, kjer sam živim. Franc Breznik ni več poslanec in jaz Franc Breznik bom direktor neke firme 3TDK, ki bo upravljala z avtocesto med Ptujem in Lenartom, vse ostale avtoceste v Sloveniji bo upravljala državna služba, torej družba Dars, del avtoceste, približno 20 kilometrov med Ptujem in Lenartom pa bo upravljala družba 3TDK, njen direktor pa bo Franc Breznik. Se vam zdi to normalno? Se vam zdi vse v redu? Je z nami vse v redu? Potem, da ne govorim, da bi ta avtocesta seveda po kilometru ali pa po centimetru, ker zdaj že v centimetre preračunavamo, stala, ne vem, nekajkrat ali pa 5- do 10-krat več, kot pa vse ostalo stane. Jaz upam, da je vsakemu, ki ima zdravo kmečko pamet, jasno, da z zakonom o drugem tiru s tako imenovanim spuščanjem megle tudi v zakonske določbe, kjer puščate odprte prostore. In ravno zaradi teh odprtih prostorov so cene nedefinirane, projekt je nedefiniran finančno in na koncu se bo zgodilo nekaj takšnega, kot sem doživel pred nekaj leti, točno tam na oni strani je sedel gospod Srečko Meh, ki je zagovarjal politiko izvršenih dejstev projekta Teš 6. In ves ta čas, ko ustavljamo, ko želimo transparentno financiranje tega projekta, seveda, vi preko politike izvršenih dejstev peljete ta vlak do konca. Tudi če karkoli naredimo, boste rekli, ja, sedaj smo pa tako daleč, da bo škoda, ki je povzročena, s tem, da ste zaustavili zdaj ta projekt, neizmerno velika. To je ta politika izvršenih dejstev, kot se je dogajalo v projektu Teš 6, ko je bil prepuščen sam sebi v vseh teh letih.

Druga zadeva, o kateri govorimo, je enakost orožij. Ne gre samo za 97 tisoč evrov, ki si jih je Vlada namenila. Govorimo tudi o zakonu, ki ga danes navajate iz leta 2011, v času Pahorjeve vlade. Seveda, Slovenska demokratska stranka je bila povožena, vložili smo nekaj amandmajev, ravno to se nam je zdelo sporno. In na žalost je spet leva politika tisti zakon odpeljala. Odpeljala pa ga je zato, ker se je zavedala, da so večino referendumov, kjer so ljudje izrazili svojo negotovost nad politiko, nad večinoma levimi vladnimi politikami, večino referendumov so leve stranke izgubljale v Sloveniji. In to je edino orožje, ki ga proti samovolji ali pa samopašni vladi imajo državljani in državljanke. Da ne govorim, kakšen je medijski prostor v Sloveniji. Med počitnicami, ko gledam dva časnika, na eni strani Večer na drugi strani Delo. Kdo je lastnik Dela? Gospod Petrič. Kdo bo delal na drugem tiru največ, kdo si obeta največji kolač? Gospod Petrič. Kdo ima v posredni lasti Večer? Gospod Polanič. Kaj dela Pomgrad? Vemo, gradi vse od Trojan do prekmurske meje gospod Polanič, gospod Petrič pa ta drugi del. Torej, govorimo o medijskem prostoru, govorimo o grozovitem aparatu, ki vsak dan pere in pere in, lahko rečemo, vtira v svoje članke nove laži, ponareja zadeve in pere

možgane tem državljanom in državljankam. O tem aparatu, o tej neenakosti orožij v Sloveniji lahko govorimo na pretek, spoštovani kolegice in kolegi. Noben se ne vpraša, ali ti mediji izkoriščajo vlogo, ali ti lastniki teh gradbenih podjetij, ki so kupili te medije, ali izkoriščajo to svojo vlogo. Seveda izkoriščajo. Kot je rekel nekdo, ki se ukvarja tudi s političnim marketingom, to je zadnje orožje političnega marketinga, kupuješ častnik, ki dela minus. Zakaj kupuješ časnik, ki dela minus in bo delal ves čas minus kot tiskani medij, zaradi tega, da favoriziraš del politike, ki zmaga na volitvah in ti da, seveda, nove gradbene posle. Preko novih gradbenih poslov so tvoji dobički neizmerni. In ponovno gre ta karavana v medije in v ponovno zmago na volitvah, država se pa po drugi krivulji vedno bolj zadolžuje, okolje je vse manj konkurenčno in tako naprej. To je rezultat. To je rezultat slovenske države zadnjih 25 let.

Moj zadnji argument, ko vi navajate: »Tudi vi ste v tem času od leta 2011 imeli čas spremeniti zakon.« Ja, leta 2012 smo dobili vlado, država je bila pred razsulum, banke so bile pred razsulum, s popolnim minusom, niso financirale niti zdravih podjetij, ki so takrat potrebovala kredite, pred razpadom so bila gradbena podjetja, ljudje so bili na ulicah, pribitki na slovenske obveznice so znašali preko 6 % in tako naprej. Mi smo se takrat ukvarjali s pomembnimi stvarmi in pripravljali smo pomembne reforme. Izpeljali smo jih nekaj. Seveda, ko smo to naredili, je prišlo do ponovnega vzgona neke kvazi slovenske civilne družbe, tako imenovano poročilo KPK, vlada je padla in ponovno je levica prevzela vladanje v Sloveniji. In karavana je šla ponovno naprej. To je resnica.

To je resnica, spoštovani kolegice in kolegi, in resnica je, da pač projekt kot takšen, zakon kot takšen ne zdrži trezne presoje, je velika nevarnost za slovenske javne finance in zaradi tega je, lahko rečemo, čas, da tudi vi odidete na drugi tir, na ta tako imenovani stranski politični tir in da zaključite s takšnimi projekti. Takšni projekti vodijo slovenske finance v kaos in v slabo stanje. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar, pripravi naj se dr. Jasna Murgel. Izvolite, gospa Julijana.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani poslanke, poslanci in drugi prisotni!

Skupina poslancev je predlagala izredno sejo Državnega zbora, ker je prepričana, da je Vlada z dodelitvijo 97 tisoč evrov Uradu za komuniciranje za izvedbo referendumske kampanje o Zakonu o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper zagotovila v referendumski kampanji nepošteno prednost, s čimer naj bi

kršila ustavo in mednarodne konvencije o političnih pravicah državljanov. Sporno naj bi bilo tudi sodelovanje državnih podjetij v referendumski kampanji.

Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora ugotavlja drugačno stanje. Namreč, da je lahko tudi Vlada Republike Slovenije oziroma pristojna služba vlade, ki jo vlada določi v skladu s 3. členom Zakona o volilni in referendumski kampanji organizator referendumske kampanje. Šesti odstavek 4. člena pa določa, da lahko Vlada Republike Slovenije s sklepom nameni sredstva za referendumsko kampanjo pristojni službi vlade, kadar je ta organizator referendumske kampanje. Tudi državna podjetja se lahko skladno z zakonom vključijo kot organizatorji v referendumsko kampanjo in v ta namen odprejo transakcijski način ter nastopajo kot organizatorji referendumske kampanje. Zakonodajno-pravna služba nadalje zagotavlja, da ob spremembi zakona v letu 2013 ni bilo morebitnih dilem glede enakosti položaja in da so bila tedaj v noveli upoštevana tako priporočila Računskega sodišča in tudi mednarodnih institucij oziroma skupine držav v GRECO. Nesporno torej drži, da pred sedmimi leti dopolnjeni zakon o volilni in referendumski kampanji vladi omogoča financiranje, državnim podjetjem pa sodelovanje v referendumski kampanji. Nesporno je tudi res, da so največje politične stranke, ki so vodile vlade v posameznih obdobjih, imele možnost urediti financiranje političnih strank in referendumov drugače od tega, kar določa veljavni zakon. Analiza preteklega ravnanja političnih strank bi verjetno pokazala, da največje politične stranke, ko so na oblasti, zakonov, ki jim na oblasti koristijo, ne želijo spremeniti, ti isti zakoni pa jih motijo, ko so v opoziciji. Prav tako bi verjetno analiza pokazala, da se referendum pogosto dogajajo časovno blizu novih parlamentarnih volitev in da si opozicijske politične stranke tudi na račun referendumov kujejo svoj politični kapital za bližnje volitve. Ne glede na vse navedeno, pa je naloga politike, da zagotovi in vzpostavi takšne zakonske podlage, ki omogočajo ljudem pridobitev resničnih podatkov in izoblikovanje lastnega mnenja o zakonih, o katerih bodo odločali na referendumu. Zato se je vedno smiselno in potrebno spraševati o ustreznosti ureditve volilne in referendumske zakonodaje. Če je pobudnik referenduma civilna družba, je tudi njej treba omogočiti enakopraven položaj v referendumski kampanji. Trenutno temu ni tako. Mnogi na primer menijo, da je že zahteva, po kateri mora civilna družba za vložitev referendumske zahteve zbrati 40 tisoč podpisov državljanov, prevelik odmik od demokratičnih standardov.

Zaradi mnogih odprtih vprašanj in bližnjih parlamentarnih volitev, bi bil po moje težko izvedljivo, da bi sedanja vlada pripravila in pravočasno vložila ustrezne, to se pravi prave spremembe volilne in referendumske zakonodaje. Gre namreč za zahtevno tematiko,

ki se je v tem kratkem času do volitev, ob številnih drugih načrtovanih nalogah ne bi dalo ustrezno pripraviti in sprejeti v parlamentarnem postopku. Proučiti bi bilo treba tudi dobro tujo prakso. Osebnost sem sicer najbolj naklonjena švicarskemu pristopu do referendumov ter zagotovitvi enakopravnih in brezplačnih objav stališč političnih strank, kandidatov in pobudnikov referendumov v medijih. Referendumi bi po mojem morali postati del demokratičnega procesa odločanja volivcev o za njihovo življenje pomembnih vprašanjih. Ne gre torej le za vprašanje financiranja volitev in referendumskim kampanj, temveč tudi za možnost enakopravnega izražanja stališč o določenih vprašanjih v medijih, posebej javnih. Po mojem imamo v Sloveniji veliko težav z uveljavitvijo demokratičnih standardov. In to ne le na državnem nivoju, temveč tudi v lokalnih okoljih. Pogosto je slišati, da so mediji pristranski, četudi so financirani z javnimi sredstvi, in da svoje vloge demokratizacije družbe in korektnega obveščanja javnosti ne opravljajo dobro. Vprašati se moramo, zakaj se pred vsakimi volitvami pojavljajo brezplačniki, zakaj se ustanavlja nove medije, ki pomenijo možnost oglaševanja in izražanja mnenj le posameznih političnih strank, in ki občasno, običajno ugasnejo takoj po volitvah, bi se dalo področje obveščanja ljudi urediti bolj racionalno in neodvisno od debeline denarnice posameznih akterjev v volitvah in na referendumih. Sprenevedali bi se, če bi trdili, da finančne zmožnosti kandidatov in političnih strank na volitvah oziroma pobudnikov referendumov ne vplivajo na obseg oglaševanja ali na možnost uspeha na volitvah ali na referendumih. Nasprotno, lahko bi se strinjali, da možnosti oglaševanja v medijih odločilno vplivajo na izid vsakokratnih volitev oziroma referendumov. Če to drži, potem menim, da je zatajila politika, ki v državi še ni uveljavila zadostnih demokratičnih standardov, da bi bili lahko ljudje ustrezno in objektivno seznanjeni s stališči posameznih političnih strank, kandidatov oziroma z vsebinami, o katerih odločajo na referendumih. Zatajile pa so tudi strokovne institucije, ki tovrstnih analiz sploh ne pripravljajo. Nenazadnje je zatajil tudi večji del civilne družbe, ki se ne zanima dovolj za urejanje zadev, ki zadevajo naše skupno življenje, in zato premalo množično in odločno zahteva ustrezne zakonske spremembe.

V Desusu seveda podpiramo izgradnjo drugega tira, tako kot večina ostalih političnih strank in tudi večina ljudi. Vendar podpiramo izgradnjo na pregleden in nadzorovan način. Žal lahko ugotovim, da je mnogo odprtih vprašanj glede te investicije, na katera minister za infrastrukturo in tudi predsednik Vlade še nista odgovorila. Tako recimo še vedno obstaja vprašanje, tudi danes smo bili priča temu dialogu, kakšna je pravzaprav vrednost investicije. Ali bomo imeli opravka z dvema tiroma ali z enim tirom? Zakaj se investicija vodi

preko zasebne družbe 2TDK? Kakšna je pravzaprav vloga tujih partnerjev in kakšna bo njihova bodoča vloga? Kakšne bodo posledice vpeljave tujih partnerjev v to investicijo? Ostaja pa tudi odprto vprašanje na področju volilne in referendumске zakonodaje, ki povečuje odgovornost parlamentarnih političnih strank za ustvarjanje pogojev za uveljavitev demokratičnih standardov in za večje možnosti vključitve civilne družbe v pripravo zakonodaje. Zato menim, da je odpiranje vprašanje demokratizacije družbe in enakosti vedno dobrodošlo, saj lahko pripomore k osveščanju javnosti o posameznih vprašanjih, kar pa je pogoje za ustrezne spremembe volilne in referendumске zakonodaje.

S tem svojim prispevkom sem seveda želela natočiti čistega vina v tej polemiki in lahko rečem, da sem bila vesela te teme prav zaradi tega, ker sama močno pogrešam večje možnosti civilne družbe, da se v ključih v vse zakonodajne postopke. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel, pripravi naj se gospod Janko Veber.
Izvolite, dr. Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa.

Gospod predsedujoči, jaz si včasih na tej seji nisem več na jasnem, o čem se sedaj pogovarjamo. Tema bi naj bil zakon o volilni in referendumski kampanji, pa nas potem ena poslanska skupina pozove celo, da naj ne reklamiramo referenduma in naj ga ne izkoristimo in se pogovarjamo zelo veliko o drugem tiru, o tistem, kar bo referendumsko vprašanje. Moje mnenje je, da je to, o čemer danes razpravljamo tukaj, taka za lase privlečena tema, ki jo predlagatelj pač izkorišča po sistemu, če ponavljaš dovolj dolgo laž ali polresnico, upaš pač, da bo postala resnica. Zakaj? Seveda namen je jasen, izrabiti medijski prostor za to, da plasiraš neko svoje videnje, neko svoje mnenje. Dajmo, pogledajmo, kaj je na stvari. Seveda, kolega Grims je rekel, lahko se mu zahvalimo, če bomo tukaj razpravljali o tem, kar bo predmet referenduma, da lahko tudi mi, ki podpiramo vladno stran, izkoristimo to za referendum, ampak jaz ne bom. Jaz se bom držala tematike, ki jo imamo danes tu.

Pogovarjali smo se že danes o tem, zakaj predlagatelj, ki seveda tu izrabljajo brezplačni medijski prostor, zato seveda, če ne računamo, da je treba seveda za Državni zbor tudi plačati, da obratuje. Pogovarjali smo se že o tem, zakaj niso predlagali spremembe zakona, ki jo sedaj predlagajo Vladi. Zakaj? In so rekli, pač ne morejo, ne vem kaj, niso. Leta 2013 bi jo lahko, ko je bila sprememba na dnevnem redu, poslanska skupina, en sam poslanec lahko predlaga spremembo zakona. Če bi tako rekli, ja, sedaj pa vi, pozicija, ne bo sprejela nobenega našega predloga, bi pa lahko vsaj razpravljali o tem, bi dobili medijski prostor, da se to vprašanje

odpre, da se zavemo, da je tu nekaj narobe, če že pravite, da je narobe. Nič od tega ni bilo.

In kar me najbolj tu bode v oči in kar najbolj kaže na to, da gre tu za sprenevedanje in eno prikrivanje pravega namena, je to, da predlagatelji predlagajo Vladi, da spremeni Zakon o volilni in referendumski kampanji sedaj, ko referendumski kampanja poteka. Četudi bi Vlada sprejela to priporočilo, pa bi rekla, dajmo, sprejmemo to, in damo predlog za spremembo tega zakona. Ta sprememba ne bi mogla veljati za nazaj, torej ne za to referendumsko kampanjo. In ta tako zelena sprememba, sedaj naenkrat zaželeno, ne bi mogla zagotoviti enakopravnosti, ki je bojda sedaj ni, pa vsi vemo, da je, ki jo predlagatelji domnevno želijo. Tudi če jutri Vlada vложи predlog zakona, če ga jutri gremo spreminjati, se sprememba ne bi uporabljala za to referendumsko kampanjo. In to predlagatelji zelo dobro vedo. Zato je to farsa. Dajte predlog, bomo razpravljali o njem in bomo ugotovili, ali je za sprejeti ali ne. Ste kvalificirani predlagatelji, imate poslance, lahko ga daste. Ampak seveda, SDS je mojster tudi tega, da uporabi, pa ni edini predlagatelj, da uporabi parlament tudi za predvolilno kampanjo. Recimo, kolegica Eva Irgl je sklicala takrat, ko je bil referendum o Zakonu o družinskih razmerjih, eno sejo Komisije za peticije in človekove pravice in smo tam razpravljali o, ne vem, o družini, ali kaj že, o pomenu družine in je dala besedo vsem tistim nasprotnikom uveljavitve zakona, potem pa prekinila sejo in seja do dandanes ni nadaljevana. Torej obstajajo različne možnosti, ki jih imajo predlagatelji tukaj v parlamentu, da se določena tematika izpostavi, da se da na dnevni red, da se o njej razpravlja in da se opozori, seveda, za naprej. Zdaj, ko referendumski kampanja poteka, ne moremo za ta referendum spreminjati zakona. Lahko bomo v prihodnje, če želite, če boste dali predlog, razpravljali o tem. Ampak če tudi to naredimo, ponavljam, ker je to zelo pomembno, da ljudje razumejo, četudi zdaj to spremenimo, damo predlog, če bi ga tudi Vlada vložila, to za ta referendum ne bi prišlo v poštev. Torej je to samo takole, puf puf, metanje bombic, bomo mi zdaj tu nekaj zagotovili. Želimo si s tem predlogom zagotoviti enakopravnost udeležencem v referendumski kampanji. Ta predlog tega ne omogoča, da smo si na jasnem.

V predlogu ste napisali, Vlada ne dela ničesar nezakonito in tudi v referendumski kampanji za zakon o drugem tiru. Torej, to sploh ni vprašanje. In tudi Vlada za to referendumsko kampanjo ne more za nazaj spreminjati zakonodaje, da bi jo prilagodila interesom predlagatelja. In kaj zdaj to pomeni? Gre za to, da pač predlagatelji poskušajo iz ene očitne resnice, da se Zakon o volilni in referendumski kampanji izvaja tako, kot je treba, da Vlada dela po zakonu, prepričati volivce, da pa se zdaj tu iz kvadrata dela krog. Da tu pa je zdaj nekaj narobe. Nekaj je narobe, ker zdaj predlagatelju

pač nekaj ni všeč. Ampak, ni ničesar protizakonitega. Če vam zakon ni všeč, ponavljam, ga lahko daste tudi sami predlog, da se spremeni. Še vedno, ampak tudi če ga boste dali, bo to veljalo za naprej in ne za nazaj, in tudi ne za ta mesec referendumski kampanje. Povedali smo že, ja, glavni predlagatelj, onih ostalih itak ni, SDS je tukaj, se lahko pogovarjamo, ostali pač pridejo, povedo in jih potem seveda ni. Povedali smo, da je leta 2007 takrat, ko je bil SDS v vladi porabil 70 tisoč evrov, pa si izračunajte za koliko kilometrov železnice je to, samo za zloženke. To je ugotovilo Računsko sodišče. To niso neke navedbe iz medijev, ampak to je ugotovitev Računskega sodišča. In zdaj pač ko je neka druga vlada na oblasti, se poziva, da naredi nekaj, česar sploh ne more v tem realnem času narediti zakonito. Zato smo temu priporočilu nasprotovali. In situacija je kristalno jasna – Vlada izvaja ta zakon, ki je predmet tega priporočila zakonito. Nihče od predlagateljev niti ni rekel, da bi ga izvajala nezakonito. Torej ni problema. Vlada izvaja veljavni zakon tako, kot je treba, zakonito. In ta seja je pač samo nek blef, kjer se razpravlja veliko o zakonu, o katerem bomo odločali na referendumu. Imamo referendum, vse deluje, imamo ustrezno torej zakonsko podlago. Če bo Ustavno sodišče morda ugotovilo glede tistega, kar je vloženo na Ustavno sodišče, ampak trenutno imamo ustrezno veljavno zakonsko podlago, ki jo vlada spoštuje in se je drži. In tu ni nobene nepravilnosti. Po zakonski podlagi bomo izvedli referendumsko kampanjo in v skladu z zakonodajo in ustavno ureditvijo bo opravljen tudi referendum. Kaj je narobe? Lahko, da komu mogoče, kaj ni všeč v zakonski ureditvi, ampak ta je veljavna. In Vlada se v referendumski kampanji drži in spoštuje pravila zakona, ki ga imamo. To je vse, kar je. Tisti, ki je imel možnost, pa te možnosti ni izkoristil prej, da bi to spremembo predlagal, pa da bi o njej razpravljali, je ni izkoristil, in to je vse, kar je na stvari. Imeli bomo možnost odločiti se demokratično, vsi volilni upravičenci, ali smo za ali smo proti, zdaj tukaj v zvezi s tem zakonom pa ni problema. Ni nezakonitosti. Če ima kdo problem, je to njegov problem. Ampak zakon se izvaja pravilno, in to je tisto, kar je bistvo. Ustvarjati nek občutek, da zdaj pa nekaj vseeno, kljub temu da Vlada dela vse zakonito, ja, pa ni v redu. Ni v redu, ni enakopravnosti. To je tisto, kar je pač orodje, lahko je tudi legitimno orodje, opozicije, ampak tukaj trenutno – ponavljam še petnajstič, če je treba – Vlada dela zakonito in tudi če bi želela, če bi zdaj vložila predlog za spremembo zakona, kot se predlaga, in če bi naredila vse, kot piše notri v priporočilu, ta sprememba ne bi zadevala tega referenduma, te referendumski kampanje in tudi dejansko ne bi spremenila ničesar, ker ne bi mogla veljati za nazaj.

Torej, pojdimo na referendum, se tam odločimo, ta debata pa je samo blef. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Ivan Prelog. Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Ob dejstvu, da je matično delovno telo zavrnilo predlog sklepov, lahko danes Državni zbor opravi samo razpravo o tej vsebini brez končne odločitve. Ključni dogodek se je zgodil že na samem matičnem delovnem telesu.

Iz vsebine same zahteve za sklic današnje seje je razvidno, da naj bi šlo za izenačitev možnosti znotraj volilne kampanje, zato ker se je Vlada odločila, da si v ta namen zagotovi 97 tisoč evrov, pobudniki pa seveda nimajo možnosti, da bi pridobili denar iz proračuna. Strinjam se s pojasnili, ki so bila dana v tem smislu, da tudi če bi šli spreminjati Zakon o volilni in referendumski kampanji, ta zagotovo ne bi veljal za to referendumsko kampanjo, ampak za naprej. Je pa tudi res, da je ključno v Sloveniji, da imamo vendarle pred očmi dejstvo, da ima v Sloveniji po 3. členu Ustave oblast ljudstvo, in če želi to izvajati, je prav, da je ustrezno informirano. Vendar, na ta način ta hip izpeljati ta postopek, je pač enostavno nemogoče, da bi lahko zagotovili to v tem procesu do trenutka, ko je referendum dejansko tudi že razpisan.

Dejstvo pa je, da bi bil tudi referendum kot tudi sam zakon nepotreben, če bi že od samega začetka vodili transparenten postopek pri tem, kako se bo zgradil ta tir. Ko se pogovarjamo o drugemu tiru, moramo vedeti, da gre pravzaprav po gradbenem dovoljenju, številka gradbenega dovoljenja je vpisana v ta zakon in ta številka gradbenega dovoljenja dovoljuje izgradnjo samo enega tira. To je dejstvo, mimo katerega ni mogoče. Tudi sam sem pri sprejemanju zakona opozoril na to, da bo zaradi tega ta način gradnje daleč najbolj neracionalen, kajti vzporedno s predorom, ki bo omogočal izgradnjo enega tira za prevoz tovora in potnikov, bo seveda zgrajen še en predor, ki pa bo praktično neuporaben tudi v prihodnosti za tovorni ali potniški promet, ker je enostavno premajhen po tej izdaji gradbenega dovoljenja, kot ga imamo zapisanega v zakonu. In to je ta ključni problem, kjer se bo, če bo prišlo do gradnje na podlagi tega zakona, seveda izgubilo ogromno sredstev. Učinek pa bo seveda zelo majhen.

Še posebej pa me seveda skrbi dejstvo, da če bi že v samem začetku res vložili vse napore v to, da se pridobi 80-odstotno financiranje iz Evropske unije za ta tir, bi bil problem rešen. Danes se ne bi pogovarjali niti o zakonu za ta drugi tir niti o referendumu, ampak bi po mojem mnenju že spremljali, kako daleč je pravzaprav ta gradnja. Hkrati pa seveda 80-odstotno financiranje pomeni tudi res dodatni nadzor Evropske unije nad to gradnjo. In manjši, kot je odstotek, tako kot je zdaj to predvideno,

praktično tega nadzora niti ne bo. Ta netransparentnost vedno pripelje do tega, da po nepotrebnem trošimo tudi dodatna sredstva, v tem konkretnem primeru tudi zaradi referendumske kampanje, bodisi zaradi same izvedbe referenduma kot tudi zaradi vseh sredstev, ki bodo namenjena za to, da se ustrezno financira kampanja oziroma predstavi stališče in pripravi številna gradiva, broške in tako naprej, kar vidimo, da praktično že nekako obstaja. Torej se denar po nepotrebnem troši, namesto da bi ga vložili v razvoj. In ob vsem tem jaz vsaj upam, ker so kot podjetje, ki naj bi sodelovalo v tej kampanji, predvidene tudi Slovenske železnice, da bodo vendarle tudi Slovenske železnice povedale, kako je predvidena izgradnja tega tira v projektu, ki ga je izdelal Prometni inštitut Slovenskih železnic. Poleg tega projekta, ki je zapisan, in številka gradbenega dovoljenja, na podlagi katerega je izdano gradbeno dovoljenje, obstaja še en projekt, ki pa je bil očitno skrbno zamočan, zato da se je lahko trošil projekt za nov denar. In tukaj bi pričakoval, da bodo tudi Slovenske železnice javno povedale, kolikšna pa je vrednost investicije po tem projektu in zakaj se pravzaprav ne gradi po tem projektu, ki je bil narejen že pred leti. Številne stvari kažejo na to, da gre za resnično zelo netransparentne postopke, najhujše pa je, da poskušamo potem to zapreti ali pa bi rekel nekako zmanipulirati ljudi na način, češ, saj bo Madžarska financirala. In glejte, za 200 milijonov smo pripravljeni dati eni drugi državi strateško lokacijo v Luki Koper in tudi dati možnost, da gradi pravzaprav ta drugi tir. Pa kaj smo s tem naredili?

To je tisti ključni problem, zakaj nisem podprl zakona in zakaj sploh ne bi smeli podpreti tega zakona brez predhodnega dogovora z ljudstvom o tem, ali se strinjajo, da bo Madžarska sprejela nadzor nad Luko Koper in nad prometom iz Luke Koper. To je ključno vprašanje. In če bi si odgovorili tudi na to vprašanje, bi seveda ta zakon ne bil tak kot je in ta način gradnje bo dejansko posegel tudi na standard ljudi v prihodnje. In če to strateško pozicijo izgubimo, smo naredili zelo velik problem ljudstvu. Zato sem bil seveda proti temu zakonu. Zavedati se pa moramo, da izgubljammo leta in leta za ta majhen košček. Mi bi se v tem obdobju morali že dogovoriti dokončno za izgradnjo hitre železnice od Kopra, se pravi od Slovenije pa vse do Rusije. To je tisti projekt, ki bi zdaj moral biti že pred nami, in tudi Vlado sprašujem, ali se je uspela morebiti vendarle dogovoriti s predsednikom Ruske federacije, da se zgradi hitra železnica od Kopra do Rusije. In to je ena od rešitev, ki jo potrebuje ves ta del, ki je odvisen pravzaprav od te severnojadranske luke in ohranja strateški položaj Slovenije. Hkrati pa nimamo, kot je bilo večkrat povedano, nekaj resnih težav z javnimi financami, med drugim jih tudi sicer nimamo, ampak se to umetno poskuša manipulirati tako, da je to eden največjih problemov. Skratka, ali je ta dogovor z

Rusijo pa vendarle že dosežen in je vse skupaj pravzaprav brezpredmetno? Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Prelog, pripravi naj se dr. Franc Trček.
Izvolite, gospod Prelog.

IVAN PRELOG (PS SMC): Hvala.

Kar nam že poleg vsega navedenega prinaša drugi tir in kaj se bo zaradi njega izboljšalo. V tej razpravi sem namreč močno pogrešal argumente, ki so zaradi političnega obračunavanja v javnosti manj izpostavljeni, so pa pomembni za zmanjšanje tovarnega prometa na naših cestah, s tem pa za varnejši promet in varnejše ceste, da ne omenim ekološkega vidika. Drugi tir bo koristil vsem, ki potujejo po primorski cesti, saj bo ta zaradi tega manj obremenjena in s tem bolj pretočna, zaradi nižjih izpustov toplogrednih plinov iz prometa pa se bo izboljšala tudi kakovost okolja. Naj vam slednje ponazorim z argumenti. Po nekaterih podatkih naj bi sedaj 20 vlakov kontejnerjev na dan prepeljalo toliko tovora kot 60 vlačilcev. V Evropi je 13,6 nakladalnega metra splošna dolžina za kamion, kar pomeni, da je namesto na železnicah dnevno na avtocesti na razdalji med Koprom in Ljubljano tisoč 632 metrov oziroma 1,6 kilometra dolga vrsta tovornjakov. In slednji ne zmanjšujejo zgolj pretočnosti prometa, temveč povzročajo večjo porabo neobnovljivih virov energije. Naj vam slednje ponazorim s podatki. Če upoštevamo ocene energentov, bi z vlaki za omenjeni prevoz tovora strošek znašal zgolj 416 evrov, samo za gorivo pa bi morali odšteti 2 tisoč 576 evrov ob zavedanju, da bi tovornjaki za tovor porabili kar 12,5 krat več energije. Pred kratkim sem v Divači dobil sledeči podatek. Vlak tisoč 600 ton s 85 kontejnerji porabi od Kopra do Ljubljane 5 tisoč 700 kilovatnih ur, kar pomeni energetski strošek 171 evrov po nočni oziroma 245 evrov po dnevni tarifi. Več kot nazorno. Tovornjaki pa povzročajo tudi večjo obrabo avtocest in večje izpuste okolju in zdravju škodljivih plinov. Naj tudi slednje ponazorim s podatki. Vlačilec razreda 24 do 40 ton, ki izpolnjuje ekološke standarde evro 5, recimo, ob obremenitvi z 26 tonami tovora, je ob isti relaciji prevoza v ozračju izpustil 6,6-krat večje količine plinov, ki so škodljivi za ozračje in človeško zdravje kot standardni električni vlak z 61 tonami nosilnosti.

Spoštovani, zato sem in bom še naprej podpiral zakon o izgradnji drugega tira, s katerim bomo spravili tovornjake na vlake. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Franc Trček, pripravi naj se mag. Branimir Rajić.
Izvolite, gospod dr. Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Preden začnem, bom rekel, da se bom držal dveh nasvetov. En nasvet mi je dal someščan, ko sem brzel na prevoz za danes, s kolegom Priklom sva skupaj prišla: Pa ne se toliko jeziti. Drugi nasvet pa je v današnjem uvodniku Žarišča v že omenjenem Večeru napisala velika dama slovenskega žurnalizma, gospa Dragica Korade. Od te jeseni naprej se bom predvsem poskušal ukvarjati z dekarnalizacijo slovenske politike. Pa ne zaradi tega, ker imam nova očala. Manj šegav bom, pa še bolj zatežen. Dandanes naj bi se pogovarjali o problematiki referendumov in o problematiki financiranja politike. Blebetate pa o vsem živem. Enkrat o centimetrih na vlakih, drugič ne vem o čem, edino kolegica Jasna se je držala teme.

Če se dotaknemo referendumov, razen kot bi rekli Američani, očeta vseh referendumov, plebiscitarnega, so bili drugi v glavnem ali zlorabljeni ali jih sploh ne bi smelo biti, ker so protiustavni ali se je pa na njih odločitve pozabilo. Gospod Breznik je bil natančen. Leve stranke so zgubljale na referendumih. Zakaj natančen? Ker ni rekel levica, v tej državi resne levice ni bilo že od same samostojnosti naprej. In edino orožje državljanov, nehajmo se slepiti, tako imenovana socialdemokracija, LDS je bila malo več na oblasti kot Janševi in potem ste to vi večkrat zlorabljali in izkoriščali. Mi smo imeli referendume, ki jih ne bi smelo biti. Zadnji družinski in prej tisti sramotni, kdo se lahko umetno oplodi in ne. Imeli smo vmes referendume, na katere odločitev se je pozabilo. Ne bi bilo konec sveta, če bi bile štacune v nedeljo zaprte, tudi tiste gospe imajo pravico do družine – za družine gre – pa ne mislim tukaj samo na SDS. Imeli smo neke referendume, spomnim se enega, na katerega ste večinoma že vsi pozabili, ki je malo moje področje, ljubezen do vlakov, kako bi se Slovenske železnice naprej nekako razvijale in bile organizacijsko in finančno, pa je o tem mogoče takrat v Sloveniji imelo znanje pet strokovnjakov, pa smo šli na referendum. Nek poslanec z dobro kilometrino je rekel, seveda, demokracija stane. Da stane, pa ne pomeni, da smo mi nekako lahko v bistvu neodgovorni. Jaz se strinjam v veliki meri s tem, kar so napisale strokovne sodelavke gospe Julijani iz Desusa. Ampak ona je povedala tipično za Desus, ki bo 18 let sedel v vladi. Zdaj ni časa za to, pa mogoče naslednji mandat. Objektivno za stanje v tem tisočletju je največ kriv Desus, saj je nonstop v vladi. In vsem vam, ko ste na oblasti odgovarjali, da je tako, kot je, ko pa niste, pa ropotate.

Zdaj bom šel na financiranje politike. Tudi tukaj imamo dolgo kilometrino v Sloveniji. Iz tistega prebranega ekspezeja gospe Julijane je celo nekako izhajalo, da so stroka in nevladne organizacije zaspale in niso naredile svojega. Ni res, ni res tako glede medijev, kot glede referendumov, kot glede netransparentnega

financiranja političnih strank. Že več kot 20 let tako stroke kot NGO-ji o tem pišejo, govorijo, opominjajo, pa v glavnem niti ne dobijo prostorov v središčnih medijih, tudi na RTV Sloveniji ne, ki ste ga uničili z nekim tako imenovanim ne Trčkovim, ampak Grimsovim zakonom, ki je v veliki meri odgovarjal ne samo SDS. In to je ta Slovenija, kakšno imamo danes. Pa bi lahko šel nazaj, imam dobre strokovne sodelavce. Že leta 1992, gospod Dragonja je takrat direktor Leka, se nekaj čez 50 tisoč takratnih mark nakaže SLS za financiranje neke predvolilne kampanje. Na prelomu stoletja, malo pozneje je par takratnih državnih, paradržavnih firm, kot so HIT, Mobitel, Acroni /nerazumljivo/ vas plačuje na vse strani, plačuje SDS, SD in takratni LDS, ki je zdaj malo kamuflirana v SMC. Pa so stroke in NGO-ji takrat opozarjali na to. Nekje vmes angleški laburisti nakažejo nekemu obvodu takrat ne Združene levice, da ne bo pomota, če to slučajno kdo posluša ali gleda, ampak Združene liste socialnih demokratov v predvolilno kampanjo. In mi imamo zdaj neko zadevo, pogledajte, v SDS se zelo vzhajajo, kako nimamo enakih možnosti, nam se je pa zgodilo nekaj, o čemer samo nek nizkonakladnik piše in jaz, pa je nepojmljivo. Sosednja država je preko gradbinca, preko, dajmo reči, Orbanovega Ivana Zidarja nakazala 800 tisoč evrov v partijsko trobilo, konec citata gospoda Gorenaka iz SDS. in 600 tisoč evrov za tednik Demokracija. Pa Žan Mahnič ni sklical Odbora za obrambo, čeprav je to, če je kaj, hibridno vojskovanje dobrega pol leta pred volitvami. Ni sklical odbora niti gospod Verbič z notranjih zadev, niti gospod Grims KNOVS, niti Horvat Odbora za zunanjo politiko, niti kolega Kamal Izidor Odbora za zadeve Evropske unije. Veste, to je neka zadeva, seveda Orbanove taktike in strategije. To je nedopustno vplivanje na notranjo politiko te države. V vsaki približno normalni državi bi poklicali veleposlanico na zagovor. Pa če nobeden od vas nima jajc, ker mogoče misli, da se bo kaj podobnega zgodilo, ko mi pridemo na oblast. Veste, če bi Podemos, Linke ali avstrijski zeleni nakazali 150 tisoč Združeni levici na takšen način, bi bil jaz prvi, ki bi norel. In mogoče, če nobeden nima jajc, bi moral predstavnik Madžarske narodne skupnosti reči: »Počakajte, tako se pa ne boste vpletali v notranje zadeve Slovenije.« Ampak seveda o tem, gospoda, vsi molčite, kot da se to ni zgodilo. To je dejansko tragedija, če se tako izrazim. Seveda se tam malo smeje. To je tudi neodgovornost Vlade. Državni sekretar je rekel: »Po naravi stvari je vlada odgovorna.« Moramo se resno pogovarjati o financiranju politike. A veste, kaj, gospod Grims vedno tuli, aha, terorizem, financiranje, gor dol. SDS je v bistvu pristala to, kar dela Erdogan v okolici držav Turčije, da financira v bistvu, bom rekel, nesekularne stranke. Zato vas prosim, da v SDS več ne govorite o slovenstvu. Vi ste slovenstvo prodali za 1 %, nekaj manj kot 18 tisoč evrov oziroma za 17 tisoč 777,78. Ja? Pa me zdaj

gledate malo zabodeno, nekako kot teleta in si na tak način kupujete volitve. Vi mi boste govorili o slovenstvu? In na podoben način se pa Madžarski prodaja tudi ta koalicija, zlasti SMC. Skozi ta način financiranja, ker referendum je, ne o tem, koliko bo cena metra ali kilometra, referendum je o načinu financiranja. Tukaj zavajate eni in drugi.

Če referendum uspe, če pade ta zakon, pade tovrstni način financiranja, proti kateremu smo že ves čas v Levici in že ves čas predlagamo rešitev, zaradi katere ta referendum sploh ne bi bil potreben. Ampak takrat, ko smo mi interpelirali gospoda Gašperšiča, ki pač mora govoriti, kar mora govoriti, v zame ne dovolj odgovorni Vladi, nam je tam gospod Tanko delil z njegove doktor poslovnik seveda »ibunge«, kako je ta interpelacija takšna, drugačna, gor in dol.

Zdaj bom malo osebno. Leta 1994 sem se kot mladi raziskovalec zaposlil v Centru za prostorsko sociologijo. Prvi večji projekt, v katerega sem padel, je bil Koper 2020. Takrat sem bral zadeve z druge polovice osemdesetih let o drugem tiru. Skratka, trideset let se že govori o tem drugem tiru. Nekdo je v teh tridesetih letih svetil neodgovornost v slovenski politiki, vključno z nekim gospodom, ki je bil v petek pred Hanžkovo komisijo, pa je rekel, da je imel on kot tedanji predsednik vlade več drugega dela, kot da bi se ukvarjal z investicijo, ki je težka eno sedmino proračuna. Po navadi se vedno reče, politiki ste, smo krivi za vse. »Ne, krivi ste vi, ljudstvo, ki nas take izvolite, če se moramo že katoliško toliko pogovarjati o krivdi. Seveda bi bilo potrebno referendumsko zakonodajo spremeniti in jo odmakniti od takšnih in drugačnih vplivov politike. Verjetno bi potrebovali tudi varuha medijskega prostora, ki bi takoj zastrigel z ušesi, ne nekdo kupi 45 % kateregakoli partijskega medija in potem to skrije post festum v tri firme, ki so manjše od 20 %. Verjetno bi bilo treba trezno razmisliti tudi o NGO-jih, ki jih zdaj vsi dajete na pranger. Vsako ministrstvo ima neko postavko za nevladne organizacije, kjer pridni dobijo več, manj pridni dobijo manj ali pa nič, tisti izpod 45 let pa običajno ne dobijo skoraj nič. To so v bistvu teme, o katerih bi se bilo treba svojih, pa bi jo rad videl še kje drugje.

Skratka, tukaj imamo samo dve obliki neodgovornosti in neko zaljubljenost v Madžare. Veste, moja tašča je Madžarka, pa ji take politike niso naklonjene, ne desnice ne – kakšnega že? – modernega centra. In vi boste še malo nabijali, prihajam iz Maribora, na naši strani Trojan imamo tam v Celju eno stanovanje za deložacije, vedno imamo tovrstne probleme in težave, in po eni strani je za to zgodbo vlada zapravila že oziroma bo zapravila čez 400 tisoč. O definitivno nedopustni obliki vplivanja na notranje politične zadeve v Sloveniji se delamo, kot da noben o tem nič ni slišal. Nazadnje stroke, ki jih je gospod Tonin omenjal in to, da je bil tir bolj vijugast in gor in dol, ampak – kje so

pa te stroke bile 30 let? Večina teh gospodov, ki so zdaj zbran okoli gospoda Duhovnika, je starih 70 let, pa tam Dani zmiguje z glavo. Kje so bile navsezadnje tudi takrat, Dani, ko ste bili v SDS na vladi, pa bi vam takrat rekli: »Počakajte gospoda, ta kača je pa malo preveč ukrivljena.« In zdaj pridejo nekako in modrujejo in ko poslušam to debato o drugem tiru in vse skupaj, od kdaj sem v parlamentu, mislim, to je eno blazno neresno pogovarjanje o denarju. Neki redni, zaslužni profesorji so se pogovarjajo o milijardah, kot da so to frnikole. Tako da bomo, za enkrat kupili pol kilograma krompirja, kilogram krompirja gor in dol. Mislim, takšni ljudje morajo spokati iz politike tako v ožjem kot v širšem smislu. In tukaj je tudi odgovorna funkcija državljanov in državljanov in seveda tudi medijev, ki jih žal skoraj nimamo. Imamo nek portal pod črto, ampak koliko ljudi to spremlja? Mi trenutno nimamo enega resnega medija z večjim dometom, razen par starejših izkušenih radijskih dam, ki bi dejansko nekako naslavljali razvojne vsebine. Na eni strani katerakoli vlada bo, kdorkoli pride, bodo nekritično slikali. Gledam sliko vladne ekipe v skoraj 40 let starem vlaku, pa verjetno se Cerar ni ozrl okoli pa gledal, kakšen je ta vlak, ker imajo notri v vlaku čelade, še te čelade si ne nastavite in vam na glavah zgledajo, kot da bi vam na glavah gobe rasle. No, to ni smešno, nek tak levi piar. Na drugi strani je pa štiri petine slovenskega medijskega prostora, ki ne more živeti, dokler se Janez Janša zjutraj ne zbudi in jim kaj grdega pove, če ne drugega, kdo je tistih 14 dni prostitutka. Tudi ta stroka bi se nekako morala vprašati sama o sebi in še kakšna, da pravnikov in ekonomistov sploh ne omenjam. In tudi politika bi morala postati odgovorna. Ta hiša odloča o denarju, ta hiša odloča o javnih blaginjah, vlade to predlagajo. Mi še proračuna resno ne obravnavamo, vsaj odkar sem jaz tu notri, pa tudi pred tem verjetno ne. Ne bom več nazaj debatiral, ne bom več repliciral. Tudi naši ekipi sem povedal, naj gre kaj drugega delati. Imamo, recimo, zelo resno prostorsko zakonodajo pred seboj, ki se je prepiknila z 500 amandmaji. Vsaka stroka je legalno, legitimno našla koga od nas, upam, da bomo tukaj umirili konje in resno premislili, ker cel niz zadev jasno kaže na to, da imamo velike težave z umeščanjem česar koli v prostor. Že triletnemu otroku je jasno, da morajo slovensko politiko zasesti ljudje, ki bodo delovali onkraj »iz naših kvot«, onkraj iz tega »jaz sem prišel v nebesa«, ljudje, ki smo v življenju že kaj dosegli, ljudje, ki ne orgazmiramo zaradi tega, ker smo v politiki, in tudi ljudje, ki nismo tako zelo betežni na denar kot nekateri. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, dr. Trček.

Jaz seveda soglašam z vami, da gredo nekatere razprave mimo teme in bi bilo dobro, da bi se je držali, kar se tiče seveda relacije med referendumom in drugim tirom. Seveda me tudi

ne moti dinamika vaše razprave, obratno, mislim meni je celo simpatična, da majčkeno bolj animira, ampak ste z nekaterimi izrazi šli majčkeno čez, pod akademski nivo, pa bi vas prosil, da se jih drugič malo izogibate. Lepo prosim.

Dobro. Besedo ima mag. Branislav Rajić, pripravi naj se gospod Bojan Podkrajšek.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči! Dober dan vsem!

Poglejte, v kaj se je prelevila ta seja! Predlagatelj zahteva zahvalo, da jo je skical, in jo izrekam, ker tudi nam prav pride. Kolega Trček poudarja nova očala, tudi to pozdravljam, ker so modre barve. Dva bivša ministra zlivata srd na vlado iz čistega revanšizma, tu pa že nimam komentarja. Ampak ta teza, da je zakon nepotreben, je po mojem zgrešena. Zakon ravno definira vse elemente, zaradi katerih ta veliki, do sedaj največji projekt ne bo utrpel zlorab in malverzacij, da se ne bo ponovila zgodovina. Če je kaj nepotrebno, je nepotreben ta referendum, zato ker gre za projekt, ki bo našo državo postavil na čisto druge koordinate v svetovnih merilih. Vladni ukrep, da ima kampanjo, se mi zdi popolnoma samoumeven, edini možen in menim, da je zato premalo denarja, ker če je že pahnjena v to, da mora porabiti denar in porabljati čas zato, da del lastnih državljanov prepričuje, koliko dobrega bodo imeli od tega, potem že mora imeti sredstva, da to res opravi. Čuti pa se paničen strah vladnih nasprotnikov, da ta projekt res ima velike možnosti, da se začne izvajati in da bo uspešen. To se ne odpušča.

Izrečeno je uvodoma tudi to, da gre samo za en navaden železniški tir. Ja, gre za eno navadno železniško povezavo, ampak ta povezava ni tako navadna glede tega, kaj prinaša tej državi in evro-azijskim povezavam. Ne pozabite, da je to edina možnost, da se ta projekt začne in konča hitro, da prinese 9 tisoč delovnih mest, da Luko Koper izstrelji v seznam najbolj frekventnih evropskih luk, da se omogoči zeleni transport namesto sedanjega, ki nas duši, da se izpostavi ta multiplikativni učinek gradnje, ki bo daleč večji od nekaterih drugih gradenj. Torej, če vse to pogledate in sploh zgodovinsko dejstvo, da se trenutno oblikuje jantarni koridor, pri katerem še ni odločeno, katera bo njegova skrajna morska točka. Veste, da se za to potegujejo in si želijo in Pirej in Bar in Reka in Trst, tudi Split in Zadar bi hotela svoje, Luka Koper ima edina možnost oziroma ima največje šanse, da bo izbrana zaradi geografske značilnosti. In ravno, ko se to dogaja Luki Koper in Sloveniji, imamo mi referendum. Žal tudi tako logičnih projektov ne moremo izpeljati združeno in če hočete patriotsko, ampak moramo preko referendumoma kot skrajne meje skušati ta projekt ustaviti. Ko gre za enakopravnost, glavna so sporočila ljudem, ki se nameravajo udeležiti referendumoma in po Zakonu o referendumski in volilni kampanji imajo vsi udeleženci enako

pravico do uporabe časa na državnih televizijskih in radijskih medijih. To je najbolj izpostavljena in zagotovljena enakopravnost. In zanimivo je, ko vidite nastope teh ljudi na televiziji ali na radiju, da se vedno pojavlja stroka, ampak samo tista stroka, ki zagovarja eno drugo novo možnost, ki je praktično v tem trenutku nemogoča, ki bo vzela več časa, ki bo vzela verjetno več denarja, ampak je to zdaj nedokazljivo in oni zlorabljajo ravno to dejstvo in nikoli na takih soočenjih nima prostora in časa ena druga stroka, ker strokovnih mnenj je več, ampak sliši se samo eno. Se nismo mogoče vprašali, zakaj je samo to? Kolega Tonin je omenjal, da ga preseneča, da ja ta trasa železniške proge, kot je rekel, vijugava. Vsak, ki ima osnovno prostorsko percepcijo, mora vedeti, da 470 metrov višinske razlike lahko premagaš v določenem procentu naklona samo z eno določeno dolžino. In te dolžine na tako majhnem prostoru nimaš, razen če jo premagaš s pomočjo kroga, s pomočjo serpentine. Prepričan sem, da se velikokrat pelje čez Knežak na morje. Tam najboljše vidi, za kaj gre. In nenazadnje ta kamniti Kras, skozi katerega je treba prebiti predore, ni Panonska nižina, kjer bi lahko samo enostavno postavljali jeklo.

Če bi bila ta proračunska sredstva, ki jih omenjajo predlagatelji, bila razporejena v enakih delih, sem prepričan, da bi se zelo hitro začeli vrstiti novi referendum. Mi smo nagnjeni k referendumom. To ste videli v polpreteklem obdobju. In si prav zlahka predstavljam, da bi v primeru, da se vsakemu, ki hoče referendum, zagotavljajo sredstva iz državnega proračuna, tudi sredstva ljudi, ki teh referendumov ne želijo, da bi v kratkem imeli referendum tudi za prepoved splava, za prepoved pouka zgodovine o narodnoosvobodilnem boju, denimo, mogoče celo prepoved ali referendum za prepoved rdeče zvezde na pločevinki piva. In če gremo čisto do absurda, lahko tudi referendum o tem, da je Zemlja ravna plošča, ker nikoli ne vem, kje se bomo ustavili.

Že nekaj časa je zelo prisoten trend, da ena politična opcija skuša izkoriščati stiske ljudi in jih kanalizirati v prid svoje doktrine ali politične želje. In to ni pošteno, da desnica na tak način mobilizira ljudi in da hoče porablja in porablja javni denar. Drugi tir nedvomno predstavlja absolutno možnost razcveta slovenskega gospodarstva. In to je priložnost, ki je ne bi smeli izpustiti, kakorkoli. In Vlada, lahko uporablja samo javna sredstva ki jih ima na razpolago. Drugi organizatorji in pobudniki referendumov imajo zagotovo možnost drugih sredstev. In če pogledate, da potrebujejo samo 40 tisoč podpisov, če jim vsak ta dobronamerni dajalec podpisov da samo 2 evra 40 centov, bodo imeli natančno toliko, kolikor ima Vlada za to svojo kampanjo.

Mene torej ne bo prepričala zahteva za uzakonitev dodatnih sredstev financiranja referendumskih pobudnikov. Ne bo me prepričala, vse dokler bo na oglasnih deskah

študentskih servisov visela objava, da se išče študente za delo na zbiranju referendumskih podpisov. Torej, sredstva za to so, mi samo ne vemo, kje so ti viri.

In ko gre za ta referendum, za katerega večina meni, da je nepotreben, in ko gre za drugi tir, katerega absolutno potrebujemo, menim in si želim, da se velika večina državljanov in državljanov udeleži tega referenduma in da podpre zakon o drugem tiru. Njihov za drugi tir bo pomenil glas proti hiranju na stranskem tiru. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek, pripravi naj se gospod Igor Zorčič.

Izvolite gospod Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik Državnega zbora, hvala za dano besedo. Cenjeni minister, državni sekretar, vsi predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Ko se pogovarjamo na tej današnji seji zgolj o priporočilih glede izenačitve stališča tako Vlade kot tudi vseh ostalih, poslušamo veliko stvari levo in desno, ki prav gotovo podcenjujejo državljanke in državljane in vse tiste poslanke in poslance, ki so podpisali zahtevo za to izredno sejo, jaz mislim, da jih ni tako malo. Ti poslanci so tudi bili izvoljeni od naših državljanov in državljanov Republike Slovenije. To se prav gotovo navezuje na to, kako bodo ti, ki so vse nas izvolili v Državni zbor, živeli tudi v prihodnje. Jaz moram priznati, da spoštujem vse poslanke in poslance. Upam, da se nisem nikoli iz nobenega dela norčeval. Prepričan sem pa tudi, da bi vsi, če bi od nas dobili – bom povedal en primer, da bodo naše državljanke in državljani in vsi tisti, ki spremljajo to sejo, razumeli, kaj je namen te današnje seje, pa kaj želim povedati – če bi vsi mi dobili namesto 75 evrov veliko položnico za komunalne storitve, to je voda, kanalščina in pa odvoz smeti, 150 evrov, jaz mislim, da ni poslanca v tem državnem zboru, ki ne bi naslednji dan ali pa vsaj v tistem tednu poklical nekoga, ki je to obračunal, da nekaj ne štima, naj izračuna. Ko se pa mi pogovarjamo o milijonih, o milijardi, pa govorimo, da zlorabljamo medijski prostor, da nagajamo Vladi, da se norčujemo, da smo neodgovorni, ker država oziroma ta del Slovenije in gospodarstvo potrebuje drugi tir. O tem ni nobenega dvoma. Jaz nisem zasledil poslanca v tem mandatu, tako iz opozicije tako iz koalicije, da je proti drugemu tiru. Da me bodo vsi tisti, ki spremljajo to sejo, lažje razumeli, da nekaj ne štima, sta govorila poslanka in poslanec iz koalicije. Poslanka, ki je bila nekoč ministrica te vlade, in je v tej dvorani povedala, da temu predsedniku vlade ne zaupa in je odšla. Danes je povedala, da je ta projekt netransparenten in nepregleden. Če kdo, ve, ve ona, ki je v koaliciji, ki je blizu koalicije, pa je bila tudi v vladi. Poslušali smo

ministra, ki je bil obrambni minister, del koalicije in ima velike pomisleke.

Spoštovani poslanke in poslanci koalicije, ne govorite, da smo na tej strani zašli. Še enkrat ponavljam, da nihče od Slovenske demokratske stranke, ki ji pripadam, nima seveda nobenih pomislekov, kar se tiče izgradnje drugega tira. Je pa velik problem ta zakon.

Zdaj pa, da grem na začetek mandata. Seveda, ko je bil nekdo izvoljen in je dobil večino in so mu ljudje najbolj zaupali, pa mu je bilo to dano, da se je to zgodilo čez noč, se je mogoče še meni čudno zdelo. Seveda, dobili ste večino in predsednik Vlade je bil tukaj potrjen za obdobje 2014–2018. Dober rezultat na, seveda, nepoštenih volitvah, predsednika naše stranke pa v zapor. Ampak sam sem bil prepričan, da mora država iti naprej. Slej kot prej se bo to nebo razčistilo. Prišli smo v obdobje, ko je treba položiti račune. Jaz sem trdno prepričan kot poslanec tega državnega zbora, da vsi tisti, ki zagovarjate ta projekt, niste trdno prepričani, da je to prava pot. Naj spomnim, ko se je začel mandat, smo bili tisti, ki smo v Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor začudeni, ker minister ni bil ravno prepričan, da bomo v tem mandatu šli v izgradnjo drugega tira. Sedaj sem bil vesel, ko sem slišal, da bo ta projekt šel v izvedbo, na drugi strani pa seveda žalosten, ker je bil sprejet zakon, v zvezi s katerim se po mojem mnenju mnogo strokovnjakov, ki delajo na tem projektu drži za glavo. Spoštovani minister, državni sekretar, kolegice in kolegi na levi in desni strani, nisem strokovnjak za to področje, ampak vsi tisti režiserji, če jih lahko tako imenujem, pa jaz mislim, da mi tega stroka, ki se ukvarja s kulturo, ne bo zamerila, so to zelo dobro pripravili. Me pa čudi, da vi kot igralci v tem projektu ne spregledate in ne ustavite ne drugega tira, ampak tega zakona in seveda tega podjetja, ki bo v desetih letih vase posrkalo, jaz si upam trditi, med 500 pa 600 milijonov od slovenskih davkoplačevalcev. To je dejstvo.

Zdaj pa da zaključim, gospa Sluga, ki je zdaj ni v dvorani, seveda zelo zagovarja predsednika Vlade. To je danes tudi dokazala. Predsednik Vlade je nedavno, pred dopusti jasno povedal, in to seveda s slabo voljo, da bo kilometer tega tira stal 27 milijonov. Danes je to tudi potrdila poslanka Sluga. Kje se je pa ustavilo? Ko ji je predlagatelj, kolega Grims postavil vprašanje, če lahko pojasni, seveda vsem nam v tej dvorani, pa vsem tistim, ki spremljajo to sejo, kje je pa razlika, pa seveda se je našel nek, nek moment, kjer ni bilo več možno odgovarjati in je odšla iz dvorane. Skratka, kolegice in kolegi, ne glede na to, iz katerega konca Slovenije prihajamo, ne glede na to, s katere stranke prihajamo, vedite, da je ta zakon poguba za Slovenijo. In če ga boste seveda izpeljali, bodo ljudje v prihodnje slabše živeli. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Igor Zorčič, pripravi naj se gospod Danilo Anton Ranc. Izvolite gospod Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo.

Razprave okoli drugega tira vedno znova postrežejo z novimi in novimi manipulacijami. Pravkar smo jih bili nekaj deležni glede tega, kaj vse bo prinesel ta zakon, češ, da bodo imeli ljudje manj v žepu in podobno, skratka, da bodo bolj revni. To seveda ni res. Jaz bi rekel, da je to celotno dogajanje okoli tega zakona pravzaprav nek učbeniški primer politike, kjer lahko ponazoríš vsakemu, kako preprosto je priti v medije z neko idejo in še bolj, kako bolj preprosto je pravzaprav manipulirati z raznoraznimi podatki in pravzaprav vsako idejo, tudi najbolj dobronamerno, v kali zatreti. Da ne bom preveč abstrakten, drugi tir je zgodba, saj smo slišali, zgodba, ki se odvija že vrsto let, ima dolgo brado, in to je ideja, ki ni zrastla na zelniku naše koalicije, ne na zelniku SMC, ne Desusa, ne SD. Gre za pravzaprav nekakšno potrebo po neki razvojni viziji Slovenije, po nekem razvoju infrastrukture in posledično razvoju gospodarstva in logistike. In ta zgodba ima neke svoje odseke, najprej ima neko prepričevanje politike 20 let nazaj, potem pa dejansko neke operativne mejnike, ko se je začelo dejansko nekaj odvijati. In en izmed teh operativnih mejnikov je bil tudi sprejetje državnega lokacijskega načrta. Seveda so bile pred tem izdelane raznorazne študije. V tem državnem lokacijskem načrtu se je sprejela trasa. Jaz nisem strokovnjak za geodezijo, ne bom rekel, ali je optimalna ali ne, sem pa en tistih, ki sem bil kot predsednik Odbora za infrastrukturo povabljen na začetek referendumске kampanje, ki ga je organizirala Vlada in sem imel ta privilegij, da sem se celo peljal po tem prvem tiru, obstoječem tiru, in videl pravzaprav v živo, za kaj gre. Vsakemu, ki mogoče ni seznanjen, kako izgleda ta drugi tir na terenu in ki se čudi tej visoki ceni drugega tira, seveda priporočam, da se usede na vlak in si ga po možnosti ogleda. Gre pač za to, da je treba premagati določeno višinsko razliko, da gre vlak pravzaprav nekako v hrib iz samega Kopra, da mora priti v Divačo, ki je 400 metrov višje, in da je za premagovanje te ovire, tega hriba treba najti neko infrastrukturno rešitev. Pred 12 leti so se odločili, da bo ta rešitev takšna, da bo šla trasa skozi tunele, da ne bo šla skozi neka vodovarstvena območja, skratka, na podlagi te odločitve in študije vrste variant, je bilo pač sprejeto, da se gre po točno določenih parcelah. V skladu s to odločitvijo, ki jo je sprejela Janševa vlada leta 2005 – to moram poudariti zaradi tega, ker je ta podpora temu referendumu vedno vedno bolj bizarna –, skladno s to rešitvijo, so se potem odkupovala zemljišča, delale nadaljnje študije,

pridobivala dokumentacija za gradbeno dovoljenje in porabljenih je bilo 50 milijonov evrov. 50 milijonov evrov za tir, ki ga še nimamo, na podlagi te odločitve, skratka sprejema državnega lokacijskega načrta. Po sprejetju državnega lokacijskega načrta je vsaka vlada nekaj naredila na tem projektu. Določene so odkupovale parcele, določene so dale ta projekt malo v predal, iz teh ali onih razlogov, največkrat je bilo to sklicevanje na gospodarsko krizo in ocenjena relativno visoka vrednost tega projekta, ki bi pač lahko imela tudi vpliv na javne finance. In najbolj bizarno pri tej zgodbi je, da se je pravzaprav nadaljevala in v mandatu te vlade vzela iz predala in ponovno nadaljevala po tej isti trasi, da jo danes želijo nekateri ustaviti. In to tisti, ki so to traso sprejeli. Seveda se tu vsakemu normalnemu človeku poraja vprašanje, ali so imeli figo v žepu in je bilo morda teh 50 milijonov porabljenih nenamensko. Ker, če je temu tako, potem bo nekdo moral odgovarjati davkoplačevalcem. Ali pa je to danes vse skupaj ena igra, kako ustaviti en projekt in ga potem nadaljevati pod nekimi svojimi pogoji, mogoče neka prestižna bitka za to, kdo se bo podpisal pod začetek izgradnje. Jaz mislim, da mi nimamo časa, Slovenija nima časa, da se gremo takšne politične igrice. In da je več kot očitno, pa naj se gre vsakdo sam prepričati na teren, da je izgradnja nujna. In slišimo velikokrat kako vsi podpirajo drugi tir. Jaz verjamem, da vsi, pa verjamem, da jih je veliko med njimi takšnih, ki imajo figo v žepu, zaradi tega, ker si niti ne upajo reči, da se ga ne podpira. Nekateri, tisti, ki pa poznajo situacijo na terenu, pa verjamem, da je to lahko vsak, ki si je kdaj ogledal obstoječo progo, si pa dejansko želijo premik, želijo si izgradnje tega drugega tira in seveda na takšen način, da bo najmanj, recimo temu, boleč ali pa da bo najmanj vplival na javne finance. Tudi pri tistih, ki so nekje na meji, pa pravijo, da podpirajo, ampak da bi lahko bil ta zakon malo boljši, bom rekel, tudi pri tistih nisem prepričan, da nimajo fige v žepu. To pa zaradi tega, ker je pravzaprav zakon tisti, ki določa, da tega drugega tira ne bodo zgradili samo davkoplačevalci. Zaradi tega sem jaz eden od tistih, ki pač stojim za tem zakonom, ker se mi zdi prav, da drugi tir financirajo tudi tisti, ki imajo največjo korist od njega. Taksa na pretovor, ki je za Luko Koper zelo problematična, ker potem pravijo, da ne bo dobička in ne bo takšnega razvoja. Pa da ne bom razpravljaj o poslovanju Luke Koper, ker lahko marsikaj preberemo o raznoraznih podizvajalcih. Skratka, nasprotniki takšne takse na pretovor seveda nasprotujejo zakonu. Ampak ne povedo pa, da če ne bo takse na pretovor, če ne bo neke dodatne udeležbe zalednih držav, da bo treba vse to kriti iz proračuna. Ni zakona – pomeni: vse iz proračuna. Ali drugače povedano, referendumski pobudnik pravi »Davkoplačevalci se ne damo«, če uspe, pomeni davkoplačevalci vse damo.

Moram omeniti tudi to, da v zakonu niso določeni samo viri tega financiranja, določene so tudi raznorazne varnostne določbe. Skratka, ponovno poudarjanje raznoraznih inštitucij, ki imajo svoje naloge, od Računskega sodišča, pa Inšpektorata za infrastrukturo, pa Finančne uprave, pa nenazadnje tudi skladnost z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije, da imajo ti člani, ki hodijo v to podjetje, določene kvalifikacije, ki jih zahteva ta zakon. Skratka, vse te določbe so namenjene neki večji transparentnosti, temu, česar doslej nismo bili deležni, pa si sedaj spet neke stare struje, ki se res nimajo s čim pohvaliti iz preteklosti, prizadevajo, da se to vrže ven. Jaz nimam težav s tem, da predlagamo zakon in da zdaj na ta način komuniciramo, da eni nasprotujejo, govorijo svoje. Vi boste rekli, da mi govorimo svoje, ampak neka dejstva pa vendarle kažejo, da nekateri res nimajo tistega kapitala iz preteklosti, ki bi jih utrdil v njihovi poziciji, da lahko tu moralizirajo, kako izpeljati velike infrastrukturne projekte. Zato sem prepričan, da je ta pot, ki je pač še nismo bili deležni, ali pa smo je bili deležni pri nekih drugih zakonih, pa se zdaj to niti toliko ne omenjajo, pa bom povedal pri katerih, da se izvede in da se pravzaprav izvede s tem namenom, da bo ta projekt drugačen in bolj transparenten. Jaz verjamem, da se nekateri vidijo že v prihodnjih vladah in jih bo ta zakon najbolj motil. Ampak prav je, da je in da se pač ta možnost nekega manipuliranja, eskiviranja zakonodaje karseda omeji. Prej sem omenil, da ta zakon niti ni prvi. Glejte, nenazadnje imamo eno posebno podjetje DARS, ki je gradilo avtoceste. Jaz verjamem, da je ta zgodba v bistvenih elementih povsem primerljiva. Mi bi lahko določili, da ... Vlada bi lahko določila, ali pa bi se odločila, da ne bo predlagala nobenega zakona, da bodo drugi tir gradile Slovenske železnice, ampak že če se tako odloči, potem vemo, da ne moremo vabiti zraven nobenih zalednih držav. Sploh ne na ta način, kot je bil predviden v zakonu oziroma kot je predviden z nekimi kapitalskimi vložki. Ker kdo bo pa dal zalednim državam kapitalске vloške v Slovenskih železnicah? Nihče. Mislim, da bi bilo to tudi politično nesmiselno. Po drugi strani pa koncentracija na to eno podjetje, ki gre nekaterim tako zelo v nos, glejte, to podjetje je javno podjetje in vsaka vlada bo imela na ta ali oni način možnost, da bo vplivala na poslovanje tega podjetja. In meni se zdi prav, da so pri investiciji, ki bo relativno visoka, finance koncentrirane v enem podjetju, ki se ukvarja pravzaprav z eno dejavnostjo, da takih investicij ne damo podjetju, ki se ukvarja še s 100 drugimi dejavnostmi, da izključimo možnost, da bo denar začel izginjati na ta ali oni konec. Torej je koncept zakona pravi. Jaz verjamem, da ima vsak neko svoje prepričanje, najbolj pa me moti tisto prepričanje, saj ne rabimo nobenega zakona. Če ne bi bilo nobenega zakona, se mi o drugem tiru sploh ne bi pogovarjali. Spet bi imeli v teku neko

investicijo, tako kot je kar naenkrat začela teči investicija v Teš 6 in potem bi se točno na podlagi izvršenih dejstev začela čez nekaj let ukvarjati z njim politika. Jaz sem prepričan, da je prav, da se politika začne ukvarjati s takim projektom, sploh glede na podlagi prejšnjih izkušenj na samem začetku. Pravzaprav je temu zakon tudi namenjen.

Tudi nimam nič proti temu, da s tem, ko se koncept financiranja tega projekta določi v zakonu, da s tem prevzamemo odgovornost poslanci. Saj zato smo plačani, da jo prevzamemo. In če imam kdaj pomislek proti referendumu, potem ga imam zato, ker se mi zdi nesmiselno to odgovornost prenašati na volivce. Tudi če ta zakon pade in drugega tira ne bo, potem bodo rekli nekateri, en del politike bo rekel, ja, saj so volivci odločili, da takega koncepta ne potrebujemo, ker vse to pomeni zaostanek za vso konkurenco in vsemi državami, s katerimi bi se še kako radi primerjali.

Kar je še moteče in po eni strani tudi indikativno pri tem zakonu in pri tem celem postopku sprejemanju zakona vključno z referendumom, je tudi to, da, kot smo opazili, ta pobudnik ne nasprotuje samo Zakonu o drugem tiru. On je tudi na seji že napovedoval, da bo nasprotoval tudi izgradnji tretje razvojne osi. In jaz se sprašujem, ker jaz sem iz Posavja, pa do mene dostikrat pride glas, recimo Belokranjcev, ki si želijo tudi povezave s Slovenijo. Povezava preko Gorjancev, preko Vahte, veste, kakšna je. Jaz se sprašujem, če bomo imeli v prihodnosti tudi reference glede tretje razvojne osi. Ali se bomo tudi o tem odločali? Ali pa je to nekaj samoumevnega? Pa ne bo poceni! Če bomo gradili avtoceste na Koroško pa v Belo krajino, tam ima veliko ljudi kupljene vinjete, marsikdo se bo oglasil pa bo rekel, da se to ne izplača, ker ne bomo nobenih novih vinjet prodali. Pa ima mogoče celo prav, ampak če bomo tako razmišljali, potem bolje, da zapremo štacuno. Jaz mislim, da država mora imeti neko vizijo in da mora tej viziji, ki je seveda tudi v tem, da gradi povezave, pa tu ne odkrivam nobene tople vode, spomnimo se zgodovinskih poti, da mora takšni viziji slediti in jo tudi realizirati, ne pa da si tu za neke dnevno politične potrebe meče polena pod noge.

Jaz si ne predstavljam, če pade ta zakon, kaj bo naprej. Imamo politično skupino, politično stranko SDS, ki ne predstavlja Sloveniji nikakršne alternative. Kaj pa bo, če zakon pade? Oni pravijo: Mi bomo gradili brez zakona. Glejte, tako ste že gradili in hvala lepa, jaz si ne želim, da bi še. Saj vam je smešno, ampak davkoplačevalcem in tistim, ki bodo nekoč občutili to na računih za elektriko, ne bo. Skratka, ta politična akcija, ki nima nikakršne alternative, je škodljiva. Jaz se spomnim Združene leve, od katere danes tudi prihajajo opazke na račun vas, nas vseh. Oni so vsaj napovedovali predlog svojega zakona. Pa recimo, da razumem, kaj njih tare, da jih tare Madžarska. Ampak pri vas, kolegi, pri vas pa ni

bilo alternative. Od vas kot največje opozicijske stranke bi človek pričakoval, da poveste, kaj pa boste vi naredili, zakaj pa se boste zavzemali. Ja, mi smo za drugi tir. Ja, pogledajte, vsi so tukaj za drugi tir, saj veste. Skratka, več kot očitno je, da je tudi to vprašanje danes v zvezi s tem injiciranjem referendumov namenjeno zgolj neki kampanji. Meni se zdi drugače vprašanje zelo zanimivo, ampak je pa problematično zaradi tega, ker veste, da se z njim, s to sejo danes ničesar ne rešuje. Če bi se želelo rešiti financiranje referendumov, sofinanciranje pobudnikov, kar je mogoče povsem legitimno vprašanje, bi lahko na julijski seji obravnavali ta zakon, kakorkoli. To, da pa pridete, zahtevate sejo s sklepom, naj Vlada malo preuči pa razmisli o tem, kako bi zakonodajo spremenili, to pa ne bo rešilo tega referenduma. To je pa jasno.

Kar se tiče Madžarske. Jaz pravim, vsakdo ima legitimen pomislek v zvezi z vlogo Madžarske, ampak o vlogi Madžarske se bomo še v tej hiši pogovarjali, jaz verjamem. Ampak da povem alternativo, jaz pa razmišljam, zakaj pa samo Madžarska, zakaj pa ni še Slovaška. Jaz bi si pa želel, da je več teh držav in da jih čim več zavežemo na neko transportno pot, ki jo bomo modernizirali skozi Slovenijo. Pogledajte, to so vse odprte dileme, ampak reči, da se s tem zakonom prodajamo katerikoli državi, je pa nekorektno, ker tega zakon nikjer ne določa, zakon samo dopušča možnost vključitve zalednih držav. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc, pripravi naj se gospod Marko Ferluga. Izvolite gospod Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavniki Vlade, ministrstev, kolegice poslanke in poslanci!

Zmeraj rad razpravljam o temah, ki se tičejo gospodarstva ali pa infrastrukture, ampak ko neke pobude za sejo zaidejo v neke skrajne poti, sem pa počasi včasih tudi že žalosten. Vendar bom današnjo razpravo izkoristil tudi v tej smeri, da Slovenski javnosti ponovno povem, da je razvoj slovenske infrastrukture potreben, da je to kot ožilje organizma in da si brez sodobne infrastrukture, tako železniške kot cestne, ne predstavljam razvoja Slovenije. In seveda, vlada Mira Cerarja in ministrstva, ki so vam danes tudi prišla pojasnjevati zadeve, uspešno realizirajo infrastrukturne projekte in so po dvajsetih letih cincanja na mestu prvič pokazale Slovenkam in Slovencem, da vlada Mira Cerarja zna uspešno uresničevati projekte. Ponovno poudarjam, projekt drugi tir je uspešen infrastrukturni slovenski projekt, ki ga je po dvajsetih letih omahovanja končno pričela vlada Mira Cerarja uresničevati. Podobno se dogaja tudi na drugih področjih. Mi imamo gospodarsko rast, znižujemo brezposelnost, skratka, ta vlada

je uspešna. In seveda, kaj je treba v tem primeru, preusmeriti pozornost in nekako odpirati teme in nastavljeni drobne zankice ali pa nasprotovati projektom, ki so uspešni. V tem kontekstu vidim seveda tudi sklic te seje.

Ko spremljam skozi vso zgodovino tega parlamenta obravnave na temo tretje razvojne osi, bi lahko rekli, to je mandat drugega tira, ker praktično od vsega začetka se prepiramo, to potrebujemo ali ne potrebujemo, kako potrebujemo. Ko pridem na sejo odbora, dobiš občutek, da je to seja nekega kolegija v Luki Koper, spuščamo se na področje, ki se v določenih točkah parlamenta tudi ne tičejo. Tako da se včasih mešamo od korporativnega upravljanja demokracije in v vse te procese, država pa stagnira. In seveda, ne bodimo naivni, nas spremljajo sosedje, ki si našega razvoja nikakor ne želijo. Ko grem čez mejo na Koroškem, se peljem mimo gradbišča, kjer Avstrija že zelo intenzivno izvaja projekt železniške povezave Dunaja, Celovca in Trsta. Seveda, oni so tiho in delajo, mi se pa že zdaj prepiramo, kako bi vzpostavili končno ta drugi tir in preprečili, da nas sosedje dobesedno obvozi.

Več kot očitno je torej, da gre v teh oblikah nasprotovanja dobesedno za zavist in za nagajanje vladi, ki uspešno izvaja določene projekte. Ponovno poudarjam, da gre v tem primeru za timski pristop k izvajanju projekta izgradnje drugega tira in da je v Državnem zboru na več sejah Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor to že obravnaval in se tudi do tega opredelil. In seveda, ko opozicija v Državnem zboru ni uspela tega projekta ustaviti, se pojavijo civilne iniciative, povezane z opozicijo, ki začnejo na svoj način zopet minirati te projekte tako, da smo v končni fazi ujeti v neko zanko. Jaz bi rekel tako, da Slovenci dajmo končno potegniti skupaj. Seveda tudi v parlamentu pozivam vse stranke, predvsem pa opozicijo, da tako uspešne projekte, kot je drugi tir, vendarle podprejo, da prepoznajo, da je to edina pot za razvoj Slovenije in da ne omahujemo pri tako dobro zastavljenih projektih. Praksa civilnih iniciativ je že naš nacionalni šport, kar pogledajte drugi tir – civilna iniciativa, Magna – iniciativa, tretja os – iniciativa, tako da bi lahko našo Slovenijo počasi poimenovali v državo civilnih iniciativ, ki nasprotujejo dobrim projektom.

Naj zaključim, da pustim kolegom malo časa, da vam tudi svoje poglede še predstavijo. Pozivam vse volivke in volivce, da podprejo projekt drugega tira, da tudi na referendumu podprejo ta zakon, ker gre za dober zakon, dober projekt. Kdor je proti drugemu tiru, je proti tretji razvojni osi in tudi proti drugim infrastrukturnim projektom, kajti opozicija ponuja rešitve, ki bi izčrpavale državni proračun in še dodatno povečale našo zadolženost. Torej, brez preprirov in prerakanj in zavajanj, Slovenija, gremo z drugim tirom in tretjo osjo naprej! Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Postopkovno dr. Franc Trček.

Izvolite, imate besedo.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Ja, hvala za besedo, predsedujoči!

Glejte, poslanec je prej govoril, če si proti eni zadevi, si proti vsem zadevam. Mislim, jaz si v parlamentu ne bom dovolil takega govorjenja. Prosim, da ga opozorite. Hvala za besedo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam za to pripombo.

Nadaljujemo. Gospod Marko Ferluga, imate besedo, za vami pa gospod Tomaž Lisec.

Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav vladni ekipi!

Zakaj danes gre pri tej izredni seji? Seveda ne gre za priporočila, daleč od tega. Komur ni jasno, enostavno gre za tole, za tole gre, za referendumsko kampanjo. In če se igramo referendumske kampanje, jo damo sem in povejmo jasno, kako stojijo stvari. Stvari stojijo takole, bom rekel čisto enostavno. Če bi bilo res in če bi bila ta zahteva tako resnična in tako nadvse potrebna, da se danes o tem pogovarjamo, da se enakomerno referendumska kampanja uvaja in nekako razporedi med vse enako in naenkrat ta velika vprašanje o tem demokracijo in enakost pri vsem, mi je nekam nenavadno jasno, da iz moje leve strani, seveda, do sedaj še ni bilo, v 25 letih naše lepe države, nobene take pametne pobude. Tudi takrat ne, ko je bila zakonodaja o volilni in referendumski kampanji, ampak danes v tem trenutku je prišlo prav to vprašanje o tem referendumu in je prišla ta pobuda. Za kaj gre? Za premišljeno politično nagajanje, milo rečeno. In če tega ljudje ne vidijo, ne razumejo, potem je jasno treba verjeti samo nekomu, samo eni opciji, ki dobro ve in je etabliрана in je toliko let že tukaj in samo ona ve, kaj je prav. Zdaj pa, ko pogledamo vse te stvari, ki so pri nas bile do sedaj narejene, je vedno ena stvar, ki je ostala v zraku. In če jasno povem, Primorska in Obala že 25 let čakata na ta nesrečni drugi tir. So pomisleki takšni in drugačni, ampak 10 vlad, 16 različnih projektov, kako priti do tega drugega tira, ljudje božji, jaz ne razumem več, komu kaj ni jasno. Tukaj gre samo za sprenevedanje in tu vsi govorijo eno, želijo si drugo. Gre za eno veliko zavajanje in licemerje z izgubo političnega spomina in nekega velikega moraliziranja posameznikov, ki tudi že nekaj časa tukaj stojijo. In človek se v kratkem nadeja in pričakuje tudi nek referendum o Magni, ker pri nas je to, kot je rekel moj predhodni kolega, že folklor. Civilne iniciative so postale folklor. Ni več tistega, bom rekel, pravega političnega odnosa. In s tem načinom izrabljanja politike sami sebi znižujemo vrednost in verodostojnost in stvari peljemo do

takšnega absurda, da dejansko ne nam ne navadnim državljanom več ni jasno, kaj je prav in kaj je narobe. In ko govorimo o tem, kaj je pomembno pri tem referendumskem vprašanju in vsi govorimo, kako je pomemben drugi tir, pridemo do jasnih zaključkov, da smo mi Slovenci sami sebi največji sovražnik. In to je nedvomno jasno.

Glede na to, da mi je ostalo premalo časa, da še kaj povem, sem za drugi tir, tudi Obala in Primorska si želita imeti končno ta drugi tir. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Tomaž Liseč, pripravi naj se gospod Zvonko Lah in gospod Danijel Krivec. Izvolite.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki in predstavnice Vlade, kolegi in kolegice! Lep pozdrav!

Začel bom z nekaterimi retoričnimi nesmisli predvsem poslancev SMC, ki so očitno živčni oziroma v nizkem štartu v predvolilnem času, ker vedo, da se bo tisti mali avtobus, ki jih je pripeljal v ta državni zbor v mandatu 2014–2018, skokovito skrčil na enega ali dva osebna avtomobila. In tako med drugim v tem svojem navijaškem toni poslanka SMC reče: »Ta debata danes je blef.« Potem pa poslanci SMC z lahkoto pokurijo 90 minut, koliko so imeli na razpolago. Če je ta debata blef, bi bili tihi. Ampak ta poslanka ne samo, da je rekla, da je debata blef, ampak je 10 minut razlagala, zakaj je ta debata blef in kako je vse to nepotrebno. Pri nekem drugem gospodu iz te iste poslanske skupine SMC sem dobil občutek, da morda ima probleme s pojmi kot so ustava, zakon, parlamentarna demokracija, Državni zbor Republike Slovenije, referendumsko pobuda in še kakšnimi drugimi takšnimi pojmi, ki bi morali biti vsakemu poslancu absolutno jasni, ki jih je zamešal in postavil nekako v čas pred letom 1990. Zato sem sedaj še bolj prepričan, zakaj je ta isti gospod zagovornik neke druge ureditve in nekih drugih rešitev v tem državnem zboru. Eden gospod iz SMC nam je ozmerjal s »paranoiiki«, pa je sam deloval in govoril zelo paranoično, češ, kaj vse se bo zgodilo in tako naprej. Govoril je celo o nekih teorijah zarote in jih potem obračal, češ, vi v SDS imate vedno teorije zarote, danes pa je iz njegovega 6-minutnega besedičenja prišlo ravno to, same neke teorije zarote.

In zakaj govorim predvsem o poslancih SMC, ker se vidi, da je ta projekt drugega tira nek lakmusov papir ne samo te vlade, predvsem Stranke modernega centra, kjer imajo s tem problemom že vseskozi probleme. Od tega, kar se je začelo na hearingu, ko je minister rekel, da ni prepričan oziroma da ne potrebujemo takšnega projekta, pa do tega, da v zadnjih mesecih tega mandata ta stranka SMC vse stavi oziroma 90 % stavi v projekt, ki se mu reče

projekt drugega tira. In da zaključim s tistim, kar se navezuje na poslance SMC, in tu se vidi ta živčnost, da bodo čedalje bolj vsečni predsedniku Vlade, kajti borba kandidate v 88 volilnih okrajih bo očitno v tej stranki zelo težka, ker bodo vedeli, da jih bo v naslednjem mandatu veliko veliko manj.

Zdaj pa prehajam na vsebinsko razpravo, ki se dotika predvsem financiranja. Skozi današnjo razpravo je očitno dejstvo, da se Teš 6 Pahorjeve vlade preko copy-paste nadaljuje v drugem tiru Cerarjeve vlade. Če bi naredili neko tabelo, je skoraj vse isto. Veliko govora, kako bo vse super fajn, veliko analiz, ki so znane le predstavnikom določene stranke, ko pa poslanci opozicije vprašamo, na primer, od kje podatki, da bo 9 tisoč novih delovnih mest, kdo bo plačal ta projekt, ali ste sigurni, da bomo uspešni na mednarodnem razpisu, katere zaledne države bodo dale in koliko, zakaj trdite, da davkoplačevalce nič ne bo stalo in tako naprej, pa ne dobimo nobenega odgovora. Edini odgovor, ki ga poznamo, je to, da si je ta vlada izbojevala znotraj proračunskih rezerv 97 tisoč evrov za nagovarjanje volivk in volivcev preko socialnih omrežij, kjer so v stranki SMC in v vladnem kabinetu piarovci v zadnjih 14 dnevih na 150 % obratih, od tega, da danes vidimo ponosne poslance, pa mislim, da samo iz SMC, ki ponosno kažejo značko »ZA« in tako naprej. Na drugi strani pa imamo drugorazredne, ki jih taisti del, ki si izbojuje skoraj 100 tisoč evrov, nagovarja v smislu, če ste dali podpis, dajte pa še denar, da boste lahko delali volilno kampanjo. In to je ta neka zelena oziroma rdeča nit te vlade. Mi smo prvorazredni in kdor ne razmišlja tako, kot mi, je drugorazreden, in si sami pomagajte. Nadaljuje se neka paradigma iz nekega prejšnjega časa: Na oblasti smo mi, in če ne bi bili mi, bi bilo narobe, zato je prav, da smo na oblasti mi. In tukaj se tudi nadaljuje ta pokvarjena etična in moralna politika vlade Mira Cerarja, predvsem Stranke modernega centra, ko na dolgo in široko opleta o morali in etiki, medtem ko na drugi strani na resna, konkretno zastavljena vprašanja ali ne dobimo odgovorov ali pa dobivamo lažnive odgovore, ki jih niti nimajo časa niti volje niti želje pojasniti tistim davkoplačevalcem, ki bodo plačali tudi teh 97 tisoč evrov. In ta denar bo šel iz proračunskih rezerv. Ko bomo oktobra ali novembra sprejemali proračun za naslednje leto, bomo nalašč dali, verjetno po moje vsak poslanec po en amandma v vrednosti 100 tisoč evrov za neko lokalno državno zadevo, za neko izgradnjo šolskega igrišča, telovadnice, kakšen kilometer ceste, državne ceste, da ne bo pomote, ki jo še potrebujemo in tako naprej, in bomo rekli: »Glejte, če si vlada izpogaja 100 tisoč evrov iz proračunskih rezerv samo za oglaševanje nekega svojega projekta, zakaj potem ne dovolite vsem ostalim, da dobimo 100 tisoč evrov?« Zakaj niste rekli, da bi vsak poslanec v tem Državnem zboru lahko dobil 2 tisoč evrov, da bi si lahko izdelal značke za ali proti drugemu

tiru, kot je v zakonu in vseh teh vladnih gradivih opisano? In še enkrat, vemo, kako je opisano – ogromno obljub, ampak na žalost bo verjetno izplen tega projekta, če bo zagledal luč sveta, glede na to, da nimamo nobenih, predvsem finančnih zagotovil, pa upam, da bo Vlada potem v svojem času si le dala duška in povedala, koliko točno računajo na evropskem razpisu, pa vemo, kakšne so številke, ampak kdaj in kako, katere so zaledne države, ki ne bodo dale le pisma o nameri, kako je drugi tir super za Slovenijo, ampak da bodo dale finančni vložek in potem vse skupaj zaokrožiti na tistih 1,5 milijarde projekta. In ob 1,5 milijarde vrednem projektu bi moral slovenski davkoplačevalec avtomatsko reči, halo, to številko pa od neke poznam. Seveda jo poznamo! Poznamo jo iz projekta Teš 6, ko je iz prvotnih 600 milijonov vrednega projekta v času Janševe vlade, ko smo se vsi strinjali, da Slovenija potrebuje energijo – samo primer za tiste, ki ne veste, če ne bi imeli Teš 6, bi bilo letos poleti pol Slovenije v temi –, ampak ne, Pahorjeva vlada ni bila zadovoljna z neko številko 600 milijonov, jo je najprej dvignila na 900 milijonov in potem s poroščnim zakonom na 1,5 milijarde. Pa še danes nismo prepričani, da sploh vemo oziroma bomo kdaj izvedeli, koliko bo stal projekt Teš 6. Tako kot niti sedaj nimamo pojma, koliko bo končna cena drugega tira. Še enkrat, vemo le eno konkretno finančno številko: 97 tisoč evrov si je Vlada dala, da bo volivce nagovarjala kot prvorazredni subjekt v državi, vsi ostali pa so drugorazredni, razen še nekaterih državnih podjetij, ki so hote ali ne hote morala priskočiti v pomoč, Slovenske železnice, Luka Koper, podjetje 2TDK in tako naprej. In nenazadnje, da bo cinizem Vlade in vladnih pribočnikov, ki upajo na kakšen evro v tale ali v tale žep, mera polna, se je danes zjutraj oglasila Zveza društev upokojencev Slovenije, kako so pa oni za drugi tir. Le kaj upokojenci pričakujejo? Jaz vem, kaj pričakujejo – Karl Erjavec je v borbo poslal svoje, bom rekel, levo krilo, da v primeru, če konjenica pade, bo on še vedno preživel, kot je preživel že zadnjih, prej smo slišali, 18 let v vseh vladah.

Skratka, ogromno je problemov pri tem projektu. Imamo samo eno znano stvar, to pa je, da bo Vlada dala 97 tisoč evrov iz proračunskih rezerv za to, da prepriča volivce, na žalost tudi z lažmi, razen če ne bodo predstavniki Vlade potem odgovorili, kje so dobili, na primer, 9 tisoč novih delovnih mest, in če ne bodo odgovorili natančno, kdo stoji za finančnim vložkom pri temu projektu, če tega danes ne dobimo, vemo, da je ne ta razprava danes blef, ampak da je ta drugi tir blef predvsem Stranke modernega centra, predvsem blef Mira Cerarja, nenazadnje tudi blef te vladne koalicije. In tukaj, nenazadnje bodimo poštene, ni verjetno nič kriv, nič dolžen zraven tudi minister za infrastrukturo, ki je moral čez noč spremeniti mnenje iz »drugega tira ne rabimo« v mnenje »drugi tir je absolutna prioriteta te vlade«. Ampak saj vemo, kako je s

prioritetami te vlade. Vlada pogleda na mednarodne dneve in danes je en mednarodni dan in so tisti ljudje prioriteta. Na žalost pa vse te vaše prioritete, predvsem zgrešene, kot je to, da ne znate dati pravih odgovorov, vse te zgrešene prioritete pa na žalost plačujejo davkoplačevalci. Tudi teh sto tisoč evrov, ki so tako denar Janeza Novaka iz najmanjše občine v Sloveniji, kot je to denar predsednika vlade Mira Cerarja. Ampak ta denar, tako tistega, ki je za, ali pa tistega, ki je proti, si je vlada izbojevala samo za tiste, ki bodo lahko govorili, mi smo za. Za tiste, ki so proti, toliko kot je nejasnostim pri tem projektu, pa Vlada ne namenja nič. Toliko o tej etični in moralni vladi, ki na veliko govori, kako smo vsi enaki, z vsakim zakonom, z vsakim projektom pa nas deli na prvorazredne in drugorazredne.

Zato so to zadeve, o katerih morajo ljudje nujno odločiti na referendumu. In da v primeru, če danes v času, ki ga ima Vlada na razpolago, ne odgovori na vsa ključna vprašanja, tudi mnogo poslanskih vprašanj smo dali, če ne odgovorijo, bomo videli, da je potrebno nujno iti na referendum in obkrožiti proti, ker ne nasedamo več blefu te vlade. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Zvonko Lah, pripravita naj se gospod Danijel Krivec in dr. Vinko Gorenak.

Izvolite, gospod Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, podpredsednik.

Če ima pozicija oziroma koalicijske poslanke broško za drugi tir, potem jih dajte še nam, ker mi smo tudi za drugi tir, ampak ne za en drugi tir, ampak za dva druga tira, hitreje in za manj denarja. Bomo skupaj propagirali.

Mislím, da so kolegi že veliko povedali glede tega priporočila. Mi v poslanski skupini Nove Slovenije ga podpiramo. Bi pa še enkrat, čeprav sem že nešteto krat povedal, da ni referendum proti drugemu tiru, nasprotno, je proti takemu zakonu, za gradnjo take trase in za tak denar in proti vključevanju tujih zalednih držav. Ker če tri odstotke dolžine naših železnic ne moremo zgraditi sami, kdaj in s kakšno pomočjo bomo zgradili še vso ostalo mrežo in jo posodobili po evropskih merilih. S tako hitrostjo, s takim denarjem bomo rabili 5-krat več denarja in časa kot Marija Terezija. Upam, da teh 9 tisoč delovnih mest ne pomeni, da boste gradili tako kot Marija Terezija, s samokolnicami in krampi. Potem bi jih res lahko zagotovili za 8, 9 let, ampak to so takrat v tistih časih zgradili prej.

Prej sem poslušal predsednika Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je sicer pravnik, je priznal, da ni strokovnjak za geodezijo, ampak dvomim, da ve, kaj je geodezija, ker tukaj je bolj pomembna geologija kot geodezija. V reviziji tega projekta je bilo napisano, da je pomanjkljiva geologija, da jo je treba dopolniti, če hočejo bolj natančno določiti

in cene in roke itn. Res je. Jaz sem se pozanimal in glede na razprave, ki so bile danes, se mi zdi, da je škoda govoriti o tehnologiji izgradnje 20 kilometrov predorov na tak ali drugačen način, ATM, TBM in kaj je eno in drugo, ker bi moral tukaj pripeljati eno prikolico peska pa potem narediti maketo pa vrtati kot v vrtcu, da bi vam dopovedal, kaj to je eno in drugo. Pa tudi jaz nisem gradbinec, sem strojnik, ampak sem pa operativec in vem, kaj to je. Tukaj je en kup zavajanja glede samega projekta. Projekt je star 20 let. Ni si ga izmislila Janševa vlada, ker je bila trasa izbrana 2003, takrat ni bilo Janševe vlade, samo državni lokacijski načrt je bil potrjen 2005, ker so se postopki vlekli. Kdo pa je delal primerjavo variant? Kakšne so bile druge variante? Jaz tega tukaj še nisem slišal. Jaz vem samo za eno varianto, pravijo, da je to Zidarjeva variante. Čim več po zemlji, čim več gradbenih del. Zdaj si je pa verjetno nekdo že izbral ali pa že kupil stroj za vrtenje, to je TBM, stroj, ki stane 30 milijonov, premera 10 metrov, dolžina 70 metrov, ki ga je treba pripeljati do vsake strani tunela, preden začneš vrtati. Jaz sem si ogledal film, kako so gradili projekt oziroma tunel Gotthard. Upam, da ga je videl še kdo, na kakšen način se to dela in pod kakšnimi pogoji, eno in drugo varianto, pa ne bom razlagal, ker se mi zdi brez veze, dvomim pa, da na ministrstvu kdo pozna vse te razprave, ki jih imamo tukaj. Gradnja te trase oziroma te variante, ki gre 20 kilometrov v podzemlje, ki dela slepa črevesa, kot pravijo, ki gre do italijanske meje, kljub temu da je tukaj mišljeno, da se povrtajo trije tuneli od osmih, servisna cev na normalno širino, je za kompletno potrebo dveh novih tirov potrebno še prevrtati pet tunelov, zgraditi kar nekaj viaduktov, da ne govorimo o vsem ostalem, kar pride zraven. Če hočete to narediti v nadaljevanju, je treba ponovno sprejeti državni prostorski načrt z vsem, s tem, da se ta drugi del zelo približa Italiji, je potrebno soglasje Italije. Ali je kdo kaj delal na tem? Ali bomo pridobili to soglasje? Koliko časa rabimo? Nihče ni naredil še nič. Za vas je važno samo, da gremo graditi to, kar je staro 20 let, še več, od leta 1993 je že 24 let, ko se je izbirala varianta. Zakaj smo zdaj prišli z novimi variantami? Nismo mi, stroka je prišla. Zato ker naj bi leta 2010 ta drugi tir, ta projekt stal 600 milijonov, ne pa zdaj na koncu, ko se je delala revizija, po končani reviziji milijardo 400. Zato so prišle nove variante, ker tudi evropski predpisi dopuščajo večji naklon, to je bilo prikazano na enem odboru, tudi do 20 promilov ne samo 17 na krajših odsekih, če se s tunelom čez kraški rob začne prej ni treba premostiti 400 metrov višinske razlike, ampak manj in se zgradi naravnost ne pa po serpentinah, pod zemljo. Tako da nihče tukaj ni naredil primerjave po 24 letih. Ali je šla v 24 letih tehnologija naprej? Znanost? Predpisi? Ali so drugačne lokomotive? Ali so drugačni mednarodni pogoji? Nihče ni preverjal. Tisto, kar je bilo izbrano 2003, pred 14 leti, tisto moramo čim prej začeti in gradili bomo

8 let. In to, da je ta varianta ves čas obstajala – kdo je pa za njo vedel? Ko smo poslanci zahtevali, da se predstavi ta projekt, je bilo rečeno, videli ga boste, ko bo izvedena revizija, ki bo potrdila to in to. Prej je bilo delano tako v tajnosti kot Teš 6. Kot je bilo rečeno, vse je bilo v tajnosti, dokler ni padalec skočil, ko je padalec skočil, potem se je pa razvedelo, ko ni bilo več poti nazaj. Potem so se začeli pa spraševati, ali padalec ima padalo ali ne. Pri tem drugem tiru je isto. Pripravljalna dela bomo naredili, pa še en vemo, po kateri tehnologiji se bo delalo tunel, ali TBM ali ATM. Ni še ponudb, ni investicijskega programa. Ali je potrjen investicijski program, ki je osnova za razpis? Kakor vem, naša zakonodaja to zahteva. Do zdaj je bilo na vsa vprašanje odgovorjeno, ni potrjeno. Kdo potrjuje? Boste tudi poslancem dali potrditi investicijski program tako kot potdatkniti tak zakon? Vlada bi lahko gradila drugi tir brez tega zakona. Ko so nekateri grozili z referendumom, je bilo rečeno, če bo referendum, potem se vse ustavi. Ko so bili podpisi zbrani, referendum ni ovira, mi delamo naprej. Kaj je zdaj? Je kdo odgovoril? Vlada ima vse kompetence, da ta drugi tir gradi brez zakona, mora pa priti, če bo zakon veljal, obstal, v parlament z meddržavno pogodbo. Ali se ne bi bilo bolje najprej z zalednimi državami dogovoriti, potem pa sprejeti zakon? Tukaj vlada vso odgovornost prenaša na poslance, ker v tem zakonu je napisano, kakšen je ta projekt, številka gradbenega dovoljenja, vrednost projekta, vse ima pokrito. In naslednje leto, ko tukaj mogoče ne bo polovice teh poslancev, ki so tu danes, bodo vsega krivi poslanci. Tako približno je zadeva šla pri Teš 6 in zdaj že vsi vedo, kaj se je delalo, kako se je delalo, kdo je kriv. Kriminalisti odkrivajo določene stvari, sicer pravijo, da pošteno in zagnano, in kot je bilo rečeno, nesreča se je zgodila, ne vemo, kdo so žrtve, ne vemo, kdo je avtobus vozil, nič ne vemo po toliko letih za Teš 6. Podobno bo tudi s tem drugim tirom. Zdaj je kriva samo Janševa vlada, ki je sprejela 2005 državni lokacijski načrt in nihče ni nič naredil do sedaj. In zdaj smo mi heroji, ko smo to pognali naprej. Me prav zanima, kakšna je situacija danes. Dogovori z Madžarsko – kako daleč so? Kakšne aktivnosti je vlada v tem času pač imela? Kako je s projekti za pripravljala dela z gradbenim dovoljenjem, z razpisom za izvajalca? Smo v mesecu septembru, gradbena dela pozimi, sicer je Primorska, se lažje delajo kot kje drugje, ampak vseeno bi bilo dobro, da kdo poroča, kako napreduje, ne kar na horuk nekaj bomo.

Še enkrat poudarim, mi smo za drugi tir.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Danijel Krivec, pripravijo naj se dr. Vinko Gorenak, Jože Tanko in gospa Anja Bah Žibert.

Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik! Lep pozdrav vsem prisotnim!

Moram reči, da se kar zahvaljujem vsem govornikom pred menoj, ki so zelo lepo pripravili teren za to, da lahko razpravljamo v nadaljevanju. Ta sklic, ki ga problematizirate glede te enakopravnosti oziroma boljše rečeno neenakopravnosti, ki je skozi to zakonodajo, ki ureja referendumsko in volilno kampanjo, je pač pobuda, ki ji je smiselno prisluhniti. Kajti verjetno se strinjate, da v določenem primeru so davkoplačevalci na eni in na drugi strani, pravico, da koristi njihov denar, pa ima v tem samo ena stran. Tako da je zadeva verjetno vprašljiva tudi po ustavni plati.

Kar nekaj predgovornikov in nas je naslavljalo in napotovalo na to, da bi morali že v preteklosti to zakonodajo dopolniti, spremeniti. Treba je povedati, da je bil zakon sprejet 2011 in takrat so bili vloženi amandmaji z naše strani, vendar glede na to, da smo bili v enakem položaju, torej v opoziciji, takrat niso bili sprejeti. Enako velja za leto 2013, ko je bila z naše strani dana pobuda, da se ta zakon spremeni. Zaključek procedure v Državnem zboru pa je padel v novo vlado, ponovno Pahorjevo vlado oziroma takrat vlado, v kateri je bil SD ponovno v koaliciji, in ponovno so bili naši predlogi in amandmaji zavrnjeni. Tako da ne govoriti o tem, da ne želimo tega urediti. Mi od vsega začetka ocenjujemo, da je to na nek način neustavno in nefer do volivcev.

Veliko je bilo govora o potrebnosti, nepotrebnosti referendumov, predvsem kolega Trček je o tem veliko govoril. Pozabil je omeniti, da je bila na referendumu izglasovana tudi sprememba volilnega sistema. In če bi bil takrat uveljavljen tisti referendum o volilni zakonodaji, ki je napotoval, da se uveljavi večinski sistem, se verjetno tudi o drugem tiru na tak način, kot ga imamo zdaj, ne bi pogovarjali. O tej potrebnosti, nepotrebnosti referendumov je pač nepotrebno govoriti, kajti če smo v demokraciji in če imamo vsi pravice, je treba dopustiti tudi referendum. En referendum je govoril tudi o Termoelektrarni Trbovlje, ki se je na osnovi tega referenduma takrat tudi zaprla, zato imamo v smislu nekega dolgoročnega onesnaževalca mogoče manj problemov. Toliko tudi s te strani.

Kolega Dobovšek je opozoril na ključno zadevo, ki se jo gre ta koalicija, to je prenos odgovornosti iz vlade, iz ministrstev, ki so zadolženi za to, da izvajajo operativne naloge v državi, da izvajajo projekte, ki so vezani na javno infrastrukturo, ki je del vladnih proračunskih sredstev, se pravi, z zakonom politizirajo zadevo in jo prenašajo v odgovornost poslanca s tem, ko dajo zakon v proceduro v Državni zbor. To je na nek način res po mojem izigravanje, kajti podobnih primerov v tujini pač ne poznamo. Verjetno je ta preiskovalna komisija, ki se odvija tako na različnih področjih, predvsem pa na področju Teš 6, dala verjetno nek razmislek, da pa bolje že na začetku to

prevaliti na parlament, na poslance in zato bomo lahko reševali druge stvari na lažji način.

Kolega Zorčič ves čas govori tudi o odprtih dilemah. Saj odprte dileme imamo vsi, od vrednosti te investicije do tehničnih rešitev, ki niso poznane in niso precizirane. On je omenil, da bi si želel več zalednih držav v tej igri. Mislim, da si vsi želimo, da bi več zalednih držav bilo vključenih v to zgodbo. Vendar če ima kolega Zorčič kot poslanec in predsednik Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor veliko dilem pri tem projektu, kaj to pomeni šele za opozicijo in pa tudi za ostale državljane, ki praktično nimajo nobenega relevantnega podatka o tej zadevi. Nekateri kolegi iz SMC so govorili o zatečenih dejstvih, da je treba projekt nadaljevati, če ne bomo izgubili in se bo zgodila katastrofa in tako naprej. Ne boste verjeli, enake stvari smo poslušali v primeru Teš 6. In jaz upam, da vsaj tisti kolegi iz vaše poslanske skupine, ki sodelujejo v preiskovalki, vam bodo povedali, da je vzorec čisto enak. Zatečeno stanje, dejstva, ki prihajajo na mizo, in kako je treba stvari nadaljevati, ker če ne, se bo toliko in toliko sredstev izgubilo. Pri Teš 6 je bila podobna zgodba, v resnici pa je bilo možno do konca 2009 praktično brez škode za državo projekt zaustaviti. Vendar vi v primeru drugega tira že na začetku vztrajate na tem. Vaša kolegica je rekla, 27 krat 27, 729 milijonov. Glejte, v poročilu 2TDK, ki ga je naročilo to ministrstvo, ta vlada, ta država, Preveritev ocenjene vrednosti ter vse možne racionalizacije, optimizacije za projekt drugega tira nove železniške proge Divača–Koper, to je dokument, ki ste ga vi naročili, ki smo ga vsi v Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor željno čakali približno 2 leti in pol, od takrat, ko je vaš minister rekel, da drugega tira še naslednjih 20 let ne rabimo, kar je tudi resno razmišljal in mislil, zaradi dejstva, da tretjega pomola še nimamo umeščenega, da v nobenem primeru pretovor Luke Koper ne moremo dvigniti na ta nivo, kot ga vi želite prikazati, brez tretjega pomola, in zato je bil tudi minister zaradi svoje stroke zelo direkten in je jasno povedal, da tega v tem trenutku pač ne potrebujemo. In to vi vsi zanemarjate. Ampak ne boste verjeli, v tej dokumentaciji je cena milijarda 400, in to je vaš dokument. Na odboru smo imeli tudi druge dokumente, ki jih je direktor 2TDK, gospod Dragonja prinesel. Ne boste verjeli, on s financiranjem vred pokaže tabelo, kjer piše: »Stroški projekta za davkoplačevalce milijarda 745 milijonov.« To je dokument, ki ga imate tudi vi in je tudi na spletu. In zdaj, bolj ko govorimo, pridemo iz 729 milijonov na dvojno ali skoraj že več kot dvojno ceno. Zdaj tudi razumem razpravo vašega kolega Antona Ranca, on je zelo plastično povedal, da ste vi eksperti na področju tega omrežja. Železniško, cestno in drugo omrežje se lahko razume tudi na drug način. On je verjetno mislil na ožilje, kjer ste vi eksperti za preplačane stente, kjer so celo marže več kot 70 %, kaj šele osnovna cena. Če je bila analogija, da pač obvladate sistem, kako

se da vrednost lepo dvigniti in ne odgovarjati, dokler ne pride seveda pred preiskovalno komisijo v Državnem zboru, verjetno je ta analogija zelo podobna. Večino železniškega omrežja smo izgradili brez stenta, v navednicah, kajti v tem primeru gre, niti za 3 % železniškega omrežja, ki ga vi želite zgraditi z enim posebnim zakonom, za katerega še sami niste prepričani, če je dober. V razpravi, ko smo potrjevali ta zakon, so v vaši koalicijski skupini gospe jasno povedale, da je to unicum in da ste zelo veseli, da ste nekaj novega pogruntali. To verjamem, kajti tudi v primeru stentov je v Sloveniji to zelo zaželen produkt, ki ga nekateri zelo z veseljem preplačajo, na koncu pa vsi davkoplačevalci to pokrijejo. In jaz upam, da to ne bo tudi v primeru drugega tira, kajti navedel sem številke, ki so v veljavnih dokumentih, ki jih nihče ni demantiral, tudi vlada ni z nobeno besedo tega demantirala.

Gremo še naprej. Govora je o 9 tisoč delovnih mestih, to je pač zadnja cvetka državnega sekretarja, ki jo je izrekel na enem omizju v Studiu ob 17., kjer smo se vsi debelo spogledali, kajti tega ni bilo. Ampak če je mislil glede gradnje tunelov in drugega tira, v Sloveniji praktično ni nobene družbe več, ki bi imela reference za gradnjo tunelov. Zadnji tunel Markovec so gradili Italijani. Se pravi, Italijani bodo zaposlili ali naše ljudi ali pa predvsem ljudi iz Bosne, in to je vaših 9 tisoč novih delovnih mest, ves dobiček bo šel pa tujim firmam. Kajti ni gradbene firme v Sloveniji, ki bi znala graditi, oziroma zna že, ampak reference za tunele pač nima. Tako da tudi ta podatek ne velja.

Tudi vsi razlogi na začetku, zakaj je treba zakon sprejeti, ker brez tega zakona se projekt zaustavi in se nič ne more nadaljevati, ne morejo priti zaledne države v to zgodbo, ne da se prijaviti na razpis, pa ne vem kakšni razlogi so bili na prvi seji navedeni, so odpadli takrat, ko je bilo potrebno. In tudi zdaj, ko berem: »Slovenija je oddala vlogo na IPE blending razpis za gradnjo ...«, zanimivo, sedmih tunelov, čeprav v gradbenem dovoljenju jih je 8, ni viaduktov, vi pa govorite o celostni gradnji in o tem, kako boste zasadili lopato. Lopate v tunelu bodo zasajene kvečjemu čez dve leti in takrat ne bo niti vaše vlade več, ampak bo neka druga. Ampak zanimivo, govorite ves čas o tem, kako je treba to celostno obdelovati, kako je treba celostno pristopiti k projektu, kako imate vse naštudirano in se prijavljate na razpise, na koncu pa prijavite polovični razpis brez dveh viaduktov in brez enega tunela. Nobenega odgovora. Enako kot se je zgodilo, da bo treba gradbeno dovoljenje dopolniti, razširiti, vendar tega javno ne poveste. In ves čas govorite, da smo mi proti drugemu tiru. Niti na enem odboru niti na eni javni predstavitvi ni bilo z naše strani govora o tem, da smo proti drugemu tiru a priori. Vedno poudarjamo, da smo proti drugemu tiru na način preplačila, kot se ga zdaj, z izigravanjem zakonodaje in z dajanjem alibija določeni firmi skozi zakonodajni postopek in družbo 2TDK.

Če je vaša želja, da se tak projekt preplača dvakratno ali trikratno, nam v opoziciji ni. Za primer bom povedal 230, približno, kilometrov avtocest, ki so bile zgrajene v zadnjem obdobju 25 let, je investicija bila skupaj s financiranjem 6 milijard, takrat se je govorilo o dolarjih, se pravi približno 5 milijard in pol evrov za 230 kilometrov avtocest. In vse koalicije so polna usta tega, kako je bilo to preplačano. Zdaj imate pa na drugi strani projekt 27 kilometrov enega železniškega tira z ubežnimi rovi, ki je po reviziji vreden milijardo 400, po podatku družbe, ki naj bi to gradila, pa milijardo 750 skupaj s financiranjem. Se pravi za 27 kilometrov v bistvu enega tunela in enega portala, ki se na avtocesti zgradi za eno smer, sami veste, da avtocestni tuneli so dimenzionirani brez problema za dvojni tir. In na ta vprašanja ni odgovorov s strani ministrstva, zakaj rine v take rešitve, ki niso racionalne.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kolegi, prosim, da omogočimo gospodu Krivcu, da svoje mnenje pove brez motenj. Hvala lepa.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala, predsednik, saj očitno jih ne zanima, ker tako ali tako podatkov ne razumejo. Za njih je tako ali tako vseeno, ali je 700 milijonov ali milijarda 700, njihova odločitev je, da gredo z glavo skozi zid, in zato tudi ne poslušajo.

Ves čas govorite tudi o tem, da je državni lokacijski načrt bil sprejet leta 2005. Seveda je bil. Zato tudi ne razumem koalicije, ki ves čas govori, da se nič na tem projektu ni delalo. Določene stvari so bile v preteklosti narejene in tudi dinamika je bila zelo intenzivna do trenutka, ko se je zaustavilo umeščanje tretjega pomola v prostor. Takrat se je pač ta potreba po hitrejši izgradnji drugega tira nekako zaustavila. To veste vsi, poveste ne.

Ključna točka, ko bi bilo treba zadevo tudi ponovno vsaj s tehničnega in finančnega vidika preveriti, kar pa očitno nihče ne naredi, je bila takrat, ko je Republika Italija odstopila od tega projekta. Do leta 2010 je bila Italija partner v projektu in zato se je tudi ta koridor povezoval na koridor Barcelona–Kijev, kajti hitra železnica in povezava je bila mišljena čez Trst in naprej čez Divačo. Ko je Italija odstopila od tega projekta, je to slepi tir ali pa ponovno tovorni tir in nič več. Kajti s to rešitvijo, ki je zdaj narisana, izključite vsa postajališča, ki so na stari progi proti Kopru. Še vedno pa govorite o potniškem prometu in kako je treba zagotavljati vse te normative. Vsi veste, da normativi za potniški promet, vsaj z vidika reševanja požarne varnosti in tako naprej, so izredno dragi in zato bi bil nek razmislek v danem trenutku od 2010 naprej potreben, pa ga niste želeli narediti. V določenih daljših rovih že zdaj obstaja dvojni profil, kajti notri so izgrajena izogibališča. Mi opozarjamo na to, da je treba tudi iz tehničnega vidika določene stvari preveriti in zgraditi drugi tir kot dvojni tir, vendar po neki ekonomični varianti.

Ta nesrečni S, ki se verjetno vsem zatakne v grlu zaradi velikega števila posamičnih tunelov in viaduktov, kar pomeni samo izredno velike stroške, kajti pri tunelu je bistven del stroška ravno ta vstopni portal, in če to zmanjšamo, se bistveno zmanjšajo tudi stroški celotne investicije. Na te stvari mi opozarjamo že več kot eno leto oziroma od takrat, ko je ta študija zagledala luč sveta, in ko študija ni ugotovila, da bi se dalo na obstoječem projektu znižati stroške, so prihajale te civilne pobude in iniciative, da se preveri stanje. Zato tudi ne pristajamo na to, da se ponovno preplača nek infrastrukturni projekt, in to z benevolenco in žegnem državnega zbora skozi zakon. Mislim, da je prav, da se na to vprašanje odgovori na referendumu, kajti vlada ne glede na to, da je imela več timeoutov, ko bi zadevo lahko ponovno premislila in si jo ogledala, od zaustavitve v Državnem svetu, kjer je bilo nenazadnje kar veliko število ljudi, ki so bili proti temu, da se zakon sprejme oziroma izvaja naprej.

Zdaj mogoče še to, kar vsi poudarjate, da družbe, ki so v državni lasti, smejo sodelovati v financiranju in v kampanji. Jaz mislim, da glede na to, da imate takšno število pravnikov v SMC, bi pa to lahko prebrali. 4. člen zakonodaje jasno govori o tem, da gospodarske družbe, ki imajo kapital v višini več kot 25 %, in gospodarske družbe, ki so v 100 % državni lasti, ne morejo sodelovati ne v volilni in tudi ne v referendumski kampanji, pod nobenim pogojem, niti za pol evra niti za en evro. Ne govorimo o kampanji vlade, ki ima uzakonjeno zadevo, mi jo problematiziramo z vidika enakopravnosti in upam, da bo Ustavno sodišče to odločilo, vendar v primeru državnih družb to ni zakonito. Ne ali smejo, ali bojo lahko razlagale svoje videnje, saj te družbe lahko svoje videnje posameznega projekta razlagajo tudi izven tega, ne morejo pa sodelovati direktno v kampanji.

Kolega Ranc, tudi ne pristajam na to, da tisti, ki smo proti drugemu tiru, ne vem, koga ste mislili, ker v tej Sloveniji še nisem slišal nobenega, ki bi rekel, da je direktno proti drugemu tiru, ampak proti financiranju na način, da trikratno preplačamo drugi tir, tako kot vi govorite in kot ste uzakonili. Se pravi, nismo proti drugemu tiru in nismo tudi proti tretji razvojni osi. Kajti tretjo razvojno os od Velenja do Slovenj Gradca smo umestili že v našem mandatu, kasneje so imele vlade tudi že možnost, da jo izvajajo. Vi, ki ste prišli v mandat, pa bi lahko zadeve že fizično izvajali in ta avtocesta od Velenja do Slovenj Gradca bi lahko bila že zgrajena glede na to, kakšno dinamiko in kako ste hitri pri svojih gradnjah. Vsi argumenti, ki so bili vezani na to takrat, ko ste zakon prinesli v proceduro, da je to pogoj za neko nadaljevanje projekta, so se izkazali kot nični, kajti gospod Leben tudi v vseh dokumentih, ki so na spletnih straneh, govori o tem, da se projekt nemoteno nadaljuje, da ni nobenih ovir, njega ne moti ne zbiranje podpisov, ne referendumski pobuda,

ne veto v Državnem svetu. Po tej logiki tudi zakona ne rabite, ker vse delate po inerciji. Sami pa veste, da vsi infrastrukturni projekti v preteklosti, govorimo o cestah in železnicah, kajti Teš 6 je svoja zgodba, Teš 6 ni bil infrastrukturni projekt, ki ga je vodilo ministrstvo, ampak ga je vodila družba v 100 % državni lasti, vendar po korporativnem upravljanju ločeno od ministrstva v začetni fazi, do poročstva, do takrat ni imel niti Državni zbor nič direktno s tem. Vi pa v tem primeru želite že na začetku tega projekta vključiti Državni zbor in s tem pridobiti alibi za kasnejše podražitve in vse ostalo, kar se bo dogajalo. Tako da je to zakoniti rop, po vašem, tega davkoplačevalskega denarja v tem primeru. In ni direktne primerjave med Teš 6 in drugim tiru, kajti drugi tir se pelje še po bistveno bolj koruptivni poti, kot pa je bil zamišljen Teš 6. Ampak, ne boste verjeli, za avtoceste govorite, da so preplačane, ampak Dars pokriva vse obveznosti iz najetih kreditov, enako velja tudi za Teš 6, vsaj zaenkrat. Vse obveznosti se poračunavajo oziroma plačujejo iz prihodkov, ki jih ima termoelektrarna v tem primeru ali pa HSE. Tako da tam, kjer je bila v preteklosti zgrajena infrastruktura, predvsem avtocestna, kjer je Državni zbor dajal poročstva, ni pa sprejemal posebnih zakonov, se je zadeva navkljub temu, da je po oceni nekaterih preplačana, odvila do konca. Vi pa želite, kot sem rekel, za 3 % železnice uzakoniti poseben sistem črpanja denarja iz proračuna z zakonom, ki bo v nadaljevanju dobival vedno nove novelacije. In če bo ta koalicija zdržala do konca, bo verjetno res držala ocena gospoda Dragonje o znesku v višini milijarde in 750 tisoč evrov. In proti temu smo mi na referendumu ne proti drugemu tiru. Drugi tir rabimo, zato so ga vse prejšnje vlade umeščale.

Prej je bilo govora o izvlečnem tiru, o posodobitvah. 350, 250 milijonov evropskih sredstev je bilo vloženih v zadnjem obdobju v posodobitev v smislu nadgradnje drugega tira, v postajališča, v izvlečne tise, v posodobitev energetske oskrbe te proge in vi govorite, da do zdaj na tem odseku ni bilo nič narejeno in da boste zasadili lopato. Če bi bili vsaj korektni in bi rekli, lopato bomo zasadili v tunele, ampak ne, v vaši dokumentaciji piše: »Tuneli se bodo gradili čez dve leti.« Vi boste v tem času gradili samo pripravljalna dela. Tukaj pa je velika analogija s Teš 6, kjer je bilo govora, da so določena dela že narejena in zato je potrebno zadevo pokriti za nazaj in podpisati pogodbe. To je vaš cilj.

Zato se morajo davkoplačevalci zelo hitro prijeti za žep in zadržati denarnico in glasovati na tem referendumu ne proti drugemu tiru, ampak proti zakonu o drugem tiru, ki jim jemlje bistveno preveč denarja.

PODPREDSNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Vinko Gorenak, pripravita naj se gospod Jože Tanko in gospa Anja Bah Žibert.

Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Jaz vsaj običajno ob tovrstnih nastopih skušam polemizirati s tistimi, ki so govorili največje nebuloze, pred menoj. Ker pa mene zdaj dve uri ni bilo oziroma nekaj več, bil sem odsoten, bom svoj nastop seveda uperil predvsem na dogajanje na odboru, ki je obravnaval to temo včeraj. Še pred tem pa nekaj splošnih stavkov.

Jaz mislim, da vam je relativno dobro uspelo prikazati opozicijo kot tudi pobudnike referendumu in še koga, kot tiste, ki so proti drugemu tiru. Slovenski javnosti je treba zelo jasno povedati, zelo jasno povedati, da na tej strani v opoziciji pa mislim, da tudi na tistem delu opozicije tam čez ni nikogar, poudarjam, nikogar, ki je proti drugemu tiru. Nikogar. Je pa druga zgodba, ki jo pa lahko zelo povprečen uporabnik interneta preveri, in sicer klikne na Švico, klikne na Nemčijo, Avstrijo, ki je geografsko podobna Sloveniji v tem kontekstu, in pogleda na spletnih straneh železnic teh držav, koliko stane pravzaprav en kilometer, če želite, tovrstne železniške proge. In kaj bodo lahko ljudje ugotovili? To, da približno enkrat manj ali celo več kot enkrat manj, kot ste vi splanirali v tem zakonu oziroma kolikor vi planirate. Kaj to pomeni? Da smo mi proti temu, da bodo vaši lobiji v žep dali približno 800 milijonov. Proti temu smo in ne proti drugemu tiru. Okej, ampak to niti ni moja tema.

Ta tema, ki pa jo imamo pred seboj, je pa financiranje kampanje. In sedaj moram jaz pošteno povedati, kaj se je zgodilo na odboru. Na odboru, ko smo imeli sejo, je bilo neko pričakovano dogajanje. Mučil se je gospod Möderndorfer, to mu je treba pošteno priznati, poiskal je nekatere argumente in jih tudi povedal. Gospod Radič je povedal skeč, pravzaprav se je pripravljaj na svojo bodočo službo na Murskem valu ali kje je že delal, skeč je povedal in uporabil napačne podatke. Pa govoril sem tudi jaz, kar veliko. No, mašina SMC, vključujoč upokoјence in SD, je pa tam sedela zato, da je odigrala vlogo glasovalnega stroja. Za 3 tisoč evrov mesečne plače ste tam sedeli, gospe in gospodje, enega argumenta niste povedali, zlasti ljudje iz SMC, enega argumenta, samo na knof ste pritisnili za tri tisočake mesečne plače. Če bi imeli kaj argumentov, bi jih pa povedali, ampak jih niste imeli. To je bilo na odboru.

Gremo še naprej, kaj se je še dogajalo na odboru, par cvetk, ki so se zgodile. 48 tisoč ljudi je podpisalo zahtevo za referendum in tam je sedel nepovabljeni gost, gospod Kovačič, odbor ga ni povabil. Potem so rekli, ja, saj bi ga lahko vi predlagali. Tudi če bi mi predlagali, bi lahko predsednik to anuliral, ker on odloča o tem, kdo bo vabljen. No, potem smo pa glasovali, ali bo gospod Kovačič dobil v imenu 48 tisoč ljudi besedo ali je ne bo dobil. Izglasovali smo – kaj? To, da je dobil besedo. Ampak humorist iz SMC je bil tudi proti. Glasoval je proti temu, da mu damo besedo, nekemu, ki

ima 48 tisoč ljudi za seboj. In 48 tisoč podpisom nasprotuje neko, ki je dobil, ne vem, tisoč ali dva tisoč glasov na volitvah ali pa tri, saj je vseeno koliko, veste, to je morala.

Gremo naprej. O čem mi danes govorimo in kaj je temeljni problem točke, ki jo imamo na dnevnem redu? To, da je Vlada sebi dala 97 tisoč evrov, ki jih je, aaa, tako iz proračuna namenila za kampanjo, torej davkoplačevalskega denarja, tudi mojega. Vlada zdaj z davkoplačevalskim denarjem, tudi mojim, bombardira in prepričuje mene, da naj bom za ta zakon. Ja, pa ne bom za ta zakon, če sem bil proti zakonu in sem seveda tudi podpisal zahtevo, torej sem tudi med temi 48 tisoč ljudmi. To zdaj tako izgleda, meni vzamete denar in s tem denarjem mene prepričujete, da naj podprem vas. Saj ste smešni.

Uzakonitev takega stanja – da ne bo nesporazuma, če bi bilo početje nezakonito v smislu veljavnega zakona, bi bil bolj glasen, tako pa veljavni zakon od leta 2011 to omogoča. Mi smo bili proti temu členu. Glasovali smo 9. 2. 2011. Amandma se je glasil: »Drugi in tretji odstavek se črtata.« In takratna koalicija je rekla ne. Če bi naš amandma sprejeli leta 2011, potem seveda ne bi prišlo do stanja, da Vlada lahko zase vzame denar in nas prepričuje, kako naj njo podpremo.

Prišlo je še do nekaj takih neumnosti. Veste, to zdaj tako izgleda, danes sem dal jaz eno primerjavo, to je čisto ista zgodba, kot da daste v bazen nekoga, ki mora preplavati 100 metrov, potem pa bazen spraznite na 5 centimetrov vode, pa rečete tistemu drugemu, zdaj pa ti preleti teh 100 metrov, in ga razglasite za zmagovalca. Ja, seveda bo zmagal, če imata neenakopravne pogoje. Če Kovačič nima 97 tisoč evrov, vlada jih pa ima. In zdaj smo slišali na odboru eno strašno nebulozo, da je vlada v deprivilegiranem položaju. Pa saj to je noro. Ja, kako je v deprivilegiranem položaju, če je sama sebi nakazala 97 tisoč evrov, Kovačiču je pa rekla, ti dobiš pa nič, torej človeku, ki je zbiral podpise in ima pač kontrakampanjo. Celo več, ko je želel zbirati od ljudi ta denar s pomočjo esemesov – nemogoče, ni mogoče. In potem mene prepričujete, da je to samostojna odločitev operaterjev. Ja, krasno, dajte no. Nebuloza. Seveda, saj je tudi samostojna odločitev Dela, Dnevnika, Večera in še koga, da vas podpira. Ja, seveda, če je to režimsko glasilo, če je to vaše glasilo, če je to vaš bilten, kjer naročate, kar želite. Zadeva ne gre skupaj. Na eni strani imamo 97 tisoč evrov, ki si jih je vlada vzela, na drugi strani ima pa pobudnika referendumu Kovačiča, ki ima nula coma josef. Zdaj pa, boste rekli, to je zakonito. Ja, to je zakonito, se strinjam, vendar najverjetneje protiustavno. Najverjetneje protiustavno. Namreč ker ne samo ustava, Zakon o volitvah, Zakon o referendumski kampanji, ki o tem govorijo, Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, priporočila OVSE, govorijo, da mora biti na referendumu uravnoteženo stanje in da

nobeden udeleženec ne sme biti v privilegiranem položaju. Mi pa imamo tako stanje. Vlada si je vzela 97 tisoč evrov, pobudniki referendumu nimajo nič, celo onemogočeni so, da bi zbirali denar.

Gremo naprej. Zakon je jasen. Zakon pravi, da državna podjetja, tista v državni lasti ne morejo sodelovati v volilni kampanji, v referendumski kampanji v tem primeru. Mi imamo vsaj nekaj državnih podjetij, kot je Dars, kot je še kdo, ki so prijavi, da bodo sodelovali v kampanji, zdaj pa trdijo, ne, mi ne bomo porabili nič denarja. Poglejte, to je spet laž. Tudi če ne bodo porabili nič denarja, so dali vsaj 10 evrov, da so račun odprli, in tudi teh 10 evrov je nezakonitih, tudi teh 10 evrov za odprtje računa. Nezakonito stanje. Če ste se pa prijavi zato, da bodo čas kradli na kakšnih soočenjih, je pa drugo vprašanje. To je pa vprašanje morale in poštenosti, ker verjetno so se prijavi tudi zato, da se bodo tam slikali pa takole stali, ko bodo soočenja zato, da pač drugi ne bodo morali povedati tisto, kar bi želeli povedati.

Na odboru je bilo tudi veliko govora o tem, saj ta projekt ste pa vi začeli za časa prve Janševe vlade. Ja, gospe in gospodje, državni lokacijski načrt ali kako se že imenuje, je bil takrat sprejet, nismo nič odločali o tem, ali bosta dva tira ali bo en tir ali bo, ne vem, deset tunelov ali bo en tunel. O tem nismo odločali. O tem odločate vi in nas prepričujete o tako imenovanem drugem tiru, v resnici gre pa za enega. Veš pa tako ne več, zakaj gre, ker je vsake pet minut druga izjava s strani predstavnikov Vlade. O enakopravnosti udeležencev v referendumski kampanji pravzaprav govori tudi naš zakon. Namreč, Zakon o volilni kampanji zelo natančno določa meje, do kam se lahko gre, in položaj enakopravnosti udeležencev in pravi, da to mora biti zagotovljeno. A je to zdaj enakopravnost, če je vlada sebi dala 97 tisoč evrov, nasprotnemu taboru, torej taboru gospoda Kovačiča pa nič? Ni. In verjetno bi bilo daleč, daleč najbolje in daleč, daleč najbolj korektno, če želite, če bi Ustavno sodišče v tem času tudi odločilo o tem vprašanju. In na odboru ste nas prepričevali, kako seveda nimamo prav, kako je to vse v redu in da ne vem kaj vse. Ja, saj to smo isto poslušali pri odvzemu mandata. Saj ste bili najbolj pametni na tem svetu. Ja, to smo isto poslušali, potem ste jih pa dobili po prstih s strani Ustavnega sodišča. In ista zgodba se tukaj ponavlja. Ista zgodba.

Očitani ste nam tudi to, da bi mi lahko spremenili ta zakon. Kdaj pa? Kdaj pa? Zakon je bil sprejet leta 2011 in pravzaprav mi do letošnjega leta nismo imeli težav s tem zakonom, ker tudi pri prejšnjem referendumu vlada ni uporabila sredstev za te namene, zdaj pa jih pač je.

Skratka, če zaključim, vrsta nekih težav je s tem, predvsem pa gre zelo, zelo čudne interpretacije, da je vlada deprivilegirana. Ja, saj ste ja hecni. Vlada, ki ima dostop do vseh

medijev, ki jo protežirajo v vseh medijih, si da 97 tisoč evrov in zdaj pravi, da je deprivilegirana, da je Kovačič v privilegiranem položaju, ker lahko zbira denar. To je abotno, če bi temu tako rekel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jože Tanko, izvolite, imate besedo. Za vami gospa Anja Bah Žibert.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani!

Mene bi bilo hudo sram, da bi bil predstavnik koalicije, pri kateri je vlada poslala v Državni zbor 6 uradnikov, 6 vrhunskih funkcionarjev, prej je bil še tukaj minister, in da v teh 7 urah, kar smo tukaj, ni spregovorila še niti besede. Niti besede. Razen tistega, kar je državni sekretar v uvodu prebral. To so strokovnjaki Vlade, zato so tukaj. To niso zdaj ljudje, ki o projektu ne vedo nič, ki o referendumu ne vedo nič, ampak so ljudje, eni z javne uprave, drugi z resorja, ki to pokriva, in niso spregovorili še niti besede, imajo pa značko za. Kako verjeti tem ljudem, da nekaj o tem projektu vedo, da je tisto, kar kje preberemo in kar podtaknejo javnosti preko raznih, ne vem, tiskovnih konferenc, kjer ni nobene možnosti soočenja z drugo stranjo, da tisto drži. Bojijo se soočenja in zato so danes tiho. Imajo še pol ure na razpolago in niso spregovorili in problematizirali še niti enega podatka, ki so ga povedali moji kolegi. Niti enega.

Poslanci največje vladne stranke tu govorijo, ne vem, vse mogoče, od A do Ž, kar preberete, kar vam napišejo in tako naprej. Kaj od tistega drži, kar ste povedali? Enega podatka niso vaši vladni strokovnjaki, ki so v Državnem zboru, potrdili. Ne upa si nihče od teh ljudi spregovoriti. Zato se tudi otepajo kakršnihkoli soočenj in zato tudi nočejo deliti denarja, ki je namenjen za referendumsko kampanjo, ker se bojijo, ker podatki ne stojijo.

Predsednik Vlade pravi, da bo cena za drugi tir 27 milijonov evrov po kilometru. Metod Dragonja, ki je nameščenec v družbi 2TDK, torej strokovnjak, ni politik zdaj več, ampak strokovnjak, zadolžen posebej za ta projekt, pravi milijarda 700. Vmes je milijarda evrov razlike med dvema, ki govorita o drugem tiru, vmes pa krožijo razni funkcionarji, državni sekretarji, kakšen minister in tako naprej, samo da begajo javnost. Ta hip je med dvema podatkom milijarda evrov razlike. Zdaj pa izračunajte, koliko bo izgubil ali pa koliko bo stalo v taki ali drugi obliki vsakega državljan samo pri tej milijardi. 500 evrov bo prikrajšan vsak državljan, ker milijarda evrov pomeni na državljan 500 evrov. Boste vzeli preko DDV-ja, boste vzeli preko povečanih prispevkov in tako naprej in tako naprej. Gospod državni sekretar, gospod Leben, ki ga je vlada zadolžila za ta projekt pove, oziroma lahko pove samo tisto, kar mu napišejo in kar prebere. Kar prebere. Tisto, kar prebere, pa ne drži, zato ker si ne upa tukaj

vstati in povedati, stojim za tem in za to dam tudi svojo hišo, če ne bo tako. Tudi nihče med vami ni tak, da bi to naredil. Sprašujem vsakega izmed vas: Če bi, recimo, neka občina prišla s takim projektom na Ministrstvo za finance po soglasje za čistilno napravo, za evropska sredstva, bi ministrstvo podpisalo soglasje za zadolžitev? Bi? Če to ne velja za občine, če to ni dopustno občinam za komunalni projekt, najbrž za vlado veljajo isti kriteriji, ker Zakon o javnih financah je popolnoma enak za vas, za občine in za druge pravne osebe. Če ste se vi tej neumnosti izognili, se pravi uporabi Zakona o javnih financah tako, da ste sprejeli poseben zakon, pač to pomeni samo lumparijo. Samo lumparijo in nič drugega. In veste, težko kogarkoli prepričate med zdravorazumskimi ljudmi, da je lahko švicarska proga z najbrž težjim terenom, kot je ta naša, približno od pol do ene tretjine cenejša kot naša, čeprav so plače tam trikrat višje, kot so naše. Zdaj pa povejte, kam gre razlika. Uporabili boste isto tehnološko opremo za vrtanje tunelov, iste tire, isto podlago, ker če boste projektirali na toliko in toliko kilometrov hitrosti in tako tonažo, mora biti podlaga takšna kot v Švici, ne sme biti nič drugačna ali pa ni potrebe, da je drugačna nosilnost tirov, fi, višine morajo biti enake, drsne površine enake, nakloni enaki, višina tunelov enaka – kje je zdaj ta razlika? Če boste vzeli avstrijske podatke za njihove projekte, boste opazili isto. V Italiji enako. Torej nekaj je hudo narobe. Za tiste, ki zdravorazumsko razmišljajo, najbrž kakšne dileme ni.

Pa še nekaj bi rad povedal. Očitno vladni predstavniki tukaj kar tekmujejo, kdo bo dlje tiho in kdo bo dlje zdržal. Kadarkoli imamo kakšno pomembno sejo Državnega zbora, kakšen pomemben projekt, je pet, šest ur, sedem ur popolne tišine, pa naj gre za interpelacijo, naj gre za katerikoli pomemben projekt. Katerikoli! Plačani ste ne za sodelovanje pri delu Državnega zbora, ampak za sedenje in pač kažete svojo vzdržnost, da vas niti bog ne premakne, nobeno vprašanje, nobena dilema, noben pomislek in nobena stvar. Ampak tako sedenje in taka molčečnost je značilna samo za neko institucijo, ki se ji reče mafija. Samo tam so tiho. Tam velja omerta, tako kot za to vlado. Vladni predstavniki pridete sem in ste tiho. Najbrž vam je predsednik Vlade in pa tudi vaš resorni minister, eden in drugi, naročili, da bog ne daj, da se kdo kaj oglasi. Na koncu boste potem vsak po en referatek prebrali. To bo najbrž zaključek tega. Ampak to je tak pristop, ki ni značilen za demokracijo, značilen pa je za družbe z oligarhijo, kjer vlada zakon molčečnosti. In značilen je za sistem, ki se ukvarja s klientelizmom, korupcijo, krajami, kriminalom in tako naprej. In približno v tej situaciji, v tem stanju je danes ta država. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Prehajamo v sklepni del splošne razprave. Se

opravičujem, gospa Anja Bah Žibert, imate še minuto.

Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Sta dve minuti, mislim da. No, bom hitra.

Koalicija, po vsem tem, kar sem slišala danes, iz vas veje en sam strah in posledično norost. Pa začnem, kje je strah. Strah je, da se bojite državljana Kovačiča in si v primerjavi z njim izplačate iz proračuna 100 tisoč evrov za to, da boste državljane prepričali v to, da imate prav. 100 tisoč evrov potrebujete za svoje oglase. Ja, kako, če je vaš projekt tako zelo odličen? In norost, veliko norosti je v tem projektu. Kot sem že povedala, za meter proge mora slovenski delavec delati 7 let. Za centimeter proge ste pripravljeni dati 500 evrov. Za 27 kilometrov proge se greste zakon in ustanavljate družbo. Norost nad norostmi. In seveda, ker vam državljani in državljani ne bodo odprli kar tako svojih denarnic, sprejemate različne oblike privilegijev. In ena od teh je teh 100 tisoč evrov. Danes sem slišala, da je ta v skladu z zakonom. Je, spoštovani, v skladu z zakonom, ampak ni potrebna. Nihče vas ni prisilil v to, da iz rezerv vzamete 100 tisoč evrov. Ali ni v tej državi potrebno ta denar dati kam drugam? Zato, da bomo poslušali vaše oglase kako prav imate. Ne, nimate prav. Nimate prav. In ne samo to! Tako zelo se bojite teh državljanov, nas slovenskih državljanov in državljanov, da si niste upali izpeljati referendum skupaj s predsedniškimi volitvami. Niste si upali. Zato, ker ste vedeli, da bi pogoreli. In tukaj veje vaš strah. In jaz upam, da vam bodo državljani in državljani kljub vašim naporom, da onemogočate enakovredno kampanjo, kljub vašim naporom, da izkoriščate davkoplačevalski denar za cenjene oglase, rekli jasen ne. Ne, za centimeter proge pač ne bo šlo 500 evrov! Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnik Vlade in predstavnik predlagatelja. Kot prvi dobi besedo predstavnik Vlade, in sicer gospod Jure Leben, državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo.
Izvolite.

JURE LEBEN: Najlepša hvala, podpredsednik. Hvala za besedo. Lep pozdrav še z moje strani!

Bom kar začel od zadaj naprej. Gospod Tanko, veste, jaz se vas ne bojim. Brez skrbi. Bi vam pa rad povedal, zakaj se danes ne oglašam, ker sem bil vabljen na naslednjo sejo, in sicer Priporočila Vladi Republike Slovenije v zvezi z vzpostavitvijo pogojev za zagotavljanje enakosti položaja v referendumski kampanji, pri financiranju referendumske kampanje in uravnoveženosti možnosti predstavitve stališč. Kot sem jaz seznanjen s tem, ta tema ne pokriva tehničnih rešitev tras in tako naprej, samega

projekta. Vas pa spoštujem, ker ste starejši, in tega so me naučili.

Bi pa rad povedal, da je bilo med razpravo veliko neke všečnosti sami javnosti. Nekaj tem bi se rad dotaknil, več kot toliko pa spet ne, ker danes nismo tukaj zaradi tega, za to bomo imeli čas še po referendumski kampanji, imeli smo dosti časa na samih odborih in vesel sem, da se bomo s tem projektom drugega tira veliko ukvarjali, ker se zdaj že pol leta.

Najprej glede same cene proge. Nekateri smo gledali filmčke, nekateri smo šli na teren, da smo se lahko naučili, kako se na drugih projektih s tem ukvarjajo. Mi imamo pač 27 kilometrov proge, o tem se lahko vsi strinjamo. Od teh 27 kilometrov je 20 kilometrov predorov, plus 16 kilometrov servisnih cevi. Jaz v podrobnosti ne bom šel, ampak bom tako povedal, da se bomo vsi razumeli. Teh 16 kilometrov servisnih cevi se ovrednoti enakovredno na 8 kilometrov opremljenih predorov, to pomeni, če je prazna cev ali opremljena cev, je različna cena, zato smo rekli 8 kilometrov opremljenih predorov. Torej imamo skupaj 35 kilometrov cevi. Če delimo 961 milijonov, za kar so ocenjena zdaj gradbena dela, s 35 kilometri predorov, pridemo na 27 milijonov na kilometer. Več je tudi javno objavljeno na spletnih straneh samega projekta. Če se malo navežem še na tiste tabele na seji Komisije za nadzor javnih financ, lahko vidimo, pa tudi po magnetogramih, da smo lepo večkrat, če se ne motim, je gospod Dragonja celo trikrat razložil, kaj katera številka v tej tabeli pomeni. To je javno dostopno v magnetogramih in ta stvar je bila zelo dobro razložena.

Na en komentar, da moramo biti korektni. Sem korekten, javno sem vas pohvalil za traso, ki je bila potrjena leta 2005, in za katero je bilo do nastopa našega mandata kupljenih že 80 % zemljišč. Javno sem pohvalil, da je preko vseh korakov agencije Jaspers prišlo do tega, da je ta trasa najbolj ustrezna. Se spomniva? Studio ob 17h.

Kaj smo mi naredili? Nadaljevali smo z delom, dobili gradbeno dovoljenje, zložili finančno konstrukcijo, se začeli pogovarjati z evropskimi inštitucijami in smo pač tukaj, kjer smo.

Še o dveh stvareh bi rad govoril. Ena od teh je transparentnost. Ja, zakon je bil po nujnem postopku sprejet. Že med sprejemanjem smo sodelovali s civilnimi iniciativami in že takrat vključili v sam projektno-finančni svet predstavnika civilne iniciative. Še vedno je bilo veliko tega koruptivnost gor, koruptivnost dol, to, kar poslušamo tudi danes, in ob tem se lahko vsi spomnimo, nadzor je Finančna uprava, nadzor je inšpekcija, nadzor je KPK. Šli smo še tako daleč, ker še vedno poslušamo koruptivnost gor, koruptivnost dol, da bomo v enem tednu dali na Vlado, minister bo dal na Vlado predlog za vzpostavitev projektnega sveta, razpisan bo javni poziv in bomo predstavnike civilne družbe povabili, da so zraven pri projektu, da ga nadzorujejo še dodatno, da poskušamo čim bolj

odpraviti te teme transparentnosti. Ob tem vsi vemo, da črpamo evropska sredstva. S strani Evropske komisije, tisti, ki smo že delali evropske projekte, vemo, da moraš poročati natančno, zakaj je bil porabljen vsak evro, in lahko se zavedamo, da bo komisija gledala vsak kubik izkopanega materiala, kam je bil odpeljan in kako je bil poravnan. Ob tem imamo tudi kontrolo Evropske investicijske banke, kjer bomo zaprosili za poročstvo mehanizma EFSI, in tudi preko tega bo potekal tretji nivo kontrole samega projekta.

Za zaključek pa bi rad povedal, da se zelo dobro zavedam, da je referendumski kampanja v teku, da imamo volitve in ravno zato smo dali v razpis za pripravljajla dela klavzulo, da če zakon ne bo uveljavljen, se s pripravljalnimi deli ne bo začelo. Tega se zavedamo in na tak način bomo šli naprej. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo dr. Nejc Brezovar.

Izvolite.

DR. NEJC BREZOVAR: Hvala za besedo. En prijeten pozdrav ponovno tudi v mojem imenu.

Jaz se bom pa na koncu dotaknil le dveh točk, ki sta dejansko v povezavi s temo oziroma z današnjo točko dnevnega reda. Omenjeno je bilo vključevanje civilne družbe v zakonodajne postopke in kakšen posluh je bil dan tukaj različnim iniciativam. Kot je bilo že omenjeno v uvodni predstavitvi mnenja, vlada seveda skrbi za širši javni interes, za razvoj in seveda tudi za strateške razvojne projekte. Zato ni naravno, kot je prej rekel dr. Trček, samo dejstvo, da skrbi za vse to, temveč je naravno, da skrbi in se želi vključiti v referendumsko kampanjo, ker je seveda zainteresirana za izid te referendumske kampanje, ki ga ocenjuje kot nekaj pozitivnega in seveda v širšem javnem interesu. Sama soočenja pa morajo seveda temeljiti na argumentih, na moči argumentov in ne na argumentu moči. Zato je pomembno, seveda, da se prisluhne, vendar pa se konec koncev vse argumente pretehta, najsi bodo strokovni ali kakršnikoli drugi. Mislim, da je bistvo današnje razprave seveda v nečem, kar bi lahko poimenovali enakopravnost oziroma neenakopravnost v tej referendumski kampanji. Vladi se očita celo privilegiran položaj, predvsem kar se tiče financiranja teh referendumskih aktivnosti. Kar se tiče tega, bom seveda zagovarjal stališče, ki je utemeljeno, in to je, da to žal ne drži na način, kakor se je danes poskušalo predstaviti. Namreč, kar se tiče vlade, je seveda ravno vlada najbolj omejena pri znesku porabljenih sredstev, ki jih lahko nameni za referendumsko kampanjo. Namreč, le četrtino zneska, ki ga lahko namenijo morebitni drugi organizatorji referendumske kampanje.

Naj omenim na tej točki tudi, kar se je danes malo pomešalo, in sicer govorimo o dveh različnih stvareh. Govorimo o organizatorju

referendumske kampanje in govorimo o tistem, ki tudi financira volilno kampanjo. Organizator je zelo širok pojem, širši, gre lahko za vsako pravno ali fizično, domačo sicer, osebo, ki je seveda zainteresirana za izid tega referenduma. Če bi pogledali, bi ugotovili, da je kar 32 prijavljenih organizatorjev. Mislim, da je to podatek, ki je bil dostopen danes. Ti organizatorji ne samo, da ne bodo, ampak nekateri izmed njih ne smejo biti tudi financerji volilne kampanje, pa so zelo različni, najsibo od predstavnikov civilne družbe, različnih gibanj, društev pa vse do političnih strank, gospodarskih društev. Seveda pa ne veljajo za vse enaka pravila, ponovno, kar se tiče financiranja. Ne veljajo. In v tem primeru seveda so gospodarske družbe omejene, namreč ne smejo financirati referendumske kampanje. Podobno pa je še posebej omejena v bistvu vlada, ki razen omenjenih sredstev ne sme pridobivati drugih sredstev za namen financiranja volilne kampanje.

Omenjeno je bilo, da je vlada deprivilegirana. Na nek način, žal, čeprav se je poslancu dr. Gorenaku morda to zdelo smešno, je to res. Namreč, ne more nameniti toliko sredstev za referendumsko kampanjo, kot bi jih morda lahko nekdo drug. Morda je tudi tukaj vprašljivo načelo sorazmernosti, ko smo danes govorili tudi o pravnih načelih. Seveda je ključno predvsem to v referendumski kampanji, da je širša javnost oziroma državljanke in državljani zaradi načela transparentnosti čim bolj informirana o vseh informacijah, tako strokovnih, predvsem pa o točnih informacijah. Zato se seveda čim širše omogoči vstop ali pa vključitev različnih organizatorjev referendumske kampanje, da lahko predstavijo svoje vidike oziroma zakaj je za njih izid referendumske kampanje pomemben.

Naj omenim tudi to, da način, na katerega je vlada vstopila v to referendumsko kampanjo, ni praktično nič drugačen od kar nekaj referendumskih kampanj iz preteklosti, omenili smo že Zakon o malem delu, Zakon o arhivih, o delu na črno, pokojninski reformi in tako naprej. Tako da je vlada kot takšna že večkrat sodelovala na enak oziroma na podoben način v preteklih referendumskih kampanjah.

Naj na koncu omenim to, kar je bilo prav tako že poudarjeno, da ni nobenega dvoma, da je ravnanje vlade v tem primeru zakonito. Mnenje Vlade pa je tudi, da je zakon, kar se tega dela tiče, skladen z Ustavo Republike Slovenije. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predstavnik predlagatelja, mag. Branko Grims.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

To, kar smo imeli danes priložnost poslušati s strani Vlade, je pravzaprav podobno

nekaterim reklamam. No, vsaj nekaj ni mogoče očitati tej koaliciji in njeni vladi – nekaj smisla za humor imajo. Najprej prvo in temeljno, parlament je politika, so stranke, vlada je pa stroka. Ja, in potem, čokolada zavije svizca. A veste, to je tista zadnja v tisti reklam, ko svizec zavije čokolado. Namreč, kako pa vlada nastane? Ja, ljudje so imenovani s strani političnih strank. To se pravi, vlada na nek način odraža sestavo vladajoče koalicije. Tako in drugače.

Potem je tudi odgovor na tisto temeljno današnje vprašanje, ali vlada zasluži, ima to pravico, je to ustavno, je to korektno, je to pošteno, je to skladno z mednarodnimi predpisi, recimo s protokoli v zvezi z izvedbo referendumov, ki so mednarodni akti, in odgovor je ne. Kajti vlada je ravno tako sestavljena iz strankarskih ljudi. In tako kot ima možnost sodelovati v kampanji SDS, ima enako tudi SMC, pa še večja je, bo še več denarja imela, enako Desus in enako Združena lista oziroma Socialni demokrati po novem ali po starem in tako dalje. To se pravi, avtomatično, samo ob upoštevanju sorazmerja političnih strank je itak največ denarja že na strani vladajoče koalicije. Zakaj mora potem vlada posebej seči v žep davkoplačevalcem in vzeti denar zase. Ali je prepričana vlada, da ima popolnoma nesposobno koalicijo in da za to rabi poseben denar, če pa ne, je pa to skrajno nesramno in nepošteno, ker predlagatelja referenduma postavlja v neenakopraven položaj. Imate prav tisti, ki ste rekli, ja, saj obstaja zakon, ki je to uzakonil. To je res, samo, gospe in gospodje, v SDS smo tistemu zakonu odločno nasprotovali, ker smo povedali, da to ni skladno ne z ustavo, ne z namenom ustavnih določil, ne z mednarodnimi predpisi, ki urejajo področje referenduma in področje neposrednega sodelovanja ljudi pri odločanju oziroma pri upravljanju javnih zadev. Kajti temeljno načelo, ki mora veljati v demokraciji, je, da mora biti informacija dostopna vsem pod enakimi pogoji, na lahek način, stalno osvetljena z različnih zornih kotov. Zato je dopustno uporabljati javna sredstva na način, ki je pač enak in enakopraven za vse. Ne more pa si vlada vzeti posebnega denarja, ob tem, ko ga že itak imajo njene politične stranke oziroma njena koalicija več kot pa celotna opozicija, bistveno več, predlagatelj referenduma pa ne dobi nič. To seveda je konec demokracije. To spremeni demokracijo v farso. To pomeni, da se nekoga forsira, drugemu pa se jemlje možnost, da bi povedal svoje mnenje. To je v popolnem nasprotju s tistim, na kar ste se zelo zavestno, manipulativno, lažnivo sklicevali mnogi v tej razpravi, ko ste govorili o tisti zloženki, ki je nastala nekoč v času Janševe vlade. Kajti tam sta bili enakopravno predstavljeni obe strani, argumenti za in argumenti proti. To, kar pa je odločila vaša vlada, teh 97 tisoč dodatnih evrov denarja davkoplačevalcev je pa za njihovo kampanjo. To izrecno sledi iz sklepa Vlade. Tu ne gre za enakopravno obveščanje javnosti,

ampak za kampanjo vlade, v smeri, ki jo tudi sicer plačuje in zagovarja celotna koalicija, in je torej že a priori v boljšem položaju.

Enako je s to današnjo razpravo. Mnogi ste začeli današnjo razpravo, češ, tukaj gre pa za predreferendumsko kampanjo. Ja, potem bi se nam lahko vrgli v objem od sreče, ker vas je več, imate pravico do več časa in sami trdite, da so vsi argumenti na vaši strani. To se pravi, smo vam omogočili, da danes tukaj na dolgo in široko predstavite vse argumente za vaš projekt. Zakaj se pa potem tega bojite? Aja, nimate argumentov. Ja, to je pa potem drug problem. Ali pa je kakšen argument zelo čuden. In, ko smo pri čudnih argumentih, bi se jaz tudi v tem trenutku še enkrat zahvalil gospe poslanki SMC, gospe Sluga, ker je lepo povedala, da bo dejanska realna cena kilometra novega tira, citiram, »27 milijonov«. Kar pomeni, da bo 729 milijonov glede na dolžino realna cena. Ampak tukaj je samo en problem – po izjavah vlade se pa predvideva, da bo poraba denarja tako še enkrat večja. Se pravi, lepo, da je povedala, da bo vladajoča koalicija v žepu pospravila približno še enkrat toliko denarja, kolikor bo dejansko stala ta proga oziroma drugi tir. Če sem jo pa narobe razumel, bo pa seveda z veseljem zdajle v odgovoru oziroma v repliki pojasnila, kam bo izginilo tri četrt milijarde evrov. To nas pa, verjemite, vse zanima. Kajti za navadnega človeka ali državljana je to še kako relevanten podatek, ki ga tistih 97 tisoč evrov, ki si jih dodatno vzame vlada, očitno želi zamegliti. Kajti za navadnega državljana pomeni, da bo vladajoča leva koalicija segla v njihov žep, iztrgala vsakemu, tudi dojenčku, tisoč evrov iz žepa in jih dala v ta drugi tir. Tisoč evrov na vsakega. Na štiri ali petčlansko družino je to 4 do 5 tisoč evrov, to je že za en avto denarja. Samo za 27 kilometrov enega tira. A veste, na en centimeter to pride 518 evrov. Na en centimeter tira, 518 evrov! Ni čudno, da sta že ves Facebook pa internet polna šal, ko se ljudje prijavljajo, da bodo zgradili enega ali pa 10 metrov proge, pa pričakujejo, da jim bo vlada nakazala tistega pol milijona evrov na njihov račun.

Govoriti, da je to tako zahteven projekt zaradi geologije, pa z vsem dolžnim spoštovanjem, ampak obstajajo neki mednarodni standardi, ki ne govorijo ravno v prid temu, kar trdi Vlada oziroma količini denarja, ki jo Vlada predvideva. Kajti po teh standardih bi dejanska cena bila lahko največ, ampak še to pod zelo posebnimi pogoji, tam nekje, kjer je rekla gospa Sluga, nikakor pa ne dvakrat toliko. Veste, kaj je milijarda ali pa milijarda in pol evrov denarja? To je dovolj, da se zgradi še en pospeševalnik delcev, najdražji pospeševalnik na svetu, to je hadronski pospeševalnik v Cernu, je imel ceno vsega, kar so naredili, 3,2 milijarde. Pa si pojdite pogledati, koliko je tam dolžina podzemnih tirnic, predorov, vse je obdano s superprevodnimi magneti, ki so pošastno dragi, da ne govorimo o vsej najvišji tehnologiji,

vgrajeni v tiste cevi. Zdaj pa to primerjajte s 27 kilometri navadne proge enega tira, od katerega je po besedah državnega sekretarja okoli 8 kilometrov predorov, zaradi mene lahko tudi zahtevnih predorov. Pa to dvojce primerjajte. Pa se vprašajte, kako hudirja si lahko vlada dovoli, da vzame iz žepa davkoplačevalcev 97 tisoč evrov, da bo uporabila najstarejši levičarski trik, ki obstaja, da potem s prstom kaže na nekoga drugega pa vpije, glejte tatu, da vsi tja gledajo, da ne vidijo, kako globoko je že segla v vaš žep in kako velik šop denarja vam spet vleče iz žepa. Pa volite levičarje, če imate veselje.

Rečeno je bilo, da gre za rušenje najpomembnejšega projekta. Gospe in gospodje, nihče v Sloveniji ni bolj zainteresiran za hitrejši gospodarski razvoj, kot je to SDS. Toda treba je postaviti okvir, v katerem bo podjetništvo vrednota, v katerem podjetništvo ne bo obremenjeno z novimi in novimi do absurda prenapihnjnimi davčnimi obremenitvami. In treba je postaviti ustrezno infrastrukturo za racionalno ceno, gospe in gospodje. Ta cena, ki jo imate pa vi tukaj, je pa prenapihnjena, celo po besedah vaših poslank, za 100 % ali pa več. To se pravi, gre, po domače rečeno, za to, da bo nekdo nekje v žep pospravil bodisi s provizijami bodisi na druge načine ogromno količino denarja, s katero bo verjetno kupoval še nekaj volitev v bodoče. Samo za to v resnici gre.

Zakon, o katerem bi odločali na referendumu, in bomo odločali v kratkem in za katerega si je Vlada vzela zdaj še dodatnih 97 tisoč evrov, ne da bi en evro privoščila predlagatelju zato, da bi predstavil argumente proti, je seveda zakon, ki sploh ni potreben. Vse to bi lahko Vlada v okviru obstoječe zakonodaje naredila brez tega posebnega zakona. Imamo Slovenske železnice, one imajo kot podjetje vso ustrezno infrastrukturo. Kako se odloča o porabi denarja, sami dobro veste. Se pravi, vse to, že zakon sam, posebej pa ta dodatna sredstva, ki si jih je zdaj vzela Vlada, so megla. So megla za to, da ne bi ljudje jasno videli, kako neracionalno se porablja njihov denar. Ta denar, gospe in gospodje, pa je denar slovenskih podjetnikov, oni to ustvarjajo, oni in njihovi zaposleni. In zato je obremenitev dela v Sloveniji najvišja na svetu in smo na vrhu Forbesove lestvice, žal, samo po davčni obremenitvi dela, ki jo še dodatno napihujete. Zato, gospe in gospodje, v tem hipu, Vlada Republike Slovenije po javno dostopnih podatkih pripravlja še vsaj štiri zakone, s katerimi bo dodatno obremenila podjetnike, od espejev do vseh. Samo enkrat bo treba s to socialistično paradigmo, da je državljan ali pa podjetnik davčna kravica, ki jo lahko stiskaš do nezvesti, končati, ker sicer bo šlo, poginilo vse. Saj veste, kako je bilo s Kardeljevo kravico, a ne? Pa je bila lačna in lačna, potem na koncu pa je poginila, pa je rekel: »Ja, pa še toliko dobrih idej sem imel.« No, mene to silno spominja na debate vaše vlade, kje boste še kakšne nove davke uvedli. In slovensko podjetništvo je celo malo napredovalo v zadnjem času. Resda z

najnižje točke, ampak je. Ampak kljub temu, kar dela vaša vlada, ne pa zaradi tega, če kdo tega slučajno ne razume.

In tukaj ne gre za rušenje nobenega razvojnega projekta, gre za rušenje neracionalne potrošnje, neracionalne porabe denarja davkoplačevalcev. Saj ne gre za to, da bi tukaj z denarjem davkoplačevalcev s tri četr milijona, ki gre očitno v dim, znotraj te vsote, ki je predvidena, gradili nek ultra moderen pospeševalnik subatomskih delcev in s tem pospeševali razvoj znanosti. Ampak gre očitno za to, da se dela en pospeševalnik političnega pranja denarja za financiranje sedanje vladajoče politične opcije zdaj, ko je Teš 6 zaprt, ni več aktiven kot pralnica denarja, se pa odpira eno novo. Pa smo od Irana v Sloveniji.

Pri kampanji ne gre samo za to, da se neracionalno porablja denar, da se tudi nepošteno in po našem trdnem prepričanju v očitnem nasprotju z ustavnimi načeli, če želite, pa tudi z mednarodnimi predpisi, porablja denar. Tukaj so 14., 15., 44., 39. člen, če želite, Ustave Republike Slovenije, kristalno jasni. Kako gre za porabo denarja, kako je z enakostjo pred zakonom, kako je z enakostjo pri odločanju o zadevah javnega pomena, o neposrednem odločanju, ki ga ustava postavlja pred vse ostale oblike odločanja, kajti ljudstvo ima edino oblast, vse drugo so oblike. Tukaj je stvar jasna. Gre za očitno nasprotje z ustavo.

Poleg tega vas opozarjam na 25. člen Mednarodne konvencije o državljanskih in političnih pravicah in Kodeks dobrih referendumskih praks in nenazadnje na 10. člen Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki se izvotljuje, dejansko dela brezpredmetno, povsem brezpredmetno pravico do svobode mišljenja oziroma izražanja mišljenja, ker stvari niso več enakopravne. Enemu daš v startu ogromno prednost, drugemu ne daš nič. Ali je to demokracija? To je trenutek, ko postane demokracija farsa. Kajti če nimajo vsi enake možnosti predstaviti svoje mnenje, zlasti takrat, ko gre za volitve in ko gre za neposredno odločanje na referendumu, taka demokracija postane, žal, samo še farsa. In odgovornost za to je tu in zdaj na vladajoči koaliciji in na njeni vladi.

Opozoril bi, da se je s podobnim problemom srečala Irska že pred leti, in da je o tem takrat odločilo njihovo ustavno sodišče, ki je bilo popolnoma jasno, da je to nedopustno, da nobena institucija nima pravice do posebnih sredstev, kajti vsi morajo imeti enako pravico in enako dolžnost in enake možnosti, da predstavijo svoja stališča. Kajti, kot je zapisalo irsko ustavno sodišče, odločitev je samo od ljudstva in za ljudstvo, kajti ljudsko je najvišji suveren. Nobena vlada si nima pravice prisvajati nekega dodatnega denarja davkoplačevalcev, da izstavi orjaški, pretiran račun davkoplačevalcem za nek tir, ki je verjetno res tir, ja, v svetlejšo bodočnost vladajoče koalicije s tistim denarjem, ki ga bo po besedah gospe

poslanke tri četr milijarde pospravila v žep. Žal pa take stvari potem knijo dejanski razvoj Republike Slovenije. Da gre res za zamegljevanje, na nek način zelo lepo priča tudi dejstvo, da so kar tri podjetja v javni lasti napovedala sodelovanje v tej kampanji in odprla za to posebne račune. Za kar mimogrede, ne boste verjeli, so že porabili sredstva, ki jih po zakonu ne smejo. Zanimivo, ali ne. S tem, da so potem, ko so bili na to opozorjeni, rekli, da pač niso vedeli, da oni itak nimajo namena sodelovati v kampanji na plačen način, ampak so itak že plačali, tako da taki izgovori so smešni, da pa nameravajo sodelovati pri predstavitvah mnenj v medijih takrat in kjer bo pač za vse odprt prostor. Zdaj pa pojdimo po vrsti. Če oni zavzamejo en del prostora, recimo, na javni Radioteleviziji, ki jo splet plačujejo davkoplačevalci, to pomeni, da ga vzamejo nekomu drugemu. To pomeni, da si je spet še z eno zlorabo zakonodaje privoščila vladajoča koalicija, da je okrnila pravico do enakopravne predstavitve argumentov za in proti. To samo to pomeni, pa nič drugega. Vse drugo je leporečje, ki v takem primeru ne pomeni prav nič.

Še nekaj. Danes je bilo celo rečeno nekaj o racionalnosti in da je ta razprava odveč. Veste kaj, gospe in gospodje, če bi bili vi, vaša vlada in pa vsi funkcionarji, ki ste jih postavili, racionalni, potem bi bil ta referendum, o katerem govorimo, razpisan hkrati s predsedniškimi volitvami. Kar bi lahko bil in moral bi biti. To bi bilo edino racionalno, pa ste raje zaradi politične računice politikantsko 4 milijone davkoplačevalskega denarja vrgli skozi okno. Zahvala za to gre vaši vladajoči koaliciji in vašemu predsedniku Državnega zbora, ki je tako odločil, kljub pozivom, kljub opozorilom, naj tega ne stori. To je pa čisto zapravljanje denarja, samopašno, za politikantsko doseganje določenega političnega cilja, ki se ga kasneje ustrezno zlorabi. In zato vi nimate ne moralne ne nobene druge pravice govoriti o racionalnosti, ker tako, kot vi zapravljate denar, je pa sramota. Ne samo sramota zato, ker je to težko zaslužen denar davkoplačevalcev, podjetnikov, vseh državljanek in državljanov, Slovenk in Slovencev, ampak tudi zato, ker se ta denar uporablja na način, ki je v očitnem nasprotju z Ustavo Republike Slovenije, ki je v očitnem nasprotju z načeli ekonomičnosti in racionalnosti, ki po ustavni teoriji morata biti vedno sestavni del vsake odločitve Državnega zbora oziroma državnih institucij. In te odločitve, gospe in gospodje, pri vas niso naključne, ampak so premišljene in so zavestne. To se pravi, vi zavestno mečete denar in s tem razvoj države Slovenije skozi okno. To je trenutek, o katerem govorimo, in to je trenutek, zaradi katerega se je v resnici Vlada odločila, da si vzame posebej še za svojo kampanjo ob tem, ko bodo vse njene stranke že sodelovale, in to z večino denarja in večino prostora in večino časa v kampanji, še dodaten denar zase, za Vlado, zato, da ja ne bi prišli argumenti do realne veljave. Da ne bi bilo

tistega temeljnega in demokratičnega soočanja, ko volivcu predstaviš argumente za, mu naliješ čistega vina, predstaviš argumente proti, mu tudi tu naliješ čistega vina, in prepustiš odločitev njemu in edino njemu. Kajti samo on ima v resnici oblast. Po ustavi in demokratični teoriji je oblast oblast ljudstva. In nikogar drugega. Toda ljudstvo mora imeti vse relevantne informacije. Mora imeti relevantne informacije predstavljene na enak, enakopraven način, na zlahka dostopen način, tako ene kot druge, da se potem ljudje lahko realno odločijo. Če pa tega ni, potem pa demokracija postane farsa. In žal zaradi vaših ravnanj, zaradi ravnanj vaše vlade, postaja v Sloveniji demokracija vsak dan bolj farsa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo opraviti razpravo? Ugotavljam, da ja. Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnik predlagatelja predloga priporočila ter predstavnik Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot zadnja, in sicer najprej predstavnik Vlade in nato predstavnik predlagatelja. Prosim za prijavo. Prijava poteka. Kot prvi ima besedo gospod Igor Zorčič.

Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo.

Med današnjo razpravo je bilo povedanih še nekaj netočnosti in zavajanj v zvezi tako referendumom kot samim vprašanjem drugega tira. Nenazadnje opažam, da nasprotniki drugega tira pravzaprav vedno znova manipulirajo z določenimi številkami, češ, takrat je nekdo rekel to ceno, potem nekdo je rekel takšno ceno. Skratka, namen vseh teh informacij je, da so volivci in vsi tisti, ki poslušajo, karseda zmedeni. Pa nenazadnje moramo spomniti pri samo zadevi, da drugi tir ni nek gotov izdelek, ki bi se kupil kot štruca kruha, ampak je gradbeni projekt, ki ga je pač treba zgraditi, in povsem normalno je, da imamo v tej fazi šele ocene vrednosti. Je pa moteče to, da nekateri manipulirajo s temi ocenami vrednosti v smislu, češ, mi bi lahko to za neko gotovo vrednost zgradili in podobno. Vse to so manipulacije. Imamo oceno vrednosti, imamo nekakšno revizijo ocene vrednosti, do ta pravih vrednosti bomo pa seveda prišli takrat, ko bo razpis, ko bodo oddane ponudbe in nenazadnje potem, ko bomo videli tudi, koliko bo vseh teh nepredvidenih del, ki so tudi zajeta v določenem odstotku, torej v 7 %. Jaz sem optimist, da bo cena drugega tira bistveno nižja. Pa vendarle moramo biti tudi na podlagi preteklih izkušenj toliko previdni, da se ne zaletavamo z nekimi

prenizkimi ocenami. Če se spomnimo, par let nazaj je minister za infrastrukturo Samo Omerzel izjavil, da se da drugi tir zgraditi za ceno 700 milijonov evrov, pa je takrat bivši minister Zvonko Černač povedal, da Samo Omerzel zavaja in da pretirava pri tej nizki ceni. Skratka, na podlagi tega je več kot očitno, da današnji predlagatelji niti sami niso prepričani, kaj točno govorijo, in da je ves namen vsega tega manipuliranje na sceni pravzaprav neko zavajanje in vnašanje določene zmede in spuščanje megle.

Pri vsej tej razpravi pa še vedno nisem slišal odgovora na vprašanje, kaj pa je alternativa temu predlogu. Sedem ur smo se pogovarjali – ali smo slišali? Nismo. Slišali smo vedno znova in znova neke kritike, češ, da ne potrebujemo zakona, češ, da tej koaliciji malodane gleda denar že iz žepa, nakraden denar, kar je seveda popolnoma nekorektno in nedopustno manipuliranje z volivci. Takšno navajanje, ki nima nikakršne osnove in je povsem zlonamerno, je nedopustno tudi v tem hramu demokracije, kjer se lahko vsakdo skriva za nekakšno imuniteto in se mu zdi, da lahko govori kar hoče. Alternative torej ni. Je ne ponujate. In je danes po sedmih urah nismo slišali. In verjamem, da je ne bomo tudi v prihodnje.

Manipuliranje z neko nižjo ceno, z nekakšnimi variantami, ki jih ponujajo določeni lobiji, recimo temu neka strokovna javnost ni alternativa. Zaradi tega, ker se nihče, razen samo tistih, ki to ponujajo preko medijev, nihče od političnih akterjev noče postaviti za tem. In če se bo, potem je tudi na vas, spoštovani kolegi, ki nasprotujete takšnemu konceptu, da odgovorite na vprašanje, kaj je s 50 milijoni, ki so šli za dosedanje raziskave, za odkupe zemljišč in za vso dokumentacijo, ki je bila potrebna za pridobitev gradbenega dovoljenja. To boste morali odgovoriti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Marjan Dolinšek. Imate 5 minut.

Izvolite.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Hvala.

Zgodba o novem drugem tiru se vleče več kot 20 let. Treba je poudariti, da je deset vlad, deset vlad je iskalo alternative, rešitve. Mislim, da je bilo 16, 17 raznih variant, ko govorimo o sami trasi drugega tira. Trasa, ki je bila potem tudi potrjena, in vlada gospoda Janeza Janše leta 2005 je to tudi sprejela, jaz nikoli ne rečem, samo mi smo začeli z drugim tirom, daleč od tega. Veliko vlad je delalo svoj posel, tudi v času 2004–2008, kar je evidentno s sprejemom te trase, katero mi samo nadaljujemo. Nič je nismo šli spreminjati, ker verjamemo stroki, tudi takratni, v času neke druge vlade, normalno. Zakaj bi šli kontrirati? Nesmisel. Ampak zgodba se vleče debelih 20 let. Drugega tira še kar nimamo. In koliko časa še rabimo, da ga ne bomo imeli? Sedaj pa ne

vem, ali res ne želimo Sloveniji dobro, ali res nočemo napredka Slovenije, res nočemo slovenskemu gospodarstvu dobro, nočemo razvoja Luke Koper, razvoja Slovenskih železnic, razvoja logističnih podjetij. V nasprotnem primeru, če ne bomo začeli s tem, kar pomeni, da na osnovi zakona, ki je bil sprejet tu v tej hiši o izgradnji drugega tira, sprejet zakon je bil, ki govori tudi o finančni konstrukciji, sicer na drugačen način, do sedaj v praksi še nikoli ni bil uveljavljen. In zato, ker je tu sedaj nekaj novega, je verjetno mogoče tudi malo nenavadno, jaz verjamem, ampak še enkrat, če hočemo resnično dobro, potem jaz verjamem, da bodo državljanke in državljani prepoznali, da moramo že enkrat končno začeti. Kar pomeni, da se uveljavi ta zakon, kar pa pomeni na referendumu tudi, da podpremo in glasujemo za. Kar pa pomeni danes, točka dnevnega reda je sicer ljubih 97 tisoč evrov, ja, slišali smo Vlada zakona ni kršila, nihče pa ne govori o pobudi za referendum, tudi ta referendum, kot so bili tudi drugi, je ustavno in zakonsko pokrit, vse je v redu, nič ni narobe, ampak za ta referendum se bo porabilo za izvedbo dva milijona in pol evrov. O tem pa nihče ne govori. Govorimo samo o 97 tisoč evrov, ki jih je Vlada skladno z zakonom s sklepom dodelila, da bo predstavila celotni projekt drugega tira v volilni kampanji. In jaz resnično ne vem, ali smo res proti tej naši ljubi domovini samo, da kontriram. Jaz mislim, da smo toliko zreli, da zmoremo po več kot 20 letih uveljaviti ta zakon, ki smo ga tukaj sprejeli, da se na referendumu odločimo za, da podpremo ta zakon in da gremo naprej v izvedbo. Jaz pričakujem, da bo slovenski narod, državljanke in državljani, da bodo prepoznali, razbrali, da gre za dobrobit ljudi, za nove zaposlitve, za gospodarstvo, in dobrobit naše Slovenije. V nasprotnem primeru, če ne bo prišlo do izgradnje drugega tira, bomo Slovenijo porinili nazaj v 19. stoletje. Kako bomo odgovorni do mladih jutri, kaj jim bomo odgovorili? Jaz mislim in pričakujem, da bomo zrelo odločili, da bodo državljanke in državljani to prepoznali in obkrožili za. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni!

Čeprav smo skozi razpravo ugotovili, da pravzaprav današnja seja ničesar ne rešuje, pa se je vendarle izkazalo, da nasprotniki enostavno zavajate državljane in državljanke s tem, ko navajate toliko laži, da pravzaprav človek ne more verjeti svojim ušesom. In prav iz tega stališča je prav, da ima Vlada možnost po zakonu sodelovati v referendumu in argumentirati vse, s čimer je treba glede projekta pravzaprav javnost ponovno seznaniti. Pa ne samo javnost, tudi pri vas je bilo razvidno, da pravzaprav kar naprej ponavljate ene in iste laži

in da tudi, ko ministrstvo pojasni in obrazloži dejstvo, vi še vedno trdite eno in isto. Da bom konkretna, bom navedla primer. Seveda je dolžina proge 27 kilometrov, ampak skupna dolžina predorov s servisnimi predori, to se pravi, da so dodatni predori, pa je 37 kilometrov. In če na hitro delite, da se zaokrožimo številke milijardo z 37, je evidentno, da pride 27 milijonov na kilometer. In tega enostavno nočete slišati in isto kar naprej ponavljate, da človeka že prav ušesa bolijo, kako se sprenevedate in lažete. In isto je kar se tiče financiranja. Človek ne more verjeti, da nočete pravzaprav sprejeti tega novega principa financiranja, novega načina vodenja projekta, kajti popolnoma evidentna in popolnoma jasna je finančna konstrukcija, da gre 200 milijonov kapitalskega vložka Slovenije, da je 200 milijonov evrov kapitalskega vložka zalednih držav, da je 250 milijonov evrov evropskih sredstev, da je 311 milijonov evrov dolžniškega vira financiranja, predvsem kredit Evropske investicijske banke, Slovenske izvozne družbe SID banke. In če to skupaj seštejemo, je točno 961 milijonov, točno tako, kot je v finančni konstrukciji. In govorite, da je to nekaj, kar se ne bo dalo nadzorovati. Skupaj s predvidenimi stroški ni le evidentno, da stane to 961 milijonov, ker to je treba 300 milijonkrat ponoviti, pa boste še kar trdili, da je milijardo 700 ali pa milijardo 400, ampak pogledajte še enkrat, 961 milijonov. Model financiranja naložbe je zastavljen na način, da bo financiranje projekta čim manj bremenilo slovenske davkoplačevalce. Tudi to je podprto z argumenti. V največji meri bodo krili uporabniki infrastrukturo skozi uporabnino, skozi pribitek cestnine in skozi takso za pretovor. Vi še kar v drugo smer. Potem, Zakon o drugem tiru bo nenazadnje tudi nadzorovan, kajti v samem nadzoru bodo sodelovale tudi civilne iniciative, 2TDK bo nadzorovan z Računskim sodiščem, s civilno iniciativo, skratka, kot je povedal sekretar, imenovan bo nadzorni odbor, ki bo spremljal in nadzoroval gradnjo.

Kako zelo zavajate, bi pa jaz vendarle spomnila še na nekaj, da nikakor ne spremljate tega sodobnega načina evropskega principa vodenja projekta, ki se približuje participativnemu načinu vodenja, tudi proračun se bo v naslednjem obdobju vodil na tak način. Gospod Dobovšek je na primer dejal, da druge sodobne države gradijo po nekih, ne vem katerih principih. Pogledajte, slovaška obvoznica je vodena točno po istem principu, na isti način, kot bo voden ta projekt drugega tira, točno isto. Ustanovili so projektno podjetje, preko katerega se prijavljajo na evropska sredstva in preko katerega bodo vodili potem ta projekt. Zato ne zavajajte, ker resnično je težko poslušati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Dober večer vsem skupaj!

Jaz bi seveda najprej hotel nekako osvežiti namen današnje razprave. Ko smo govorili o pogojih za zagotavljanje enakosti položaja financiranja v tej referendumski kampanji, se je zelo malo o tem govorilo, govorilo se je vse drugo. Najprej bi mogoče neke stvari rad odgovoril gospodu ali pa kolegu Gorenaku, samo vidim, da ga ni več, ampak gremo naprej. Najprej bi se ustavil pri financiranju, omenjen je bil denar, slabih 100 tisoč evrov, ki si ga je vlada nekako namenila za to kampanjo, v kateri bo pravzaprav razlagala te stvari, ki gredo na referendum oziroma stvari, ki so potrebne za izgradnjo tega drugega tira. Zdaj, tukaj je bilo rečeno 90 tisoč, je tako zvenelo kot da je bilo to 90 milijonov. 90 tisoč je konec koncev davkoplačevski denar in je bilo rečeno tudi iz vseh strani, da je zakonito. V redu. Ampak zakonito, seveda je tisti predlagatelj, ki je bil, zdaj ne vem, ali je samo Vili Kovačič ali je to, verjetno je tudi SDS zadaj, zahteval referendum. Referendum je tudi zakonit, ampak ta referendum bo stal okrog 3 milijone in pol. To je tudi davkoplačevski denar, pa ga ne bi bilo treba. Ampak denarja je 40-krat več kot pa tistih 90 tisoč. Ta zadeva je vendarle malo drugačna.

Še nekaj sem se spomnil, brexitovci so leta 2016 uporabili enako taktiko kot pa Vili Kovačič in SDS. Vladi so očitali neupravičeno uporabo davkoplačevskega denarja za vladne letake. Samo za vladne letake so uporabili v Veliki Britaniji 9 milijonov funtov. Zdaj lahko govorimo tako ali drugače. Jaz ne bom govoril zdaj naprej o finančni sliki tega drugega tira, čeprav neke stvari so mi jasne. Za mene, jaz nisem član Odbora za infrastrukturo in sem prej nazorno poslušal gospoda Zorčiča, ki je jasno pojasnil stvari, pa je bilo potem kasneje rečeno, da je zelo nejasno, negotovo, da celo sam dvomi v to kalkulacijo. Tako da o tem ne bom govoril.

Za zaključek naj samo povem, da bom referendum, seveda, podprl 24. septembra, kar nekako z drugimi besedami pomeni, da sem za razvoj Slovenije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči. No, zdaj imam nekoliko več časa.

Poglejte, še enkrat, da si nalijemo res čistega vina, ko govorimo o teh številkah. Če to pove nek neuk poslanec, pač človeku še ni tako grozno in si misli, morda res ne pozna referendumske zakonodaje. Če pa takšne neumnosti govori predstavnik Vlade, državni sekretar, in s tem seveda namerno zavaja javnost, to pa je nesramnost. In bom povedala čisto preprosto zakaj. Poglejte, že danes v tem prostoru se lepo vidi, imamo koalicijo plus vlado. Pa takole nekako potegnemo. In to pride čez dve tretjini, je tako. In na drugi strani imamo opozicijo in pride ena tretjina. Zato ne zavajajte slovenske javnosti, ko pravite, da je vlada ne

samo v enakem položaju v tej referendumski zgodbi, ampak vi celo pravite, da je deprivilegirana. Privilegirana je na več načinov. Prvi je ta, da imate vse ustroje, kar se tiče državnega aparata oziroma dajmo reči vladnega. Je tako? Je tako. Tudi vi danes sedite v imenu Vlade. In nekdo vas za to plača. Je tako. In delate tukaj kampanjo za referendum. Je tako. Kot drugo, izplačali ste si 97 tisoč evrov, medtem ko vaše stranke, ki vas tvorijo, lahko namenijo ravno toliko sredstev v tej kampanji kot ostali deležniki, če jih bodo seveda izbrali. Torej ne govorite ljudem neumnosti. 100 tisoč evrov je nepoštena prednost. Res je, to vam omogoča zakon. Ampak, zakon ne pravi, da to morate storiti. In pri nekem drugem referendumu, se vam to ni zdelo potrebno storiti, zato ker verjetno le ne gre za tako pomembno zadevo v vaših primerih, za vašo elito, ne za družbo kot celoto, ampak za vašo elito, kot je seveda ta drugi tir, ki ga morate spraviti pod kapo.

Kaj se je sploh s tem projektom dogajalo? Ko je bil vaš minister na hearingu na začetku mandata, je rekel, druga tira ne bo. Jaz ne vem, kako je lahko ta gospod danes še minister, ker kar na enkrat pa ta drugi tir ne samo bo pod to vlado, ampak bo za ceno, o kateri smo danes večkrat govorili. Kot drugo, kako zelo vam gre za nohte, ko so začeli državljanke in državljani zbirati podpise, ko je bil pobudnik, ste Sindikatu Slovenske vojske prepovedali, da bi zbirali podpise, kot da to niso državljanke in državljani, kot da njih ta zakon ne zadeva. Pa jih. Ampak, ste jim to prepovedali. Kako zelo ste se bali, da ne bo zbranih 40 tisoč podpisov. In ko so državljani zbrali 40 tisoč podpisov, glej ga zlomka, je vaš strah spet narasel. In naenkrat ste začutili potrebo, da si morate iz proračuna vzeti 100 tisoč evrov za različne oglase. Mimogrede, mene tudi zanima, ker pač danes ste tu predstavniki Vlade in gospod nosi broško. V čigavem imenu danes on tukaj sedi? Je predstavnik Vlade? Smo enakopravni tukaj, smo enakovredni, spoštovani? Ker vi pravite, da ste en poseben segment. Ne, ne, ni res. Že s temi vašimi broškami to dokazujete, da ne. Ker če bi bili vsaj malo korektni in po svoje tudi pametni, bi vsaj majhen delež tega denarja dali nekomu drugemu, zato da bi lahko vsaj del svojih stališč povedal.

In ko govorimo o zneskih, spoštovana kolegica, glejte, to je bil vaš državni sekretar in to je vaše ministrstvo pripravilo. In tukaj notri imate vrednosti. In vse so okoli milijardo 400. In ne mi govoriti o nekih novih izračunih, ker ko bo padla ali pa ko bo konec vaše vlade, bodo bog ve kakšni ti izračuni, morda še trikrat večji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Samo pojasnilo kolegici. Vlada danes ni pojasnila popolnoma nobene številke. Tu so bili,

prišli, sedeli 7 ali 8 ur in molčali. Vprašam vas samo lahko, glede na to, kakšen je ta projekt – koliko bo novelacij tega projekta? Mi zna kdo povedati? Pri Tešu jih je bilo približno osem. Vsaka z drugačno številko, drugo vsebino, drugimi parametri, novim zneskom in načinom financiranja. Princip je čisto enak, tako da ne bo kakšnih zadev oziroma kakšnih stvari.

Minister Gašperšič takrat, ko še ni bil minister, je dejal, da Slovenija drugega tira ne potrebuje. Danes je to ključni razvojni projekt Slovenije. Kaj si mislite o tem ministru? Edina sprememba v tem času je, da je dobil novega državnega sekretarja. Kako je mogoče iz absolutno nepotrebne projekta narediti in prodajati absolutno ključen projekt tega mandata? Bi kdo to razložil?

Zdaj pa, ko govorite o kampanji. Kolegica je že omenila, da je Ministrstvo za obrambo uporabilo formalno moč za prepoved sindikatu vojakov, da prispeva podpise za razpis referendum za drugi tir. To je zloraba. To je privilegij. Ne hendikep Vlade, ampak privilegij, da je prisilila sindikat, da ni pristopil k podpisovanju. Zloraba.

Druga zloraba je, da je koalicija oziroma Vlada predlagala v mnenju koaliciji, da ne podpre našega predloga, da pridete z zakonom, kjer bo lahko tudi drug civilni referendum, davkoplačevalec participiral na proračunski vir tako kot Vlada in sofinanciral svojo kampanjo. Tudi preko javnih medijev, preko javne televizije je onemogočen, da reklamira svojo dejavnost. In zdaj, ko ste zavrnili možnost, da bi Vlada prišla z zakonom, ker to je bila legitimna pobuda opozicijske stranke, predlagam, da Vlada ta sredstva razdeli na dva dela. To se pravi, na tisti del, ki je namenjen vladni kampanji, in na tisti del, ki je namenjen tej civilni skupini, ki nima virov in bi rada povedala svoje argumente v javnosti in javnosti.

Pa še eno vprašanje je. Zdaj tu vidim, da ste SMC in Vlada, vladna ekipa, celotna vladna ekipa, ki je tukaj, imate bedže. Zdaj vprašam, samo vprašam: Ali je poslanska skupina ali strank SMC kupila bedže vladi, ali je vlada kupila bedže za poslansko skupino? A lahko kdo to odgovori. Kdo je plačnik tega? Vlada financira svojo poslansko skupino v Državnem zboru, da pride z bedžem in reklamira drugi tir. In vi govorite o depriveligranosti! Ali je stranka SMC podkupila vlado, vladno ekipo, ki tu sedi, in jim dala material za reklamiranje projekta, ki bo tako ali tako nasedel? Mislim, da pač so možnosti, da se vlada nekako iz te stvari izvleče, da vsaj omogoči participativno delitev denarja na dva dela in da pač tisti, ki ste v tej kampanji nosilci, to se pravi vlada in civilna družba, imate enak dostop do finančnih virov.

Pa še ena zloraba je bila narejena. Bil je predlog, da se referendum razpiše na datum predsedniških volitev. Koalicija in predsednik Državnega zbora ste storili vse, da se to ni zgodilo. Vse ste storili, da se to ni zgodilo. Ne samo, da ste si vzeli posebej denar, storili ste

vse, da se ovira čim višja udeležba in čim višja legitimnost odločanja na referendumu ali pa na predsedniških volitvah. To so totalitarne metode, ko se selekcionira, ko se reže vse, da se jih onemogoča pri javnem upravljanju. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Ko govorimo o zlorabah, se najprej vprašajmo, kakšna zloraba se dogaja danes na tej seji in kakšna zloraba se je dogajala že na seji pristojnega delovnega telesa, ko ste v bistvu sami spravljali vse druge organizatorje referendumske kampanje v neenak položaj že s tem, ko na teh dveh sejah razpravljate o vsem drugem, razen o tistem, na kar se nanaša tudi vaše priporočilo. Poslušamo očitke, da Vlada danes ni postregla z nobenimi verodostojnimi informacijami. Seveda ne, ker to ni na dnevnem redu. Na dnevnem redu je vaše priporočilo, ne pa podatki o drugem tiru. Vi govorite o tem in prosim, da mi ne segate v besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina, prosim.

JANJA SLUGA (PS SMC): Še enkrat ponavljam. Skupna vrednost projekta je 961 milijonov. Ti se razdelijo na teh 35 kilometrov, za katere je državni sekretar natančno razložil, od kod so. 27 kilometrov proge, 16 kilometrov servisnih cevi, ki se jih upošteva kot 8 s polno opremljenostjo, in dobimo 35 kilometrov in si izračunajte zdaj, če to drži ali pač ne. Gospod Grims je še vmes navrgel, da je predorov 8 kilometrov. Seveda, saj to je načrtno zavajanje, tako kot to počnete vseskozi. Predorov je seveda 20 kilometrov. Za primerjavo lahko vzamemo nek predor, ki je podoben temu, in ko se o tem pogovarjamo, rečemo, da en kilometer proge čez Brenner stane 88 milijonov. En kilometer brennerja stane 88 milijonov in en kilometer proge Gradec–Dunaj 87 milijonov. Zato se, prosim, ne lažite več.

Ko se še pogovarjamo tudi o tem, da bo zdaj neka razlika v nekih izračunih, ki ste jih dobili, ne vem od kje, ker itak niste dobili verodostojnih informacij, tako da ne vem, na podlagi česa lahko računate, naj vas spomnim, da ste v bistvu z Zakonom o državnem poročstvu za Teš vi omogočili največjo krajo, ki se je zgodila v tej državi, o kateri se še danes pogovarjamo in ugotavljamo, kam vse je denar šel in v kakšnih milijardah. Pod vašo vlado se je ta zakon sprejel in poslanci, ki tudi danes tukaj sedite, ste ta zakon potrdili in to tudi poveste. V tem projektu drugega tira je toliko nadzora, toliko nadzora, da bi res rada videla tistega strokovnjaka, ki se bo vsem tem mehanizmom uspel izogniti. Nadzor bo izvajal Projektni svet, FURS, KPK, Računsko sodišče, inšpekcija na nivoju Slovenije, Evropa za vsa kohezijska sredstva, Evropska investicijska banka, ker je

poročstvo Evropske komisije in tudi oni izvajajo kontrolo, plus dodatno bodo izvajale kontrole tudi tiste zaledne države, ki bodo prispevale svoj denar. Tako da lepo prosim, kdor se uspe izogniti vsem tem kontrolam, tega bi res rada videla.

Vi v svojem predlogu navajate še neke mednarodne dokumente, ki naj bi bili vsi kršeni s tem sklepom Vlade, s katerim se je priglasila kot organizator in kjer si je dodelila teh 97 tisoč evrov. Naj vam povem, da nič od tega ne drži, kar tukaj navajate, in sicer predpisov Evropske unije, ki vplivajo na področje urejanja volilne in referendumске kampanje ni, ker je to v domenah držav. Zaradi tega tudi ni odločb Sodišča Evropske unije kar se tiče Evropske konvencije o človekovih pravicah, pa pravice do referendumа sploh ne šteje v okvir zaščitenih pravic. To je vse tisto, na kar ste se sklicevali v tem predlogu. Edina točna navedba, ki ste jo tukaj podali, je tisto neobvezno priporočilo Kodeksa Beneške komisije.

In zdaj še enkrat ponavljam tisto, kar sem danes že enkrat povedala glede te vaše zloženke, ker je predlagatelj rekel, da ta zloženka je bila pa super, ker so bili v njej navedeni tako argumenti za kot argumenti proti. Ta zloženka je mogoče res to vse vsebovala, ampak ta zloženka je bila izdana protizakonito, in to je zapisalo Računsko sodišče, ki je napisalo: »Vlada bi se po oceni Računskega sodišča morala priglasiti kot organizator referendumске kampanje in tega ni storila.« To je bila pa ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Poslušam tole in se čudim. Glejte, mi živimo v družbi in državi, če imate dobrega tisočaka plače, če imate srečo, da imate službo, ste že skoraj bogataš, padate v zgornji kvartil, v zgornjo četrtino državljanek in državljanov. Mi živimo v družbi in državi, kjer polovica upokojencev tolče revščino. Mi živimo v družbi in državi, kjer, če danes greste v penzijo, boste za polno delovno dobo dobili 58 % plače, čeprav je priporočilo OECD 70 %. Mi živimo v družbi in državi, gospa pred mano je govorila o nadzoru in nadzorniki, ker je ob pajdaški kraji politike v zadnjega četrto stoletja totalno zatajil tudi nadzor. In to je naš ključni problem. Po vsem tem, kar je naštevala gospa pred mano, edino ta del Evropske komisije, ker sem tudi kakšen velik evropski projekt delal, 30 milijonski, pa so me obrnili za vsak cent trikrat na glavo, je vse ostalo lahko tako pa tako. Živimo v družbi in državi, kjer imate vezane trgovine kadrovanj, sedanjí predsednik države je namenoma uničil KPK, vi ki si zdaj pingpongirate med seboj, SMC, SDS, ste v vezani trgovini imeli direktorja Pošte Slovenije, predsednika Fiskalne komisije, ki, dokler smo bili vsi na univerzah zavezani, vključno z Milanom in

mano, si je v Mariboru delil z vodstvom na veliko denar, in nek ustavni sodnik, ki ne bi smel biti na Ustavnem sodišču. V tej debati, ki se jo greste zdaj tako lahkotno, delate neke primerjave, ampak vlečete ven samo, kar vam paše. Zdaj vam naenkrat Beneška komisija paše. Ko je gospod, ki ga poznamo pod vzdevkom Čiro, bil v Beneški komisiji, pa nekemu to ni pasalo. Mogoče, če bi se resno pogovarjali o teh tunelih, ki jih navajate gor in dol, bi o tem še največ vedel gospod Grims, ki je v osnovi geolog, pa se malo spozna na strukture terenov in na to, kakšni so stroški in kakšni niso dejansko stroški. Avstriji so vrtali nek velik tunel, pa so ga med krizo nehali vrtati, pa so me tam prijatelji hecali, da je to najdražja umetnina v Avstriji, pa so nadaljevali.

Zavajate tudi eni in drugi. Vprašanje referendumа je vprašanje financiranje tega projekta in noben pri zdravi pameti ne bo dal 49 % te trase nekemu, ki bo, kot bi rekel SMC, plačal eno petino, pa v bistvu ne bo plačal eno petino, verjetno bo, ne vem, ali je DDV tu notri ali ne, običajno so taki procenti 20 % dražji. To je nekako približno normalno. Dr. Makovšek je iz tega doktoriral na slovenskih avtocestah, pa bi ga krvavo potrebovali tu, ampak nam je pobegnil na OECD. In za to gre in proti temu je nekako vsaka normalna politika. Meni se zdi, gospod Grims, da bi potrebovali nek sklic KNOVS, glede tega kako nas Madžari vrtijo – enkrat je žica, drugič vas financirajo z milijonom in 400 pol leta pred volitvami, tretjič je ta zgodba. Zakaj to delajo? Vam bom odkrito povedal. Jaz sem se pogovarjal s človekom, ki za Fidesz vodi logistiko, tudi logiko piarja, on je vrhunski matematik v svetovnih razmerah, mi smo pa šalabajzerji in zato se nam to dogaja, kar se nam dogaja.

Ta referendum si je zakuhal SMC, z vašo lastno vehementnostjo, ki ste se jo naučili od SDS in ste jih presegli, moram priznati, tudi v zavajanju. Odgovornost, veliko, imata tudi ostala dva partnerja v koaliciji, ki v glavnem molčita. SD ni, se debeli pred volitvami, Desus pa je vedno tako ponucljiv nekako za vse. Navsezadnje je ena tretjina te koalicije politično izkušena, pa bi vam mogoče lahko nekako svetovala in vas usmerjala v tej vaši vehementnosti. Jaz upam, da po naslednjih volitvah nobena poslanska skupina ne bo imela več kot 20 poslancev, vključno s to, kateri jaz pripadam, bomo na avtih prišparali, in da se bomo resno tudi šli neko odgovorno parlamentarno ustavno demokracijo. In iskreno upam, da bo nad drugim tirom bdela Levica. Ker vsi drugi ste si že umazali roke z gradbeno mafijo. In ta drugi tir bi bil tudi cenejši, če vmes ne bi uničili Iskre, ker bo seveda Siemensova zadeva okoli, če ne bi vmes uničili kakšnih tovarn v Mariboru in še kje drugje. Zato pa ni odgovorna radikalna levica, kot bi kdo rad rekel. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Branko Grims.

Mir! Besedo ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Najprej gospodu Trčku, če se bo umiril, mu lahko jutri na KNOVS razložim, da je SDS pravna oseba, ki je ne v delu ne nikakor ne financirajo Madžari. Če pa koga k nam pripisujete, je pa to vaš problem.

Drugače pa, današnja seja ima pravzaprav en problem, ki je veliko večji, kot sama ta seja. Trdno sem prepričan, da so stvari, o katerih bi morali doseči konsenz, za katerim bi morali stati vsi skupaj z različnimi projekti, z različnimi idejami, ki jih tukaj soočamo. Ampak, da bi se vsaj o tem strinjali. Prva je varnost, ker ima vsakdo pravico do varnosti, vsaka državljanka, vsak otrok, vsakdo. Druga je blaginja, da ima vsak državljan, vsaka državljanka pravico, da živi v državi blaginje, za kar pa je seveda temeljni pogoj uspešno gospodarstvo, ki mu je politika dolžna vzpostaviti okvir, ki bo racionalen, ki ne bo obremenjujoč, ampak bo naredil gospodarstvo tako, da bo lahko uspešno tekmovalo v okviru Evropske unije in seveda globalnega sveta. Ampak niti o teh dveh stvareh ne pridemo skupaj.

Poglejte današnjo sejo. Danes seveda ne govorimo v resnici samo o teh 96 tisoč ali 97 tisoč evrih, ki si jih je prisvojila vlada iz žepa davkoplačevalcev za svojo propagando. Tukaj govorimo o racionalnosti porabe denarja, o nečem, kar je temeljno ustavno načelo, celo če v ustavi ni izrecno zapisano – to je ekonomičnost in racionalnost. In pri projektu drugega tira ti dve načeli telebneti na celi črti. In zato, da bi to zameglila, si je vlada vzela to pravico vzeti še dodatni denar iz žepa ljudi, zato da bi pač ne bilo dovolj prostora, da bi se soočili realno argumenti. In hkrati si je koalicija s svojimi predstavniki vzela še to pravico, ki je nima, da je razpisala referendum na dan, ki ne sovпада s predsedniškimi volitvami, kar bi bilo edino ekonomično in racionalno in hkrati dalo tudi zelo visoko legitimnost vsem sprejetim odločitvam. Zato ker bi bilo to za ljudi preprosto, ker bi bila udeležba toliko večja. Zdaj bo na obeh zanesljivo manjša, kot bi bila sicer, in bo torej legitimnost teh odločitev nižja. Hkrati ste pa vi in samo vi in nihče drug vrgli 4 milijone skozi okno iz politikantske računice. In dokler se tako ravna v tej državi, seveda to ne more postati država blaginje. Zaradi tega, ker se za vsak projekt predvidi dvakrat več denarja, kot bi v resnici ta projekt bil vreden. In danes v resnici ne govorimo samo o tistih 97 tisoč evrih, ampak govorimo o tri četrt milijarde evrov, dejansko tisoč evrov iz žepa vsakega odraslega državljana, ki bo šel za, nihče ni povedal kaj. Tudi gospa Sluga, ki je to zelo jasno razgalila, ni znala na koncu povedati, kam bo ta denar šel. V žepe tistih posrednikov, politike, ki je na oblasti, za to, da se bo kupovalo neke bodoče volitve ali pa imelo pristranske medije, ki blatijo ene do nezvesti in lažejo o njih, druge pa kujejo v nebo. Tako približno deluje. Takšna demokracija

ni demokracija. Ta razprava danes tudi v tem delu veliko presega to, kar ste nekateri hoteli prikazati. To je razprava o ustavnih pravicah, o tem, da mora biti demokracija, če je to res demokracija, postavljena tako, da ima vsakdo enakopravno možnost, da predstavi svoje mnenje, da imajo potem ljudje dejansko dostopno celovito informacijo in da se lahko demokratično odločajo. Ko bi vsaj o tem lahko dosegli konsenz, pa ga žal zaradi vas, očitno, ne moremo.

Toda to ni zapisano samo v slovenski ustavi, v okviru več členov, samo brati jih je treba in ustavo je treba brati kot celo, to je zapisano celo v mednarodnih aktih. Zato ta odločitev vlade, daleč presega samo tistih malo manj kot 100 tisoč evrov, to je odločitev o racionalnosti organiziranja slovenskega gospodarstva, slovenske družbe, o pretirani davčni obremenitvi slovenskih podjetnikov in vseh državljanov in državljanov, o državljanih prvega in drugega reda, o neenakosti pred zakonom, zakaj naša demokracija ne deluje in zakaj je ob podaljševanju tega stanja, demokracija vsak dan bolj farsa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Zaključujem splošno razpravo o predlogu priporočila.

V skladu z razlago Komisije za poslovniki z dne 9. 12. 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga priporočila končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in tudi 46. izredno sejo Državnega zbora ter si želim, da bi si kdaj prebrali kakšno odločbo Ustavnega sodišča. Lahko noč!

Seja se je končala 4. septembra 2017 ob 19.43.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAH ŽIBERT, ANJA	15, 45, 52
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA	25
BREZNIK, FRANC	23
BREZOVAR, DR. NEJC	9, 46

Č

ČUŠ, ANDREJ	6
-------------------	---

D

DIMIC, IVA	10
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	13
DOLINŠEK, MARJAN	50

F

FERLUGA, MARKO	36
----------------------	----

G

GORENAK, DR. VINKO	43
GRIMS, MAG. BRANKO	7, 16, 18, 20, 23, 47, 55

K

KOLEŠA, ANITA	22
KOPMAJER, BENEDIKT	16
KRIVEC, DANIJEL	40, 41

L

LAH, ZVONKO	38
LEBEN, JURE	45
LISEC, TOMAŽ	37

M

MAHNIČ, ŽAN	20
MURGEL, DR. JASNA	26
MURŠIČ, MAG. BOJANA	9

P

PODKRAJŠEK, BOJAN	32
PRELOG, IVAN	29

R

RAJIĆ, MAG. BRANISLAV	31
RANC, DANILO ANTON	35

S

SLUGA, JANJA	17, 19, 20, 53
--------------------	----------------

Š

ŠERGAN, VOJKA	51
ŠKODNIK, IVAN	51

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ	11
-----------------------------	----

TANKO, JOŽE	9, 44, 52
TONIN, MAG. MATEJ	20
TRČEK, DR. FRANC	29, 36, 54

V

VEBER, JANKO	28
VERBIČ, MAG. DUŠAN	8

Z

ZORČIČ, IGOR	13, 33, 50
---------------------------	------------

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS ZL – Poslanska skupina Levica
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev
NeP – Nepovezani poslanec